

BEGROTING 2025

INLEIDING

Voor u ligt de programmabegroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2028. De begroting is een uitwerking van de kadernota Wijdmeren 2025, vastgesteld in de raadsvergadering van 11 juli 2024, aangevuld met de meest recente ontwikkelingen.

De begroting kent, zoals is afgesproken, slechts een beperkt aantal wijzigingen ten opzichte van de begroting 2024. We hanteren de uitgangspunten van de kadernota en blijven werken aan de uitvoering van het financieel herstelplan. Het begrotingssaldo is in 2025, 2027 en 2028 structureel positief. De begroting van 2026 laat een klein tekort zien.

Bijzondere politieke omstandigheden

Deze begroting is tot stand gekomen onder bijzondere politieke omstandigheden. Sinds de raad van 11 juli is er geen coalitie. Het huidige college biedt de gemeenteraad deze begroting aan, wetende dat er in de tussentijd gewerkt wordt aan de vorming van een nieuwe coalitie en nieuw college. De Kadernota en het Financieel Herstelplan vormen de leidraad voor deze begroting, aangevuld met recente ontwikkelingen en wensen vanuit de gemeenteraad, zoals verruiming van minimaregelingen.

Bij het aanbieden van de kadernota gaf het college aan geen voorstellen te doen voor nieuw beleid. De financiële en organisatorische situatie van onze gemeente, in combinatie met de bestaande projecten en onzekere externe ontwikkelingen, geven hier geen ruimte voor. Ook wil het college dat er voldoende ruimte is – financieel en ambtelijk - voor de realisatie van bestaande plannen en voor het proces om te komen tot herindeling. Ook deze begroting bevat geen nieuw beleid. Dat betekent overigens niet dat Wijdmeren stilstaat. Integendeel zelfs.

Werken aan herstel en herindeling

Wijdmeren is hard aan het werk. Aan de ene kant werken we toe naar een herindeling met de gemeente Hilversum. Beide raden hebben voor de zomer ingestemd met het principebesluit hiertoe. Om de gestreefde ingangsdatum van 1 januari 2027 te halen, is het (wederom) alle hens aan dek. De invlechting van de ambtelijke organisatie in de organisatie van Hilversum, zal in 2025 en 2026 veel vragen van onze ambtelijke capaciteit, inzet en flexibiliteit. De benodigde extra investeringen vinden tot en met 2025 plaats vanuit de algemene reserve. De raad zal hiervoor nog voorstellen ontvangen. In 2026 komen frictiemiddelen vanuit de Rijksoverheid beschikbaar.

Aan de andere kant werken we ook hard om de basis op orde te brengen en het financieel herstelplan uit te voeren. We beginnen te zien dat dit vruchten afwerpt. Het weerstandsvermogen is flink verbeterd en er wordt werk gemaakt van het uitvoeren van de onderhouds- en beheerplannen. De eerste projecten om het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte aan te pakken zijn onderweg of al afgerond. Ook voor 2025 staan verschillende projecten (klein en groot) op de planning om wegen, riolering, bruggen, beschoeiingen en verlichting op te knappen of te vernieuwen.

De organisatie slaagt er steeds beter in om vacatures in te vullen, al zien we dat dit voortdurend aandacht vraagt. We hebben perspectief, we gaan vooruit, maar het herstel is nog fragiel. Om zowel moeilijk in te vullen functies als specifieke deskundigheid in huis te halen, blijven we in bepaalde mate leunen op inhuurkrachten. Ook de herindeling vraagt deskundigheid en flexibiliteit, die we voor een groot deel extern inhuren. Deze keuze maken we ook zodat de bestaande, vaste organisatie, zich kan blijven richten op uitvoering van onder meer het financieel herstelplan, het organisatieherstelplan, de wettelijke taken en de onderhoudsplannen.

Lokale lasten evenredig verdelen

In de kadernota heeft het college voorstellen gedaan om tot een meer evenredige verdeling van de lasten te komen. Deze voorstellen zijn in de begroting 2025 verwerkt. Dat betekent dat de extra verhoging van 5% voor de Onroerende Zaakbelasting (OZB) voor woningen vervalt. In 2025 passen we alleen de inflatiecorrectie van 2,4% toe. De OZB voor niet-woningen wordt wel met 5% verhoogd, plus 2,4% inflatiecorrectie. Verder rekenen we geen gemeentelijke overhead meer toe over het gedeelte van de overhead van de GAD.

Bij de behandeling van de kadernota 2025 heeft de gemeenteraad het college verzocht om de minimaregelingen te verbeteren en meer in lijn met de regelingen van de gemeente Hilversum te komen. Dit is in deze begroting verwerkt en leidt tot een verhoging van de post Inkomensregelingen. Het college gaat in principe niet nu nog meer beleid harmoniseren. Na vaststelling van het herindelingsadvies in maart 2025 wordt dit samen met Hilversum én in overleg met de beide gemeenteraden opgepakt.

Reserve Recreatie en Toerisme

Het college stelt voor om zowel in 2025 als in 2026 1 ton extra beschikbaar te stellen vanuit de reserve Recreatie en Toerisme. Deze reserve wordt jaarlijks aangevuld met 10% van de opbrengst van de toeristen- en forensenbelasting. Dit is ook de afspraak die we met de recreatiesector hebben gemaakt. Samen met de sector en de gemeente Hilversum willen we initiatieven ontplooiën om de recreatieve en toeristische sector te versterken, onder meer op het gebied van positionering en promotie. Daarbij gaan we op zoek naar mogelijkheden waarmee beide gemeenten elkaar kunnen versterken. Adviesorgaan R&T kan mee adviseren over de besteding van deze middelen. Doel is om gezamenlijk zaken te realiseren waar recreanten, en dus de sector, baat bij hebben.

Diverse taakstellingen uit het financieel herstelplan moeten nog worden ingevuld. Het gaat dan om de taakstellingen op het gebied van overhead, vastgoed, (water)toeristenbelasting, OZB woningen, OZB niet-woningen en het sociaal domein. Bij de vaststelling van het financieel herstelplan (medio 2023) heeft de gemeenteraad een stapsgewijze aanpak vastgesteld die uiteindelijk in 2028 tot het gewenste resultaat moet leiden.

Tot slot

Zoals de Kadernota de titel 'Koersvast!' meekreeg, heeft deze begroting hetzelfde doel: op koers blijven. Ondanks regelmatig woelige wateren houden we de haven in zicht. We blijven vol inzetten op financieel herstel en toewerken naar de herindeling. We realiseren ons dat dit veel kan vragen van onze inwoners, ondernemers en de ambtelijke organisatie. Het is daarbij belangrijk om niet uit het oog te verliezen hoe ver we al zijn gekomen. En te beseffen dat we er nog niet zijn. Deze begroting 2025-2028 is ons inziens weer een stap vooruit en we bieden deze dan ook met gepaste trots aan.

Het college van burgemeester en wethouders

LEESWIJZER

Uitgangspunten

De Programmabegroting 2024 is opgebouwd volgens de uitgangspunten die zijn opgenomen bij het Financieel Herstelplan. Deze programmabegroting volgt wettelijke voorschriften en is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De begrotingsprogramma's en de paragrafen vormen samen de beleidsbegroting. De financiële begroting bestaat uit de uiteenzettingen van de financiële positie (inclusief de toelichting daarop) en uit een overzicht van baten en lasten. Dit noemen we ook wel de autorisatiefunctie. Daar waar in tabellen de bedragen zijn afgerond, wordt in de totaaltelling toch gerekend met de niet afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

De programma's

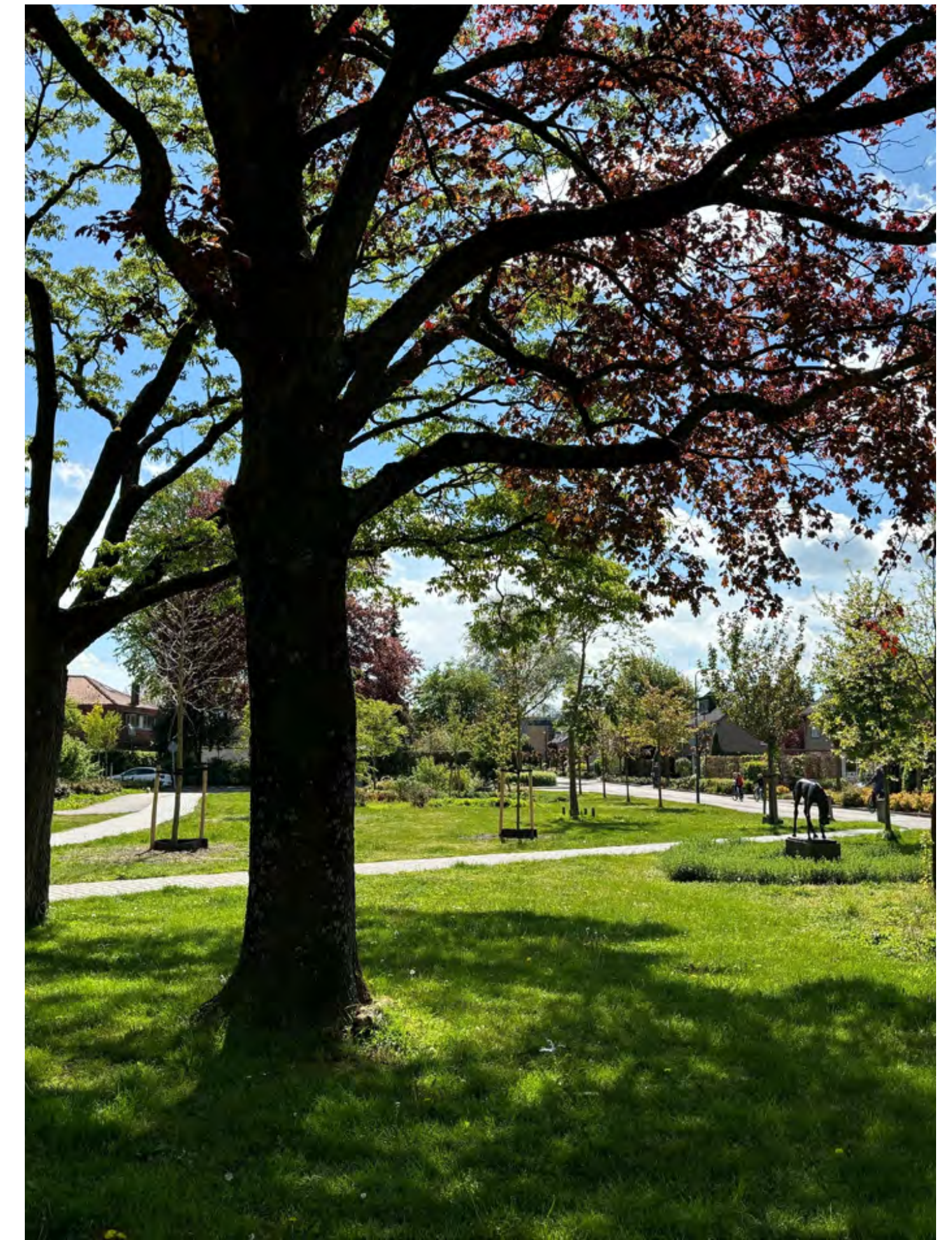
De begrotingsprogramma's zijn het hart van de begroting. In de programma's geven wij richting aan het te voeren beleid op de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen. Ieder programma heeft dezelfde opbouw. De programma's beschrijven we kort en kernachtig. De 'going concern'-zaken nemen wij hierin niet op. In de begroting gaat het immers om de beantwoording van de navolgende drie vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat mag het kosten?

Waar in de programma's is aangegeven dat versterking van de organisatie nodig is, is dit concreet uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

Als antwoord op de vraag 'Wat willen we bereiken?' geven we aan wat we als hoofddoelstelling van het beleid zien. Het gaat dus om het te bereiken effect.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij beantwoorden in de programmabegroting de vraag ‘Wat gaan we daarvoor doen?’ In dit onderdeel geven wij aan welke concrete acties wij willen ondernemen om het gewenste effect te bereiken.

Wat mag het kosten?

Tenslotte beantwoorden wij de vraag ‘Wat mag het kosten?’ Bij dit onderdeel presenteren wij de baten en lasten per taakveld en het totaal van het hele programma.

Algemene Dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de algemene uitkering en de belastingopbrengsten verantwoord.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van een aantal financiële aspecten uit de begroting. Bekende voorbeelden van een dergelijk perspectief zijn de lokale heffingen en het onderhoud van de kapitaalgoederen. Elementen van deze aspecten komen voor in meerdere programma’s, maar worden in de paragrafen als geheel beschouwd. De door uw raad vastgelegde beleidsuitgangspunten lichten wij toe. Ook duiden wij relevante ontwikkelingen.

Financiële begroting

In de financiële begroting nemen we een aantal financiële overzichten op. Hier vatten we de baten en lasten per programma samen. We presenteren een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma. Verder staat hier het overzicht van de reserves en voorzieningen, de geprognosticeerde balans, het EMU-saldo en het taakveldoverzicht. (Zie bijlage Financiële begroting)

FINANCIËLE SAMENVATTING

De begroting is gebaseerd op de kadernota 2025, vastgesteld in de raadsvergadering van 11 juli 2024, aangevuld met de meest recente ontwikkelingen. Conform de kadernota 2025 is slechts een beperkt aantal wettelijke en bij amendement vastgestelde wijzigingen verwerkt, die leiden tot een wijziging ten opzichte van de begroting 2024 (waarin het financieel herstelplan is verwerkt).

De voornaamste aanpassingen zijn:

- het toepassen van de indexeringen,
- mutaties op de salarissen op basis van het financieel herstelplan
- aanpassingen in het meerjarig investeringsplan
- gewijzigde bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen
- verruiming m.b.t. de minimaregelingen
- verruiming wijziging storting voorziening MJOP

Tot slot hebben wij naast deze doelstellingen en kaders de meest recente ontwikkelingen verwerkt. Dat resulteert in een begroting 2025 en meerjarenperspectief 2026-2028. De jaren 2025, 2027 en 2028 zijn reëel sluitend. Het jaar 2026 is door diverse autonome ontwikkelingen niet sluitend. (Zie onderstaande tabel)

Septembercirculaire 2024

De gevolgen van de septembercirculaire zijn hierin nog niet meegenomen., omdat deze nog niet bekend zijn. Voorafgaand aan behandeling in de gemeenteraad op 14 november 2024 zullen de gevolgen bekend zijn en in de 1e begrotingswijziging 2025 gelijktijdig aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

TABEL: BEGROTING 2025 EN MEERJARENPECTIEF 2026-2028 - BEDRAGEN X € 1.000

(negatief=voordeel, positief=nadeel)	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat 2025-2028 (begroting 2024)	-4.214	-2.288	-3.266	-3.266
Financiële mutaties (kadernota/overige mutaties.)	2.578	2.982	3.216	2.118
SALDO BEGROTING 2025-2028	-1.636	694	-50	-1.148

STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO

De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn. In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee laten we zien in hoeverre de begroting structureel sluitend is.

Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten (zie hoofdstuk incidentele baten en lasten van de financiële begroting) die van invloed zijn op het structurele saldo.

Het structureel begrotingssaldo berekenen we door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft, moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). Het structureel begrotingssaldo geeft inzicht in de financiële mogelijkheden en voorkomt onaangename verrassingen. Daarnaast is het een belangrijk sturingsinstrument voor de toezichthouder, de provincie Noord-Holland. De toezichthouder toetst of de begroting structureel in evenwicht is en geeft hierover een uiteindelijk oordeel over de vorm van financieel toezicht op de gemeente Wijdemeren.

TABEL MEERJARENPECTIEF - BEDRAGEN X € 1.000

(negatief=voordeel, positief=nadeel)

	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat 2025-2028 (begroting 2024)	-4.214	-2.288	-3.266	-3.266
Financiële mutaties (kadernota/overige mutaties.)	2.578	2.982	3.216	2.118
Saldo begroting 2025-2028	-1.636	694	-50	-1.148
Incidentele lasten (+)	248	131	104	104
Incidentele baten (-)	560	469	469	469
STRUCTUREEL BEGROTINGSRESULTAAT 2025 - 2028	-1.324	1.032	315	-783

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

Gemeenteraad

De gemeenteraad van de gemeente Wijdmeren telt 19 raadsleden.

De zetelverdeling is als volgt:

- De Lokale Partij 6 zetels
- CDA 3 zetels
- Dorpsbelangen 2 zetels
- PvdA-GroenLinks 2 zetels
- VVD 2 zetels
- D66 1 zetel
- ChristenUnie 2 zetels
- Groep Goetheer 1 zetel

College van burgemeester en wethouders (B&W)

Het college van B&W van de gemeente Wijdmeren telt 3 leden:

Burgemeester Dhr. Drs. M.L. Verheijen

- Algemene bestuurlijke zaken
- Publieke Veiligheid en Openbare Orde
- Toezicht en Handhaving
- Burgerzaken
- Personeel en Organisatie
- Communicatie, participatie, emancipatie
- Asielopvang

Wethouder Dhr. G. Zagt (Eerste loco-burgemeester)

- Financiën
- Belastingen
- Gastheerschappen Hilversum
- Verkeer en Vervoer
- Sociaal Domein
- ICT
- Porseleinhaven
- Landgoed Eikenrode
- Reconstructie Nieuw-Loosdrechtsedijk
- Milieu

Wethouder Mw. E.L. Kruijt (tweede loco-burgemeester)

- Openbare Ruimte
- Ruimtelijke Ontwikkeling, Beleid en Vergunningen
- Natuur en Duurzaamheid
- Vastgoed
- Volkshuisvesting
- Gebiedsakkoord
- Plassenschap
- Recreatie/Toerisme
- Economische Zaken
- Project De Meenthof
- Project Middenweg
- Project Ter Sype
- Saneringsopgave Groenewoud

Gemeentesecretaris

Mw. Drs. E.L. Ruizeveld de Winter

PROGRAMMA'S

In de beleidsbegroting geven we per programma antwoord op de drie w-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we ervoor?
- Wat mag het kosten?

Vervolgens geven we in de paragrafen een dwarsdoorsnede van een aantal financiële aspecten uit de begroting.

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BURGERZAKEN

*Onder dit programma vallen de taakvelden
Bestuur en Burgerzaken.*

Beschrijving

We zien het als onze missie om de afstand tussen inwoner, ondernemer, media, organisatie en gemeente te verkleinen en het vertrouwen in de gemeente Wijdmeren te verbeteren onder het motto: De echte wereld is buiten!

In een samenleving waar het vertrouwen in de overheid onder druk staat, vraagt een goede samenwerking op sommige vlakken om extra inspanning. Zo is het belangrijk dat de gemeentelijke dienstverlening transparant en toegankelijk is, de gemeente duidelijk is over welke kaders en spelregels er gelden bij samenwerking en dat de gemeente aansluit op kansen en mogelijkheden van digitalisering.

Veel dienstverlening is digitaal beschikbaar, onze producten en diensten zijn toegankelijk. De inwoners stellen steeds hogere eisen aan onze dienstverlening. Een betrouwbare overheid die snel antwoord geeft op vragen en adequaat reageert op klachten en bezwaren vinden mensen volstrekt normaal. Dit stelt wel eisen aan onze bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

- Een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoners door meetbare resultaten met heldere servicenormen te definiëren.
- Autonome ontwikkelingen van de publieke dienstverlening.
- Een website die toegankelijk is en voldoet aan de huidige wettelijke eisen.

Wat doen we daarvoor?

Bestuurlijke toekomst

Wijdmeren werkt toe naar een bestuurlijke fusie per 1 januari 2027 met de gemeente Hilversum. In het voorjaar van 2025 wordt hiertoe het herindelingsadvies vastgesteld waarna deze naar de Provincie Noord-Holland en de Rijksoverheid gezonden wordt voor verdere besluitvorming. Eind 2024 wordt op basis van een variantenanalyse een besluit genomen over de invlechting van de ambtelijke organisatie in die van Hilversum. Het doorlopen van dit traject zal in 2025 veel ambtelijke capaciteit, flexibiliteit en inzet vragen. Bovendien blijven de reguliere werkzaamheden gewoon doorgaan. De benodigde extra investeringen zullen tot en met 2025 plaatsvinden uit de algemene reserve. Voostellen daartoe ontvangt u zodra er meer inzicht is in de aanpak en het tijdpad. In 2026 komen er frictiemiddelen beschikbaar vanuit de Rijksoverheid.

Verbeterde dienstverlening die aansluit bij de behoefte van de inwoners

In het coalitieakkoord-plus 2022–2026 staat dienstverlening in de brede zin prominent beschreven als kernopgave van de gemeente. Inwoners en ondernemers hebben recht op goede en betaalbare dienstverlening. In 2024 is een klantbelevingsonderzoek uitgevoerd. De punten uit dit onderzoek pakken we in 2025 op om tot een verbetering van de dienstverlening te komen met heldere servicenormen, goede sturing van de contacten (kanaalsturing) en een verbetering van een aantal onderliggende processen.

Communicatie

De communicatie van de gemeente is voornamelijk naar buiten gericht. Ook in 2025 blijven we dit voortzetten. We gaan met extra inzet het interne communicatieproces aanpakken om de kwaliteit van de externe communicatie richting onze inwoners, partners en ondernemers te verbeteren. De gemeentelijke website (www.wijdmeren.nl) wordt qua uiterlijk vernieuwd. Waar mogelijk zijn de teksten geschreven op taalniveau B1. Het systeem achter de website (CMS) houdt vanaf 2025 expliciet rekening met toepassingen zoals E-herkenning en DigiD.

Reisdocumentenpiek

In 2014 is de geldigheidsduur van reisdocumenten (paspoorten en Nederlandse ID-kaarten) voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Na de reisdocumentendip van 2019 tot en met 2023 merkt Wijdmeren, net als alle andere gemeenten, sinds 2024 de effecten van de nieuwe cyclus, die is ontstaan door invoering van deze langere geldigheidsduur. Deze piek duurt tot 2029.

Wat mag het kosten?
TABEL PROGRAMMA BESTUUR EN BURGERZAKEN

P001 Bestuur en burgerzaken	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	3.051	3.745	3.491	3.513	3.512	3.512
Baten	-349	-414	-414	-414	-414	-414
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.702	3.330	3.077	3.098	3.098	3.098
Lasten per taakveld						
Bestuur	1.920	2.675	2.543	2.569	2.568	2.568
Burgerzaken	1.131	1.069	948	944	944	944
TOTAAL LASTEN	3.051	3.745	3.491	3.513	3.512	3.512
Baten per taakveld						
Bestuur	-32	-139	-139	-139	-139	-139
Burgerzaken	-317	-276	-276	-276	-276	-276
TOTAAL BATEN	-349	-414	-414	-414	-414	-414
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.702	3.330	3.077	3.098	3.098	3.098
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	-200	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	0	-200	0	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.702	3.130	3.077	3.098	3.098	3.098

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

0.1 Bestuur € 132.000 lager

Voor het onderdeel Bestuurlijke Vernieuwing is in jaarschijf 2024 € 200.000 geraamd. In jaarschijf 2025 en volgende jaren is een bedrag opgevoerd van € 10.000. Het resterende nadelige verschil van € 58.000 is het gevolg van indexering en bijstelling budgetten voor opleiding, representatie en kapitaallasten. De kapitaallasten hebben onder andere betrekking op de nieuwe audiovisuele apparatuur in de Raadszaal.

0.2 Burgerzaken € 121.000 lager

Het verschil wordt onder andere veroorzaakt door hogere lasten voor verkiezingen in 2024 (€ 22.000). In 2024 wordt de receptie van de publiekshal aangepast, afkomstig uit de voorjaarsnota 2024 (€ 30.000). € 68.000 heeft betrekking op salarissen.

Baten

Geen afwijkingen > € 25.000

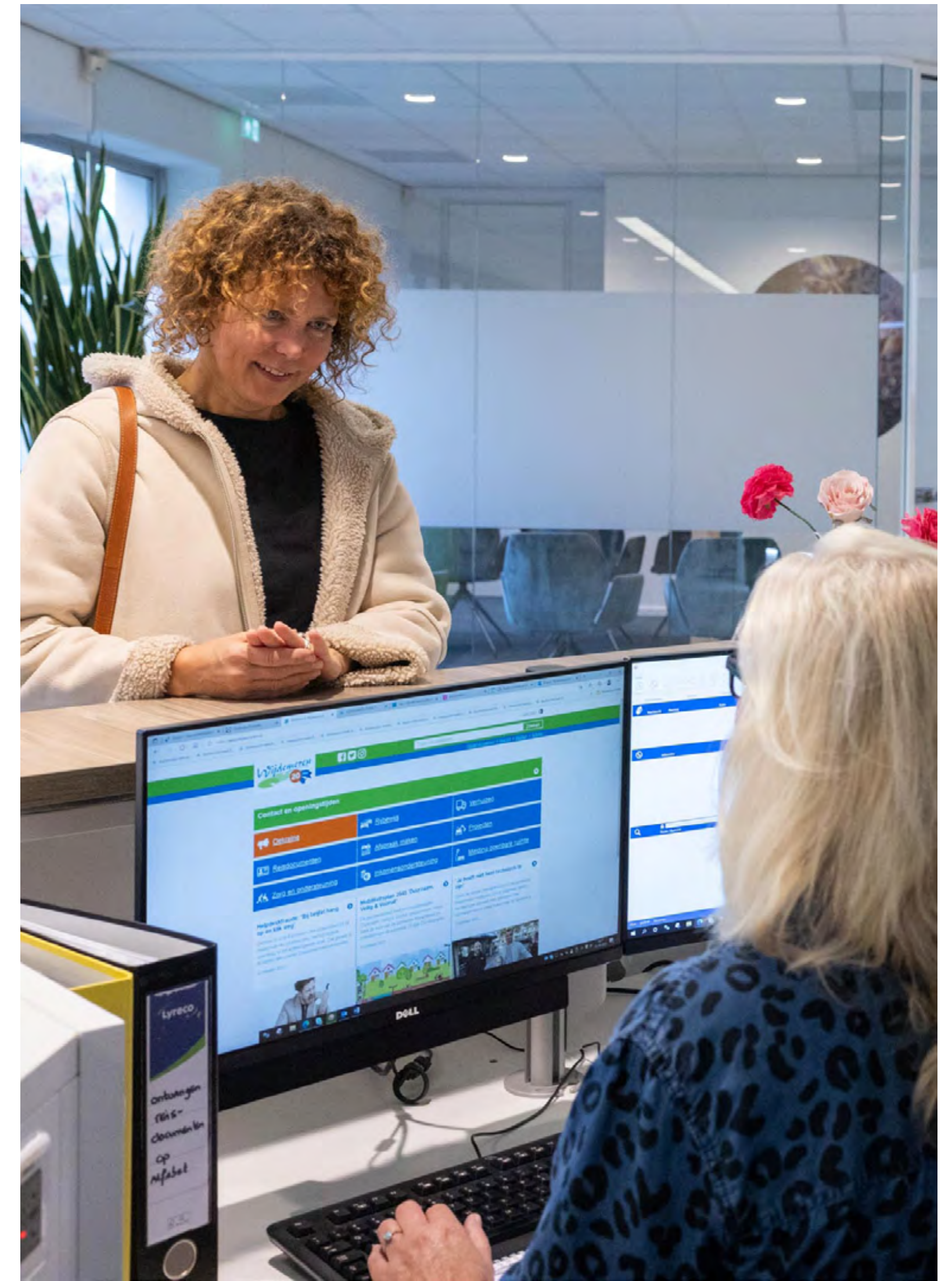
Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

- Legesverordening
- Besluit burgerlijke stand, wet BRP en PUN (Paspoort Uitvoeringsregeling)
- Visie op werken

Betrokken (verbonden) partijen

- Alle gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

*Onder dit programma vallen de taakvelden
Crisisbeheersing & Brandweer en Openbare orde &
Veiligheid.*

Beschrijving

Gemeente Wijdmeren is een mooie en relatief veilige gemeente. De gemeente ligt centraal ten opzichte van Amsterdam en Utrecht. Deze ligging en het omvangrijke plassegebied kunnen echter ook leiden tot kwetsbaarheid van de openbare orde en veiligheid.

Veiligheid is een domein dat continu in ontwikkeling is, zowel op het sociale als op het fysieke vlak. Zo zien we dat zichtbare criminaliteit (bijvoorbeeld woninginbraken, vernieling) gedeeltelijk plaatsmaakt voor onzichtbare criminaliteit (bijvoorbeeld digitale criminaliteit en ondermijning). De huidige samenleving heeft te maken met meer uitgesproken en verharde tegenstellingen. Hierin schuilt het risico van maatschappelijk ongenoegen dat zich uit in de vorm van verdere polarisatie en een toename van demonstraties. De complexiteit van meervoudige problematiek (zorg, inkomen, veiligheid) leidt tot relatief meer overlast en een toename van (acute) casuïstiek. Ook de fysieke en de onlinewereld raken steeds meer met elkaar verweven. Cybercriminelen benutten de kwetsbaarheden hiervan. Verder zien we dat ordeverstoringen, georganiseerd in de digitale omgeving, vaker plaatsvinden.

Als deelnemende gemeente in de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek werkt Wijdmeren multidisciplinair samen aan taken op het gebied van brandweertzorg, rampenbeheersing, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Naast voorkomen van branden, rampen en crises, willen we de eventuele gevolgen hiervan zoveel mogelijk beperken. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de zogenoemde bevolkingszorg bij een ramp of crisis. In geval van een brand, lokale ramp, crisis of dreiging daarvan is de burgemeester het bevoegd gezag.

Wat willen we bereiken?

In samenwerking met de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben we een meerjaren-veiligheidsplan ontwikkeld. Dit is het vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. In dit IVP staan zowel regionale als lokale thema's. In 2025 richten we ons op de thema's:

Regionaal:

- Ondermijning (terugdringen, borgen structurele aanpak)
- Digitale veiligheid (bewustzijn en weerbaarheid verhogen)

Lokaal:

- Veiligheid op de plassen (toezicht op het water)
een veilig, prettige en leefbare situatie op het water
- Maatschappelijke onrust/Maatschappelijk ongenoegen
- Aanpak kwetsbare locaties (vakantieparken)

Verder zijn er wettelijke, beleidsmatige en uitvoerende taken op het gebied van veiligheid die al dan niet voortvloeien uit de thema's van het IVP.

- Crisisbeheersing en brandweer
- Handhaving en Toezicht

Ondermijning

Terugdringen van ondermijning door de integrale aanpak willen we structureel borgen en verder ontwikkelen, onder andere door verdere professionalisering van de gemeentelijke organisatie voor dit thema en door de informatiepositie te verstevigen.

Digitale veiligheid

Verhogen van bewustwording en weerbaarheid rondom digitale veiligheid, zodat het risico om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit afneemt.

Maatschappelijke onrust

Adaptief inspelen op ontwikkelingen in de maatschappij die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust.

Aanpak kwetsbare locaties

Ontwikkelen van een integrale aanpak voor het thema vakantieparken.

Crisisbeheersing en brandweer

Voorkomen van branden, rampen en crises en beperken van de eventuele gevolgen wanneer deze toch plaatsvinden.

Handhaving en Toezicht

Reguliere handhaving

De leefbaarheid vergroten en gericht overlast bestrijden op die locaties en momenten waar en wanneer dat nodig is.

Veiligheid op de plassen

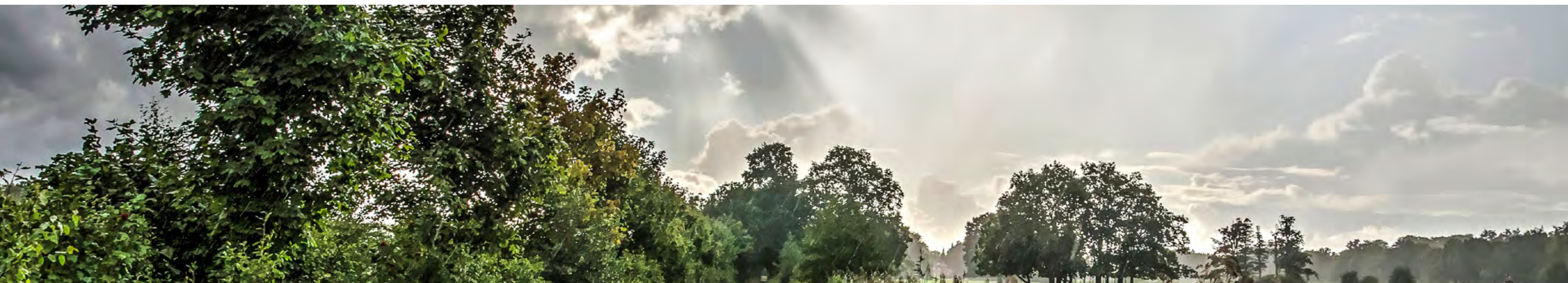
Een prettige en leefbare situatie op het water realiseren voor alle gebruikers en handhavingpartners betrekken bij het adequaat toezichthouden.

Dit thema bij handhaving komt voort uit de uitvoeringstaken die we als gemeente in 2023 hebben overgenomen van het Plassenschap.

Uitbreiding/toename wettelijke taken programma Veiligheid

Naast de voornoemde specifieke thema's is er in het programma Veiligheid in de gehele breedte sprake van een toename van de taken. De afgelopen jaren zijn de bevoegdheden van de burgemeester, dan wel het college, op het gebied van OOV, APV en bijzondere wetten sterk uitgebreid. Denk bijvoorbeeld aan de aanpak ondermijning, Bibob, verwarde personen en huiselijk geweld. Ook op het gebied van vergunningverlening en bijzondere wetten is het taakveld uitgebreid.

We willen onze inwoners, ondernemers en de samenwerkingspartners veiligheid, continuïteit en kwaliteit blijven bieden.

Wat doen we daarvoor?

Ondermijning

We blijven barrières opwerpen bij de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. We benutten hiervoor de bestuursrechtelijke mogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan een gezamenlijke uitvoering van integrale controles en een onderzoek naar mogelijke nieuwe criminele activiteiten. Ook verzorgen we trainingen en/of voorlichting om weerbaarheid en bewustwording te verhogen. Dit is een greep uit de concrete activiteiten, genoemd in het Uitvoeringsplan Publieke Veiligheid 2023-2026.

Digitale veiligheid

We werken naar een gestructureerde, preventieve aanpak om slachtofferschap te beperken. Iedereen loopt het risico om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. De meest relevante doelgroepen op basis van slachtofferschap en schade zijn (in willekeurige volgorde):

- Volwassen inwoners en senioren (vanwege hun (on)vermogen en soms kwetsbaarheid)
- Jongeren (vanwege groepsdruk en kwetsbaarheid)
- Ondernemers (financieel en persoonsgegevens)
- Medewerkers van de gemeente en maatschappelijke partners (persoonsgegevens, financieel, continuïteit openbaar bestuur)

Maatschappelijke onrust

Als lokale overheid willen we meer grip krijgen op de verschillende vormen van onvrede, protest en maatschappelijk ongenoegen en hier op de juiste wijze op kunnen anticiperen als dit speelt in de gemeente. Dit vraagt om een andere manier van verbinding leggen met de groepen waar het om gaat: langs de lijnen die verbinden, met een open houding en openstaand voor ieders verhaal. Daarnaast stellen we een bondgenotenoverleg in om op structurele basis in contact te blijven met de samenleving om te weten wat er speelt. Wijdmeren neemt zitting in de regionale bestuurlijke werkgroep 'Maatschappelijke Onrust' en fungeert als afvaardiging voor de gemeenten in Gooi en Vechtstreek.

Aanpak kwetsbare locaties

In 2022 is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) vastgesteld. Een van de prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan zijn vakantieparken. Gemeente Wijdmeren heeft 23 vakantieparken waar het heerlijk recreëren is. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat dit soort vakantieparken ook vaak gebruikt worden voor ondermijnende criminaliteit. De eerste stappen zijn gezet op het gebied van handhaving. In 2024 is een start gemaakt om zicht te krijgen op deze vakantieparken. Dat vraagt om capaciteit, maar ook om een vervolg. Wat doen we met deze informatie en welke capaciteit is daarvoor nodig. Om goed inzicht te krijgen, is een data-analist nodig die de informatie van het park ophaalt en overzichtelijk ordent. Alle informatie uit de database van de gemeente en uit de database van onze partners zorgen voor een duidelijk beeld. Van hieruit volgen controles en daar is een boa voor nodig met kennis van ondermijning. Vanuit deze controles volgen handhavingszaken die een handhavingsjurist kan oppakken. Als we de hele keten doorlopen, geven we een duidelijk signaal af.

Crisisbeheersing en brandweer

De Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is onze partner voor fysieke veiligheid. Het gaat om ambulancezorg, brandweer, meldkamer en de voorbereiding en bestrijding van rampen en crisis. De crisisorganisatie beheren en ontwikkelen, vormt de kern van de sector. Daarnaast willen we de lokale crisisorganisatie verder ontwikkelen, zodat we geprepareerd zijn en snel kunnen handelen wanneer de situatie daarom vraagt.

Handhaving en Toezicht Reguliere handhaving

De rol van handhaving blijft volop in ontwikkeling. Handhavers zijn een belangrijke eerste aanspreekpunt voor inwoners en ondernemers voor vraagstukken over leefbaarheid en veiligheid. Om de leefbaarheid te vergroten en overlast te bestrijden, handhaven we op veelvoorkomende overlast, zoals jeugdoverlast, afval op straat, geluidsoverlast en verkeersovertredingen.

Om de effectiviteit van handhaving te vergroten, is het van belang dat we waar mogelijk op die plaatsen zijn waar op dat moment toezicht nodig is. In 2025 willen we starten met het inrichten van een meer informatie gestuurd werkproces.

Veiligheid op de plassen

Naast de reguliere taken heeft handhaving te maken met seizoensgebonden werkzaamheden. Zo is er bij mooi weer bijvoorbeeld extra toezicht nodig rondom de plassen.

Voor het realiseren van een prettige en leefbare situatie op het water voor alle gebruikers blijft adequaat toezicht en handhaving noodzakelijk. Als trekker en deelnemer zal ook onze gemeente haar verantwoordelijkheid hierin nemen en zich blijven inzetten om de noodzakelijke kennis, middelen en capaciteit op niveau te houden.

Wat mag het kosten?
TABEL PROGRAMMA VEILIGHEID

P002 Veiligheid	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	4.648	3.502	3.502	3.505	3.508	3.512
Baten	-3.855	-15	-15	-15	-15	-15
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	792	3.487	3.487	3.490	3.493	3.497
Lasten per taakveld						
Crisisbeheersing en brandweer	3.804	2.568	2.549	2.552	2.556	2.560
Openbare orde en veiligheid	844	935	953	953	952	952
TOTAAL LASTEN	4.648	3.502	3.502	3.505	3.508	3.512
Baten per taakveld						
Crisisbeheersing en brandweer	-3.526	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	-330	-15	-15	-15	-15	-15
TOTAAL BATEN	-3.855	-15	-15	-15	-15	-15
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	792	3.487	3.487	3.490	3.493	3.497
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	0	0	0	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	792	3.487	3.487	3.490	3.493	3.497

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

- Algemene Plaatselijke Verordening (2023)
- Algemeen aanwijsbesluit APV (2020)
- Alcoholwetverordening (2021)
- Kansspelverordening (2010)
- Verordening Winkeltijden Wijdemeren (2013)
- Bibob beleid (2021)
- Evenementenbeleid 2019 - 2022 en beleidsregels evenementen (2020)
- Regionaal beleidskader Veiligheid, toezicht en handhaving OFGV
- Drugsbeleid (2010)
- Standplaatsenbeleid (2016)
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Uitvoeringsplan Publieke Veiligheid 2023-2024
- Beleidsregels artikel 13b Opiumwet
- Beleidsregels collecteren en venten (2014)
- Beleidsregels handhaving hinderlijk groen
- Beleidsregels sluiting van voor het publiek openstaande gebouwen (2019)
- Beleidsregels vergunningen, toezicht en handhaving 2018 - 2021
- Handhavingsbeleid Kinderopvang
- Inboedelverwijdering na ontruiming (2012)
- Sanctiestrategie Drink- en Horecawet (2016)

- Aanwijzingsbesluit Digitaal Opkopersregister
- Aanwijzingsbesluit ex. artikel 438 Wetboek van Strafrecht (toezichthouder nachtregister)
- Aanwijzingsbesluit Passantenhaven Oud-Loosdrecht (Porseleinhaven)
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (2004)
- Programmabegroting Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (2022)
- Regionale Veiligheidsstrategie Midden Nederland
- Beleidsregel exploitatievergunning horeca (2019)
- Protocol bijtincidenten honden (2016)
- Dienstverleningsovereenkomst Regionale Brandweer

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht
- Wet Tijdelijk Huisverbod
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Wet Zorg en Dwang
- Wet Bibob
- Winkeltijdenwet
- Wet op de kansspelen
- Alcoholwet
- Wet Luchtvaart
- Wet openbare manifestaties
- Zondagswet
- Opiumwet
- Wet op veiligheidsregio's
- Woningwet
- Wet publieke gezondheidszorg
- Politiewet

Betrokken (verbonden) partijen

- Gemeenten in de Eenheid Midden Nederland, Openbaar Ministerie, politie Midden Nederland (ofwel de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland)
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC)
- Verbonden partij Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (waaronder GHOR en Brandweer) en samenwerkingspartner Veiligheidsregio Flevoland
- Verbonden partij Regio Gooi en Vechtstreek (waaronder Regionale Ambulancevoorziening)
- Provincies Noord-Holland en Utrecht
- Natuurmonumenten, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek, Waternet, het Plassenschap Loosdrecht
- Woningcorporaties en -verenigingen
- Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek, met haar partners die een rol hebben in de casuïstiek over zorg en veiligheid
- Versa Welzijn (buurtbemiddeling)
- HALT Nederland
- Ministerie van Justitie en Veiligheid (bureau BIBOB, Justitie, CJIB et cetera)
- Kamer van Koophandel, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Kansspelautoriteit, Waternet en Jeugd-Punt
- Ondernemersvereniging Wijdmeren

PROGRAMMA 3 OPENBARE RUIMTE

Programma 3 bestaat uit een deel van de taakvelden van de BBV taakveldcategorieën 2 (verkeer, vervoer en waterstaat), 5 (sport, cultuur en recreatie) en 7 (volksgezondheid en milieu).

Relevante ontwikkelingen

Beheer openbare ruimte

In 2023 is het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte opgesteld. Dit plan vormt het strategische en financiële kader voor het beheer van de openbare ruimte de komende jaren. De verdere uitwerking van dit plan heeft geleid tot een aantal sectorale beheerplannen, waaronder voor wegen, riolering, openbaar groen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, speel- en beweegvoorzieningen en straatmeubilair.

Deze beheerplannen bevatten concrete maatregelen voor onderhoud en vervanging. De belangrijkste conclusie is dat er de komende jaren een aanzienlijke opgave voor onderhoud en vervanging op ons afkomt.

In 2025 ligt de focus op een voortvarende start van deze opgave. In 2025 zijn er verschillende investeringsprojecten in uitvoering en werken we aan de voorbereiding van de volgende investeringsprojecten, die in het investeringsprogramma en in de beleidsplannen zijn vastgesteld:

Beheer wegen

Het wegennet van Wijdmeren is dringend toe aan verbetering. Door jarenlang uitgesteld onderhoud zijn meerdere wegen en buurten op korte termijn toe aan groot onderhoud of volledige vervanging.

In 2025 ligt de focus op twee zaken: voorbereiden en uitvoeren van enkele urgente vervangingsprojecten, zoals in de Ooievaartsbuurt en aan de Kerklaan in Ankeveen. Daarnaast richten we ons op noodzakelijk onderhoud (zowel klein als groot) op locaties waar het achterwege laten van actie leidt tot aanzienlijke investeringen of binnen afzienbare tijd nog grotere en duurdere onderhoudswerkzaamheden.

Beheer riolering

Ook voor de riolering is de opgave op de agenda een aanzienlijke vervanging. Om toekomstige overlast voor zowel milieu als bewoners te beperken, vervangen we vanaf 2024 meer riolering. Bij deze werkzaamheden houden we rekening met de effecten van klimaatverandering. Waar mogelijk combineren we de rioleringswerkzaamheden met andere infrastructurele projecten, zoals het vernieuwen van wegdekken. Een voorbeeld is de Prinsessenbuurt in Loosdrecht, waar we in 2024 met de uitvoering startten. Daarnaast zijn we begonnen met de opstelling van twee integrale rioolplannen voor Kortenhoef-Zuid en de Edelenbuurt in Loosdrecht.

Beheer openbaar groen

In het jaar 2025 zetten wij het beleid en beheer van het openbare groen voort. Wij gaan verder met structureel invulling geven aan het omvormen van verouderde beplanting en plantvakken. Daarnaast geven we extra aandacht aan het verbeteren van de leefomstandigheden van de vele bomen in onze gemeente. We hebben geconstateerd dat de kwaliteit van de bomen in de afgelopen jaren langzaam, maar gestaag terugloopt. Door meer aandacht voor onder meer groeiplaatsverbetering trachten we deze trend te keren.

Beheer civiele kunstwerken (bruggen en beschoeiingen)

Ook bij de civiele kunstwerken is geconstateerd dat er aanzienlijke delen aan vervanging toe zijn. Dit betreft onder meer de vervanging van 7 bruggen in de komende vier jaar. In 2024 zijn er 3 bruggen opgeleverd. De focus ligt in 2025 bij de overige 4 bruggen. Daarnaast gaan we verder met de vervanging van beschoeiingen. Het gaat hier om circa 3000 meter.

Beheer openbare verlichting

Om aan de energiedoelstelling uit het energieakkoord te voldoen, moeten uiterlijk in 2030 alle armaturen die nog niet voorzien zijn van ledverlichting vervangen zijn door energiezuinige ledverlichting. Dit betreft zo'n 2400 armaturen in 6 jaar. In 2025 gaan wij verder met de vervanging en vervangen we zo'n 400 armaturen.

Beheer speel- en beweegvoorzieningen en beheer Straatmeubilair

In 2025 concentreren wij ons om naar meer kwalitatief hoogwaardige speel- en beweegvoorzieningen te gaan. Vanaf 2025 is er sprake van meer reguliere vervangingen. Als uitvloeisel hiervan verwijderen wij in 2025 overbodige verkeers- en straatnaamborden en voeren waar nodig onderhoud uit.

Mobiliteit

De gemeente Wijdmeren heeft beperkt openbaar vervoer. Dit geldt vooral in de weekenden en voor Ankeveen. Hierdoor is de autoafhankelijkheid vrij groot. Om vervoersarmoede te verminderen, stimuleren we in 2025, naast het faciliteren van auto's, het gebruik van fietsen, aanvulling van busvervoer en alternatieven voor regulier busvervoer. Hiervoor komen de zogenaamde 'Bikker-gelden' (Rijkssubsidie) beschikbaar, waarop we in regioverband en in samenwerking met de provincie een beroep doen.

Landelijk neemt het aantal fietsongevallen toe. Er komen steeds meer snelle en bredere fietsen naast de traditionele fietsen op hetzelfde fietspad, wat leidt tot grote snelheidsverschillen. Met het oog op de verkeersveiligheid passen we de belangrijkste fietsroutes hierop aan.

In 2022 is het mobiliteitsplan 2045 'Duurzaam, Veilig & Vooruit' vastgesteld. Daarin staat dat we een leefbare en duurzame gemeente willen zijn, waarbij verkeersveiligheid essentieel is en toegankelijkheid en bereikbaarheid voor alle verkeersdeelnemers gewaarborgd zijn. Om dit concreet te maken, zijn wensen opgesteld voor voetgangers, fietsers, auto's, vrachtverkeer en voor parkeren en duurzaamheid. We nemen jaarlijks maatregelen om dit te realiseren.

Saneren wegverkeerslawaaï

We beperken de geluidshinder bij woningen die in 1982, bij de invoering van de Wet geluidshinder, al een te hoge geluidsbelasting ondervonden. Dit doen we om te voldoen aan de saneringsplicht van woningen op de zogenaamde B-lijst. Bij maatregelen aan de woning onderzoeken we of een combinatie met warmte-isolatie haalbaar is.

Wat willen we bereiken?

Beheer openbare ruimte

- Uitvoering van het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte met de onderliggende beheerplannen.
- Veilige en goed functionerende openbare ruimte.
- Efficiënt gebruik van de financiële middelen en voorkomen van kapitaalvernietiging.
- Minder overlast voor bewoners en gebruikers van de openbare ruimte.
- Een openbare ruimte die beter is ingesteld op het veranderende klimaat.
- Een aangepast en kwalitatief beter bomenareaal.
- Een rustiger openbare ruimte door minder straatmeubilair.

Mobiliteit

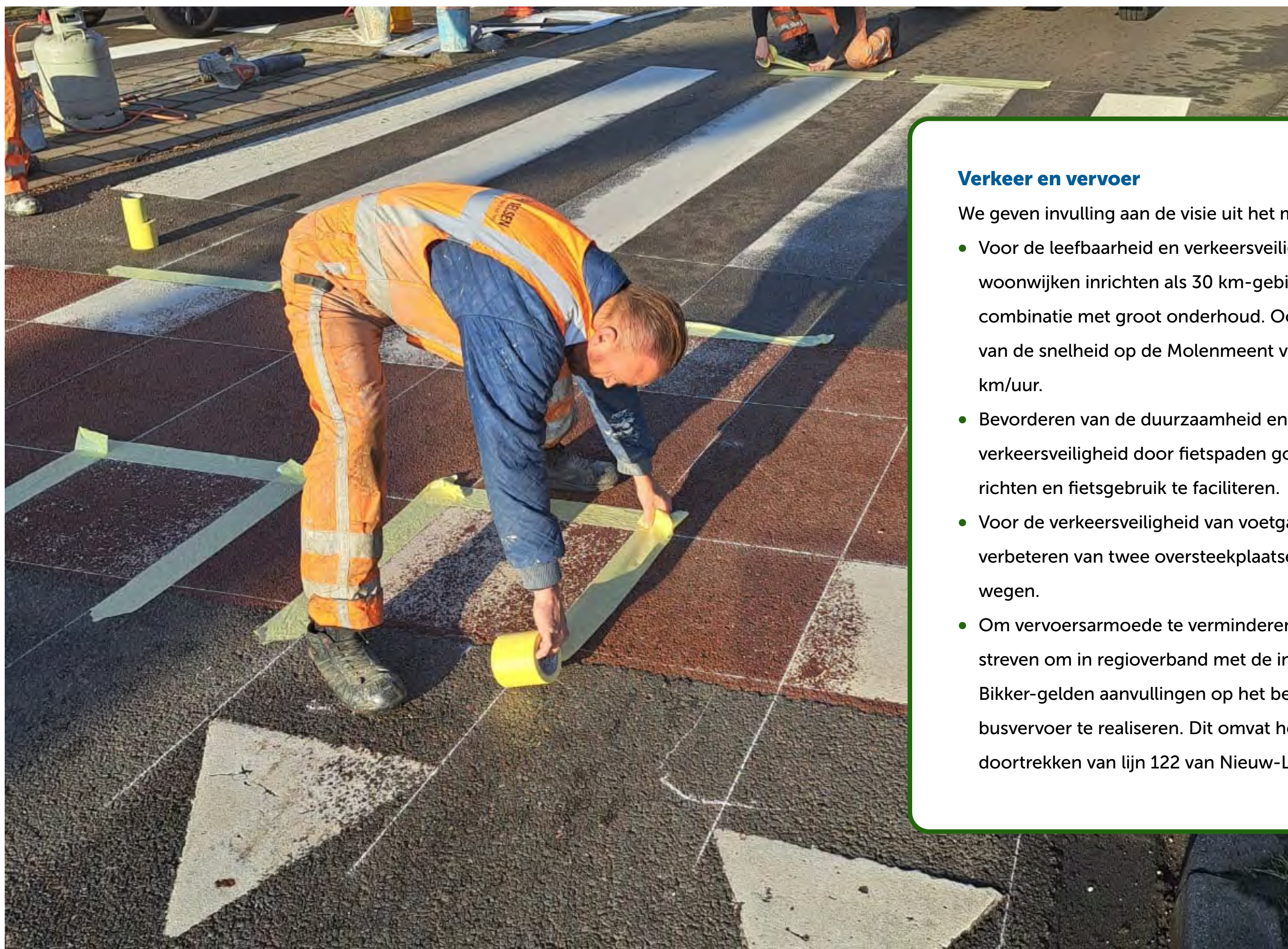
Een leefbare gemeente zijn door:

- duurzame mobiliteit te bevorderen.
- verkeersveiligheid te vergroten.
- de toegankelijkheid van de openbare ruimte te waarborgen.
- de bereikbaarheid te waarborgen.
- wegverkeerslawaaï te saneren.

Wat doen we daarvoor?

Beheer openbare ruimte

- Het beheer van de openbare ruimte meer programmatisch en integraal uitvoeren.
- Vernieuwing van diverse wegen/gebieden, daar waar mogelijk integraal, zoals de Prinsessenbuurt.
- Bij de voorbereiding van vooral wegen-, riolerings- en groenwerkzaamheden rekening houden met de verandering van het klimaat.
- Omvormen/vernieuwen van plantvakken in de gemeente.
- Verbeteren van leefomstandigheden bomen door bijvoorbeeld groeiplaatsverbetering.
- Vervangen van 4 bruggen in 2025
- Vervangen van 3000 meter beschoeiing in 2025.
- Vervanging van 400 armaturen in 2025 door energiezuinige ledverlichting.
- Vervanging van verouderde lichtmasten.
- Vernieuwing van een aantal speel- en beweegvoorzieningen.
- Verwijderen van overbodige verkeers- en straatnaamborden.

Verkeer en vervoer

We geven invulling aan de visie uit het mobiliteitsplan:

- Voor de leefbaarheid en verkeersveiligheid woonwijken inrichten als 30 km-gebied in combinatie met groot onderhoud. Ook verlagen van de snelheid op de Molenmeent van 60 naar 50 km/uur.
- Bevorderen van de duurzaamheid en verkeersveiligheid door fietspaden goed in te richten en fietsgebruik te faciliteren.
- Voor de verkeersveiligheid van voetgangers jaarlijks verbeteren van twee oversteekplaatsen op 50 km-wegen.
- Om vervoersarmoede te verminderen, is het streven om in regioverband met de inzet van Bikker-gelden aanvullingen op het bestaande busvervoer te realiseren. Dit omvat het doortrekken van lijn 122 van Nieuw-Loosdrecht

naar Hollandsche Rading, de inzet van een Vechtpassen Express en een onderzoek naar een vraag gestuurd vervoersysteem, eventueel in combinatie met een buurtbus.

- Vergroten van de bereikbaarheid door verder onderzoek naar verkeersveiligheid en doorstroming in Kortenhoef en een variantenonderzoek naar het uitbreiden van parkeerplaatsen in Oud-Loosdrecht.
- Inbreng bij regionale, provinciale en landelijke ontwikkelingen, zoals de Gooicorridor, het regionaal fietsnetwerk, de knooppuntontwikkeling, het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV 2030) en het regionaal mobiliteitsplan (RMP)

Sanering wegverkeerslawaaï

Na het verkrijgen van de subsidie starten we in 2025 met de uitvoering.

Wat mag het kosten?

TABEL PROGRAMMA OPENBARE RUIMTE

P003 Openbare ruimte	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	10.126	16.239	12.574	13.189	14.026	14.479
Baten	-8.048	-9.503	-10.314	-10.822	-10.977	-11.324
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.078	6.735	2.260	2.368	3.049	3.155
Lasten per taakveld						
Afval	2.793	2.870	3.165	3.222	3.268	3.268
Begraafplaatsen en crematoria	347	201	202	204	205	205
Economische havens en waterwegen	134	179	204	304	346	388
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.060	745	844	811	988	1.011
Riolering	2.356	3.078	3.371	3.619	3.681	3.920
Verkeer en vervoer	3.435	9.166	4.787	5.029	5.539	5.687
TOTAAL LASTEN	10.126	16.239	12.574	13.189	14.026	14.479
Baten per taakveld						
Afval	-3.455	-4.457	-4.864	-5.023	-5.093	-5.093
Begraafplaatsen en crematoria	-324	-280	-287	-287	-287	-287
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-100	0	0	0	0	0
Riolering	-3.835	-4.666	-4.973	-5.322	-5.407	-5.753
Verkeer en vervoer	-334	-100	-190	-190	-190	-190
TOTAAL BATEN	-8.048	-9.503	-10.314	-10.822	-10.977	-11.324
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.078	6.735	2.260	2.368	3.049	3.155
Lasten mutaties reserves	0	14	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-109	-4.985	-43	-43	-43	-43
SALDO MUTATIES RESERVES	-109	-4.971	-43	-43	-43	-43
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.969	1.765	2.217	2.325	3.006	3.112

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

7.3 Afval € 295.000 hoger

Door een hogere bijdrage aan de GR G&V en hogere salariskosten stijgen de kosten in 2025 met € 295.000.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 100.000 hoger

Voor onderhoud openbaar groen is in 2025 het beschikbare budget opgehoogd met € 86.000. Het restantverschil heeft betrekking op mutatie in kapitaallasten en indexering van budgetten.

7.2 Riolering € 293.000 hoger

De stijging van de kosten in 2025 zijn met name het gevolg van hogere salaris- en inhuurkosten.

2.1 Verkeer en vervoer € 4.378.000 lager

In 2024 is de reserve Rationeel Wegbeheer gewijzigd in een voorziening. Dit betekent dat deze reserve in 2024 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie € 4.875.000 en hiervoor is in 2024 ten laste van de exploitatie een storting opgenomen voor € 5.528.000 (inclusief jaarlijkse storting van € 653.000). Het voordelig effect van deze mutatie wordt voor € 271.000 verminderd door hogere salariskosten in 2025. Het resterende verschil heeft betrekking op mutaties kapitaallasten en indexering.

Baten

7.3 Afval € 407.000 hoger

Conform de financiële verordening wordt afvalstoffenheffing kostendekkend berekend. Vanwege gestegen kosten (zie toelichting lasten afval) is de opbrengst afvalstoffenheffing met € 407.000 verhoogd. Zie verder voor een nadere toelichting de paragraaf lokale heffingen.

7.2 Riolering € 307.000 hoger

Conform de financiële verordening wordt rioolheffing kostendekkend berekend. Vanwege gestegen kosten (zie toelichting lasten riolering) is de opbrengst rioolheffing met € 307.000 verhoogd. Zie verder voor een nadere toelichting de paragraaf lokale heffingen.

2.1 Verkeer en vervoer € 90.000 Hoger

Voor werkzaamheden aan wegen wordt een vergoeding aan nutsbedrijven in rekening gebracht. Hiervoor zijn hogere baten geraamd van € 90.000.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma staat onder meer beschreven in:

- Beleidsplan integraal beheer openbare ruimte
- Beheerplan wegen 2024-2028
- Groenbeheerplan 2024-2027
- Beheerplan bomen 2024-2027
- Beheerplan civiele kunstwerken 2024-2027
- Beheerplan openbare verlichting 2024-2027
- Beheerplan speel- en beweegvoorzieningen 2024-2027
- Beheerplan straatmeubilair 2024-2027
- Gemeentelijk water en rioleringsprogramma 2023-2027
- Mobiliteitsplan 2045 Duurzaam, Veilig & Vooruit
- Beleidsregel parkeernormen Wijdmeren
- Bomenverordening
- Algemene plaatselijke verordening

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet (zorgplicht)
- Omgevingswet
- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Wet Geluidhinder
- Wet Milieubeheer
- Afvalstoffenwet
- Wet informatievoorziening ondergrondse netwerken (WION)
- Kaderrichtlijn Water en Waterwet
- Warenwetbesluit: attractie- en speeltoestellen
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie/ Bestuursakkoord Klimaatadaptatie

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- inwoners, ondernemers en belanghebbenden (Natuurmonumenten, basisscholen, ondernemers/winkeliersverenigingen, openbaarvervoerbedrijven, VVN et cetera)
- overheden, zoals regiogemeenten, regionale samenwerkingsverbanden, provincies Noord-Holland en Utrecht, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&A)
- Waterschap AGV, GAD, OFVG en de nood- en hulpdiensten
- nutsbedrijven en kennisplatforms (CROW, Rioned, Stichting toegankelijkheid et cetera)
- Stadsbeheerservice (SBS), Tomingroep, stichting Land & Boschzigt (schilderen bankplanken) en Landgoed de Rading (schilderen onderhoud zwerfafvalbakken)

PROGRAMMA 4 ECONOMISCHE ZAKEN, RECREATIE EN TOERISME

Programma 4 bestaat uit een deel van de taakvelden van de BBV-taakveldcategorieën 3 (Economie) en 5 (Sport, cultuur en recreatie).

In het financiële herstelplan is opgenomen dat we meer inkomsten gaan genereren. Voor de begroting in het algemeen, voor de investeringen, voor het behoud van de recreatieve waarden van ons plassengebied en voor de uitzonderlijke natuur in het bijzonder. Dit noemen we wel de groenblauwe parel van Wijdmeren.

Het is van groot belang om zo goed mogelijk verbinding te maken en te houden met de ondernemers. Door onder meer een verhoging van de gemeentelijke belastingen is de relatie onder druk komen te staan. Onder andere door het eind 2023 geformeerde formele overleg tussen de gemeente en het adviesorgaan Recreatie- en Toerisme, uit hoofde van het gesloten Convenant Recreatie & Toerisme, proberen we meer verbinding te maken.

Beschrijving

Dit programma omvat gemeentelijk beleid dat gericht is op de stimulering van het ondernemersklimaat en bevordering van economische activiteiten. Voor een vitale, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving is een actief sterk bedrijfsleven van groot belang. Daarom voeren we actief beleid voor:

- behoud en, waar mogelijk, het revitaliseren van bedrijfsruimten, bedrijventerreinen
- scheppen van banen
- goede voorzieningen
- toekomstbestendige levendige winkelgebieden

Een zo goed mogelijk vestigingsklimaat voor (zelfstandige) ondernemers en bedrijven vormt de kern van het economisch beleid.

Ook vanuit economisch perspectief zijn wij 1 van de 21 partners in de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (AOVP, voorheen het Gebiedsakkoord). Het tienjarig programma richt zich op de ontwikkeling van het vrijetijdlandschap, natuurherstel en recreatie. Het programma loopt eind 2027 af. In totaal was 55 miljoen euro beschikbaar voor het uitvoeringsprogramma, opgebracht door verschillende (overheids-) partners. Wijdmeren heeft in 2017 de hele bijdrage van 3 miljoen euro in één keer afgedragen. De afgelopen jaren is veel noodzakelijk onderzoek verricht. Er zijn onder andere natuurmaatregelen genomen en fase 1 van de baggeropgave is afgerond. Er is nu ongeveer 35 miljoen euro over. Deze middelen staan los van de begroting van Wijdmeren. De stuurgroep van de AOVP besteedt deze middelen en heeft een eigen begroting, die losstaat van de gemeentelijke begroting.

Daarnaast zijn we in diverse platforms vertegenwoordigd en zijn we in gesprek met ondernemers, zoals het Actieteam (als klankbord), het Breed Ondernemersoverleg, waar ondernemers vertegenwoordigd zijn onder andere uit de Ondernemersvereniging Wijdmeren (OW) en het al eerder genoemde Adviesorgaan Recreatie & Toerisme, waarbij ondernemers – gevraagd en ongevraagd – actief en breed mogen adviseren bij het besteden van (een deel van) de toeristische reserve.

Wat willen we bereiken?

- De Economische Agenda 2030 uitvoeren.
- Een aantrekkelijk en sterk ondernemersklimaat neerzetten.
- Het plan 'Toekomstvisie Bedrijventerreinen Wijdmeren' uitvoeren.
- Vitale, aantrekkelijke, toekomstbestendige winkelgebieden creëren, onder meer door de oprichting van Bedrijven Investing Zones (BIZ).
- Het uitvoeringsprogramma van de Aanpak Oostelijke Vechtplassen en recreatie en toerisme stimuleren.
- Taken in opdracht van het Plassenschap Loosdrecht en omgeving uitvoeren.
- Afdoende draagvlak bij ondernemers bereiken en behouden bij de financiële opgave waar wij voor staan.
- Actieve participatie en transparantie in onze communicatie met ondernemers en stakeholders.
- Projecten en evenementen samen met ondernemers en stakeholders creëren en uitvoeren.
- Het financieel herstelplan uitvoeren, zodat bezoekers en recreanten meer bijdragen aan het beheer en onderhoud van voorzieningen.

Wat doen we daarvoor?

Economische ontwikkeling

We blijven in overleg met ondernemers, brancheorganisaties en diverse samenwerkingsverbanden en proberen zoveel mogelijk samen op te pakken.

Lokale toegang voor Ondernemers

Door ondernemersmanagement aan te bieden zijn we actief bezig met de belangen van het lokale bedrijfsleven en de verbetering van het economisch klimaat in Wijdmeren. We bouwen ons netwerk actief uit door relatiemanagement in te zetten in de regio. Daarbij nemen wij als organisatie actief deel in het organiseren en participeren in de goede samenwerking tussen de eigen organisatie en het bedrijfsleven met onder andere regionale sterke economische partners als de MRA.

Recreatie en toerisme

We blijven werken aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig vrijetijdslandschap. Een mooi, groenblauw gebied waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar natuur en recreatie in balans zijn en elkaar versterken. In de regio Gooi en Vecht dragen we bij aan 'Visit Gooi en Vecht'.

Wijdmeren neemt binnen de recreatieve sector in Nederland een unieke plek in. In samenwerking met de toeristische sector en herindelingspartner Hilversum willen we het komende jaar initiatieven ontplooiën gericht op de recreatieve en toeristische sector. We zoeken daarbij naar mogelijkheden om de sector te versterken en waarmee beide gemeenten elkaar kunnen versterken. Belangrijk onderdeel is de positionering en promotie naar buiten toe. In de begroting is een onttrekking van de reserve toerisme opgenomen van € 100.000 in zowel 2025 als in 2026. Het adviesorgaan Recreatie&Toerisme (R&T) is in de gelegenheid om te adviseren over de besteding van deze middelen. Het college wil graag gezamenlijk zaken realiseren waar recreanten, en dus de sector, baat bij hebben. Om bij voorstellen snel te kunnen handelen is de onttrekking vanuit de reserve nu vast verwerkt.

De Aanpak Oostelijke Vechtplassen is een belangrijk instrument. Wijdmeren is een trekker op een aantal programmaonderdelen, zoals de recreatieve routes (wandel-, fiets- en vaarroutes). De komende 3 jaar leggen we de focus op de haalbare routes en willen we in 2025 beginnen met de realisatie hiervan. In de AOVP werken we nauw samen met de recreatiesector, we steunen elkaar om de doelstellingen te halen. Zo gaan we gezamenlijk de vaarverbinding De Heul met OVP-middelen herstellen vanaf 2025. Op www.vechtplassen.nl staat de voortgang van het programma. Het is van essentieel belang om de bij de recreatieve sector betrokken ondernemers actief te blijven informeren en betrekken. Dit doen we onder meer door samen met het Adviesorgaan Recreatie & Toerisme met regelmaat interactieve sessies te organiseren om ondernemers bewust te maken van de grote integrale beheeropgave van onze openbare ruimte en het plassengebied.

Gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht

We continueren onze opdracht om voor het Plassenschap Loosdrecht en omgeving de uitvoeringsorganisatie te zijn. De kosten hiervoor staan voor 27,33 procent in onze begroting. Op 13 december 2023 heeft het bestuur Plassenschap het ontwerp vierjarig uitvoeringsplan en het ontwerp vierjarig financieel perspectief vastgesteld. Na een ronde van zienswijzen heeft het bestuur Plassenschap deze uitvoeringsplannen op 28 maart 2024 definitief vastgesteld. De plannen vormen de kaders voor de komende begrotingen. De begroting 2025 is na een ronde van zienswijzen op 11 juli 2024 definitief door het bestuur Plassenschap vastgesteld.

Uit de ingediende zienswijzen blijkt dat de deelnemers zich zorgen maken over de gestegen deelnemersbijdragen en of ze deze nog wel kunnen opbrengen. Daarnaast geven de deelnemers aan tevreden te zijn met het inzicht dat de plannen hebben gegeven. Het bestuur Plassenschap onderkent de zorgen van de deelnemers en doet er alles aan om deze kosten te beperken.

Verblijfsrecreatiebelastingen (VBR): verhoging van inkomsten

Wijdmeren trekt jaarlijks veel toeristen die voor een dag of een korte of langere vakantie in ons gebied verblijven. Tweede huizen zijn in trek, evenals verblijven en overnachtingen in hotels, B&B's en vakantiehuizen. Als een van de maatregelen om de dekking van de begroting voor 2025 te verhogen, kiezen we ervoor om de recreanten en toeristen (meer) mee te laten betalen aan het goed onderhouden en beheren van deze voorzieningen en aan het onderhouden van de natuur en het landschap. Voor 2025 bedraagt deze opgave € 250.000 meer dan ten opzichte van 2024 (€ 500.000). De totale opgave bedraagt derhalve € 750.000 voor 2025.

De taakstelling van € 500.000 in 2024 is tijdens het opstellen van de begroting 2025 nog niet gerealiseerd. Er resteert nog een bedrag van € 193.000 met een structureel effect. Indien dit deel van de taakstelling in 2024 niet geheel wordt gerealiseerd, zal dit worden meegenomen in de tariefberekening voor 2025 om de taakstelling alsnog geheel te realiseren vanaf 2025.

Wat mag het kosten?
TABEL PROGRAMMA ECONOMISCHE ZAKEN, RECREATIE EN TOERISME

P004 Economische zaken, recreatie en toerisme	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	2.998	3.324	2.896	2.951	2.869	2.915
Baten	-2.461	-2.781	-3.167	-3.276	-3.422	-3.475
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	536	544	-271	-325	-552	-561
Lasten per taakveld						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	9	21	27	27	24	24
Economische ontwikkeling	254	286	335	335	327	327
Economische promotie	7	50	151	151	51	51
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4	10	13	13	12	12
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.724	2.957	2.370	2.426	2.455	2.501
TOTAAL LASTEN	2.998	3.324	2.896	2.951	2.869	2.915
Baten per taakveld						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	-28	-29	-29	-29	-29
Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Economische promotie	-1.315	-1.501	-1.775	-1.825	-1.925	-1.925
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.146	-1.252	-1.363	-1.423	-1.468	-1.522
TOTAAL BATEN	-2.461	-2.781	-3.167	-3.276	-3.422	-3.475
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	536	544	-271	-325	-552	-561
Lasten mutaties reserves	24	100	104	104	104	104
Baten mutaties reserves	-102	-61	-229	-232	-141	-141
SALDO MUTATIES RESERVES	-78	39	-125	-129	-37	-37
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	459	583	-396	-454	-589	-597

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

3.1 Economische ontwikkeling € 49.000 hoger

De stijging van de kosten op dit taakveld wordt met name veroorzaakt door een hogere doorbelasting van de GR G&V en hogere salariskosten.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 587.000 lager

Door vooral lagere salariskosten en een hogere bijdrage aan het Plassenschap is er per saldo sprake van een voordelig effect van € 587.000 op het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie.

Baten

3.4 Economische promotie € 274.000 hoger

De hogere baten zijn het gevolg van het toenemen van de stelpost (Water)toeristenbelasting in 2025 met € 250.000. In de jaren daaropvolgend stijgt de stelpost ten opzichte van 2025 met € 50.000 en € 150.000 voor respectievelijk de jaren 2026 t/m 2028.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 112.000 hoger

De bijdrage van het Plassenschap is in 2025 ten opzichte van 2024 € 91.000 hoger. Het restant heeft betrekking op het gebiedsakkoord waar in 2025 een hogere bijdrage voor is geraamd.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma staat onder meer beschreven in:

- Plannen van aanpak Permanente Bewoning I en II (2005)
- Geef economie de Ruimte (2006)
- Visie recreatie & toerisme (2009)
- Horecanota (2006)
- Detailhandel structuurvisie (2007)
- De kern van Wijdmeren (2012)
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- De regionale detailhandelsvisie (2019)
- Beleidskader vrijetijdslocaties gemeente Wijdmeren (2018)
- Ambitiedocument ondernemersmanagement (2019)
- Toekomstvisie bedrijventerreinen Wijdmeren (2020)
- Economische Agenda 2030 (2022)

Wettelijke basis voor dit programma

Dit programma is niet gebaseerd op bijzondere wetgeving. Uiteraard is er uitgebreide wetgeving die randvoorwaardelijk is voor dit programma. Zoals de Omgevingswet en AVG, concurrentievervalsing en dergelijke.

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Water: provincie Noord-Holland, HISWA/Recron, het Plassenschap, de waterleidingbedrijven, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeenten in Gooi en Vecht
- Economie (marketing en toerisme): ondernemers en diverse ondernemersverenigingen, onder andere Ondernemend Wijdmeren, winkeliersvereniging Meenthof en BIZ Nootweg, vastgoedeigenaren, regio Gooi en Vechtstreek, Visit Gooi & Vecht, VNO-NCW, KHN en HISWA/Recron
- Aanpak Oostelijke Vechtplassen: (voorheen het Gebiedsakkoord) de 21 partijen die de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (GOV) hebben ondertekend
- Metropoolregio Amsterdam (MRA): de 35 partijen die participeren in het convenant MRA
-

PROGRAMMA 5 SOCIAAL DOMEIN

Programma 5 bestaat uit een deel van de taakvelden van de BBV taakveldcategorieën 4 (onderwijs), 5 (sport, cultuur en recreatie) en 6 (sociaal domein).

Beschrijving

Inwoners van Wijdmeren gaan naar school, verrichten zorg, zijn actief in het verenigingsleven. Ze geven zo de gemeente identiteit. Het merendeel van de inwoners in de gemeente is zelfredzaam. Dit geldt niet voor iedereen. Geldzorgen, gezondheidsproblemen en/of problemen in relaties of in gezinssituaties kunnen deze zelfredzaamheid beperken. De gemeente staat dan als eerste overheid dicht bij de inwoners om ondersteuning te bieden.

Het programma Sociaal Domein omvat een breed scala aan gemeentelijke taken, die gericht zijn op het ondersteunen en versterken van inwoners in kwetsbare situaties, met als doel hun zelfredzaamheid, participatie en welzijn te bevorderen. Het domein brengt verschillende zorg- en ondersteuningsvormen samen, zoals jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, arbeidsparticipatie, onderwijs en voorzieningen voor sport, cultuur en recreatie.

Drie grote wetten omvatten een groot gedeelte van het sociaal domein. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor werk en inkomen (Participatiewet), zorg aan langdurig zieken en ouderen (Wmo) en de jeugdzorg (Jeugdwet).

- De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische ziekten of ouderdomsproblemen.
- Onder de Jeugdwet vallen hulp en zorg voor kinderen en jongeren tot 18 jaar (soms tot 23 jaar) met als doel problemen vroegtijdig te signaleren en te voorkomen dat ze escaleren.
- De Participatiewet is gericht op het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals mensen met een arbeidsbeperking of bijstandsgerechtigden.

De gemeente heeft er baat bij om eigen kracht en zelfredzaamheid te versterken om ervoor te zorgen dat de inwoners slagvaardig en op eigen kracht invulling kunnen geven aan hun leven.

Dit doet de gemeente door bijvoorbeeld te zorgen voor doorstroming naar passend werk, via bijvoorbeeld de Tomingroep. Of door het tegengaan of mitigeren van versterkende maatschappelijke, levensstijlafhankelijke of psychosociale effecten die leiden tot een kortere levensverwachting of lager welzijn. De gemeente doet dit door eenzaamheid tegen te gaan, een gezonde levensstijl te promoten, zingeving te bevorderen door cultuur of sport, of door bijvoorbeeld via bureau Leerlingzaken te bevorderen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen.

Integraal Beleidskader

In het Integraal Beleidskader heeft de gemeente Wijdmeren de uitdagingen en ambities op het volledige sociaal domein als volgt gedefinieerd: gezonde inwoners kunnen zoveel mogelijk meedoen aan de samenleving en kunnen zich ontwikkelen tot wie zij willen zijn. Ook wil de gemeente, wanneer de samenleving dit zelf niet meer kan, haar inwoners ondersteunen. Voor deze doelen is het noodzakelijk om de kracht van de dorpen te versterken en te behouden. Vandaar de ambitie om mogelijkheden tot ontmoeting te faciliteren. Ook het belang van

sport en cultuur is een middel om de leefbaarheid van de dorpen te vergroten: als versterkende factor in een sociaal sterkere samenleving, als middel tot positieve gezondheid en als mogelijke facilitator en aanjager van sociale cohesie.

In de maatschappelijke agenda staan de inspanningen om de doelen te bereiken verder gedefinieerd en uitgewerkt. In 2025 geeft de gemeente bovenal uitvoering aan de maatschappelijke agenda. Hierbij werken we samen met maatschappelijke partners, geven we opdrachten aan onze uitvoeringsorganisatie(s), verstrekken we subsidies aan sport- of cultuurverenigingen en werken we samen met onze regiogemeenten. Ook maken wij werk van de nieuwe algemene subsidieverordening en stellen we subsidieregelingen op die zich scherp richten op de gewenste maatschappelijke effecten en de brede integrale maatschappelijke uitdagingen.

In Wijdmeren zorgen we samen met huisartsen, zorgaanbieders en onze maatschappelijke en culturele partners voor een gezonde (ook opvolgende) generatie waarbij ouderen langer thuis kunnen wonen. We dagen jong en oud uit om meer te bewegen en hun weg in onderwijs, cultuur en kunst te vinden, zodat kansengelijkheid ontstaat en behouden blijft voor iedereen in onze dorpen.

Brede SPUK-regeling

Vanaf 2023 heeft de rijksoverheid de Brede SPUK-regeling voor alle gemeenten beschikbaar gesteld. Deze regeling gaat over sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en een sociale basis. De (inhoudelijke) stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Voor het overgrote deel komt deze regeling als vervolg op tijdelijke doeluitkeringen die eind 2022 afliepen. In die zin komt er geen extra geld. De regeling schrijft een aantal thema's voor waar we de middelen op moeten inzetten. De uitwerking voor de inzet van de brede SPUK-middelen is gebaseerd op de visie en uitgangspunten in het Integraal Beleidskader en de Maatschappelijke Agenda 2024-2027.

Voor het sociaal domein ligt er vanaf 2025 een taakstelling van € 515.000. De invulling van deze taakstelling met concrete beheersmaatregelen krijgt vorm als wijziging van de begroting in parallelle besluitvorming.

Onderwijs

Wat willen we bereiken?

- De bouwkundige staat van schoolgebouwen voldoen of gaan voldoen aan de kwaliteits- en duurzaamheidseisen.
- Er is voldoende onderwijsruimte voor de scholen in de gemeente Wijdmeren.
- Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten worden waar mogelijk voorkomen.
- Jeugdigen ontwikkelen een gezonde levensstijl.
- Jeugdigen in een kwetsbare positie krijgen passende ondersteuning om zich te ontwikkelen tot wie ze willen zijn.

Wat doen we daarvoor?

Onderwijshuisvesting

- Talent Primair bouwt het tweede IKC in Loosdrecht op de voormalige locatie van de Sterrenwachter.
- We geven uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2039.
 - In 2025 werken de Alberdingk Thijm scholen samen met de gemeente Wijdmeren aan de voorbereidingen voor de bouwkundige renovatie van de Joseph Lokinschool in Ankeveen.
 - In 2025 start het project voor de voorbereiding van een gezamenlijk schoolgebouw voor de Meester Kremerschool (Nederhorst den Berg) en de Warinschool (Nederhorst den Berg). Het streven is een bredere voorziening, inclusief ruimte voor kinderopvang en een buurtfunctie.
 - Vanaf 1 januari 2025 krijgt de Jozefschool (Nederhorst den Berg) de leegstaande ruimte op de Meester Kremerschool (Nederhorst den Berg) mede in gebruik.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

- Bevorderen van de samenwerking tussen scholen, gemeente en lokale/regionale organisaties op het gebied van onderwijs, kinderopvang, preventie en jeugdhulp.
- Uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda onderwijs.
- Budgetten beschikbaar stellen voor de voor- en vroegschoolse educatie om specifieke programma's uit te voeren om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen weg te werken.
- Participatie in het Regionaal Bureau Leerlingzaken om schoolverzuim waar mogelijk te voorkomen en te bevorderen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen.
- Organiseren en ondersteunen van programma's en activiteiten voor jeugdigen op het gebied van een gezonde levensstijl, welbevinden, maatschappelijke betrokkenheid en cultuur.

Sport en cultuur

Wat willen we bereiken?

- Binnen de gemeentegrenzen voldoende accommodaties die het voor inwoners mogelijk maken om voldoende te bewegen en gezond te leven.
- Sportlocaties in de kernen multifunctioneel benutten, zodat ook andere verenigingen hier gebruik van kunnen maken.
- Vitale inwoners met een gezonde leefstijl.
- Kunst en cultuur dragen bij aan gemeenschapsgevoel, zingeving, educatie en ontmoeting.

Wat doen we ervoor?

Sportbeleid en activering

- Met onder andere het Team Sportservice 't Gooi werken we met een gedeelde verantwoordelijkheid aan sterke en toekomstbestendige sportverenigingen. We stimuleren initiatieven die het bestaande sport- en beweegaanbod verrijken. Ten slotte stimuleren we initiatieven om meer inwoners van Wijdmeren te laten sporten en bewegen.
- Gebruikmaken van regelingen, zoals buurtsportcoaches en het lokaal sportakkoord voor het stimuleren van alle soorten sport- en beweegaanbod voor alle leeftijden.

Sportaccommodaties

- Het huidige voorzieningenniveau onderhouden en de onderhoudsgelden harmoniseren.
- Aan de hand van dit inzicht een strategie opstellen voor onderhoud/vervanging van de velden.
- Naar aanleiding van de toezegging motie sportinvestering onderzoeken of het Hilversumse model sportinvestering is over te nemen of dat er een overgangsregeling is in te stellen in het licht van de fusie in 2027.

Cultuur

- Subsidies verlenen aan culturele partners, zodat cultuur bijdraagt aan een gemeenschapsgevoel, zingeving, educatie en ontmoeting.
- De bibliotheek biedt toegang tot boeken, media en informatiebronnen en ontwikkelingsmogelijkheden voor inwoners. Naast het reguliere bibliotheekwerk verzorgt zij ook bibliotheken op school, een gedeelte voor en vroegschoolse educatie (via voorleesexpres) en helpt zij inwoners met vragen over digitaliteit (via het Informatie punt Digitale Overheid).

Dorpenbeleid

Wat willen we bereiken?

- Gebiedsregisseurs werken integraal met de vakafdelingen samen aan leefbaarheid in de brede zin van het woord.
- Burgerparticipatie als een vanzelfsprekend onderdeel van lokaal beleid.
- Behoud en bescherming van de dorpsidentiteiten (door dorpsraden en dorpsagenda's te stimuleren, te organiseren en te faciliteren).
- De gebiedsregisseurs ondersteunen de energie van de samenleving.
- Versterken van de betrokkenheid van inwoners bij elkaar in de verschillende kernen.
- Werken aan ontmoetingshubs in Kortenhoef, Nederhorst den Berg en Nieuw-Loosdrecht.

Wat doen we daarvoor?

- Initiatieven uit de samenleving koppelen en versterken met bestaand beleid.
- Initiatiefnemers en initiatieven verbinden, waardoor sociale netwerken groter en sterker worden.
- Verbinden aan de coalitie Een tegen Eenzaamheid, de gemeente stimuleert initiatieven tegen eenzaamheid.
- Een intern onderzoek naar potentiële locaties voor ontmoetingshubs in Kortenhoef, Nieuw-Loosdrecht en Nederhorst den Berg. Hierbij kijken we in eerste instantie naar de eigen vastgoedportefeuille en zoeken we aansluiting bij toekomstige gebiedsontwikkelingen, zoals de ontwikkelingen die volgen uit het Integraal Huisvestingsplan onderwijs.
- Initiatieven ondersteunen met toestemmingen, kennis, netwerk en/of een bijdrage uit het dorpsbudget.
- Een subsidieverordening opstellen voor het dorpsbudget.

Inburgering**Wat willen we bereiken?**

- Statushouders en ontheemden voelen zich thuis in onze gemeente. Daartoe voeren we het gesprek en werken we samen met maatschappelijke partners in het sociaal domein.

Wat doen we daarvoor?

- Een Plan Inburgering en Participatie opstellen met de inburgeraar.
- Financiële zelfredzaamheid bevorderen.

Minimabeleid en schuldhulpverlening.**Wat willen we bereiken?**

- Inwoners met een beperkt budget voelen zich niet buitengesloten in de Wijdemeerse samenleving.
- Geldzorgen in een bredere context beschouwen om aan oplossingen te werken.

Wat doen we ervoor?

- Preventie en vroeg signalering aandacht geven binnen de kaders van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en de Maatschappelijke Agenda.
- We harmoniseren de minimaregelingen met het niveau van Hilversum voor huishoudens met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum en stimuleren kinderen om deel te nemen aan sport en cultuur in het kader van het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Participatiewet en wet sociale werkvoorziening**Wat willen we bereiken?**

- Zoveel mogelijk inwoners, ook zij met een afstand tot de arbeidsmarkt, aan een baan of een passende dagbesteding helpen.

Wat doen we daarvoor?

- Participeren samen met de Regiogemeenten Gooi en Vechtstreek en Almere in het leer-werkbedrijf Tomin.
- Met Tomin, conform de doelen in het bedrijfsplan, zoveel mogelijk mensen leiden naar betaald werk of een zingevende dagbesteding.
- Plekken bieden aan mensen voor wie het niet mogelijk is door te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt in de vorm van beschut werk (via Tomin).

Wat willen we bereiken?

- Onze inwoners doen mee aan de samenleving, ongeacht hun beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt.
- Uitvoering van het regionale programma Werk en Participatie 2023-2026.
- Ruimte bieden aan lokaal maatwerk en lokale re-integratieactiviteiten voortzetten.

Wat doen we daarvoor?

- Samenwerking zoeken met partners die bovenstaande doelen ondersteunen.
- Bijdragen aan de uitvoering van het regionale programma Werk en Participatie op ambtelijk en bestuurlijk niveau.
- Inspannen, conform de aanbevelingen uit het midterm-review, om de doelen zoals verwoord in het bedrijfsplan van Tomin in samenwerking met Tomin en de andere regiogemeenten te halen.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners met een geïndiceerde zorgvraag, wanneer dat noodzakelijk is, zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen.

Wat doen we daarvoor?

In de Wmo is het uitgangspunt om in alle situaties in een huishouden met een of meer hulpvragen eerst de mogelijkheden van beschikbaarheid in het eigen netwerk en laagdrempelige en algemene voorzieningen van de cliënt te onderzoeken. Dat vraagt nadrukkelijk om een zorgvuldige consultatie en nauwlettende bestudering van de leefsituatie van de betrokkene(n), met name bij aanvragen voor individuele begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp.

Niet geïndiceerde dagbesteding

- In 2025 de dagbesteding voor cliënten zonder zorgindicatie uitbreiden van twee naar vier ontmoetgroepen.

Mantelzorgondersteuning

We versterken de mantelzorgondersteuning door:

- de digitale toegang tot mantelzorgondersteuning verder uit te bouwen.
- met de regionale bewustwordingscampagne over mantelzorg mee te doen.
- met de regionale aanpak voor de verbetering van samenwerking tussen partijen, die mantelzorgondersteuning aanbieden, mee te doen.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak voor inwoners met een hulpvraag. We kopen deze ondersteuning in bij MEE.

Maatwerkdienstverlening 18+

Begeleiding

- Adequate hulp bieden aan de inwoner. Omvang, duur en aard van de dienstverlening zijn deskundig afgestemd.

Hulp bij huishouden

- Een normenkader opstellen voor huishoudelijke hulp.
- Voorbereiden op de verwachte, inkomensafhankelijke, eigen bijdrage die vanaf 2026 wordt ingevoerd voor de regeling Hulp bij huishouden.

Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

Dat jeugdigen (tot 23 jaar) de ondersteuning en zorg krijgen die zij nodig hebben, zodat zij in veiligheid opgroeien, zich kunnen ontwikkelen en leren zelfstandig te zijn. Kwetsbare jeugdigen, waarvan de ontwikkeling gevaar loopt, beschermen.

Wat doen wij daarvoor?

- Onderzoeken hoe we jeugdigen extra voorlichting kunnen geven over onlineveiligheid.
- Ons bij een hulpvraag richten op informele en formele oplossingen met oog voor de eigen kracht van de inwoner, waarbij we onderzoeken of ondersteuning in het eigen netwerk mogelijk is door bijvoorbeeld de inzet van een JIM (jouw ingebrachte mentor).
- Een intensievere samenwerking met de huisartsen met als doel passende ondersteuning voor jeugdigen en voorkomen van verwijzingen naar relatief zware zorg. Dit doen we door de inzet van praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen te verhogen.
- Lichte begeleiding aan jeugdigen bieden met het wijkteam.
- Voor een gezond opvoedklimaat laagdrempelig begeleiden, zoals met een opvoedcoach, jongerenwerk en echtscheidingscoach.
- Indiceren en monitoren van jeugdhulp bij jeugdigen met psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen en opvoed- en opvoedingsproblemen.
- Regie voeren op casussen, waarbij sprake is van onveiligheid, met behulp van onder andere de landelijk voorgeschreven multidisciplinaire aanpak in samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek (Veilig Thuis).

Geëscaleerde zorg 18+**Wat willen we bereiken?**

Bijstaan, beschermen en opvang van kwetsbaren in de samenleving, zoals dak- en thuislozen, onveilige gezinssituaties, verslaafden, verwarde personen en mensen die het slachtoffer zijn van seksueel geweld en misbruik, zodat deze mensen kunnen herstellen en participeren in de samenleving.

Wat doen wij daarvoor?

- Het Regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang dat in 2022 gemeentelijk is vastgesteld, uitvoeren.
- In de regio werken aan een opvolger van het Regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang.
- In samenwerking met de gemeenten in onze regio voldoende tijdelijke (kleinschalige) opvangmogelijkheden bieden.
- Een dekkend hulp- en begeleidingsaanbod voor dak- en thuislozen realiseren.
- Maatschappelijke opvang continueren en kleinschalige opvanginitiatieven realiseren voor gezinnen in de wijken.

Geëscaleerde zorg 18-

Hieronder valt Veilig Thuis, Jeugdreclassering en Jeugdmaatregelen. Deze taken zijn belegd bij de regio Gooi en Vechtstreek. Het lokale sociale wijkteam voert dit uit.

Wat willen we bereiken?

- Passende en intensieve zorg bieden aan jongeren onder de 18 die zich in complexe of ernstige problematische situaties bevinden wanneer nuldelijns-, eerstelijns- en reguliere jeugdhulp niet in staat zijn om de problemen op te lossen.
- Kindermishandeling terugdringen.
- Alternatieven mogelijk maken voor beschermd wonen.
- Zorgen voor een veilige omgeving voor kinderen.

Wat doen we daarvoor?

- Uitvoeren van het Regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang 2022-2025 dat in 2022 gemeentelijk is vastgesteld. Hierbij werken we regionaal samen en we kopen regionaal samen in.
- In de regio werken aan een opvolger van het Regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang.
- De meldcode kindermishandeling sterker onder de aandacht brengen.
- De GGD inspecteert kinderopvangorganisaties. Laten de opvangorganisaties de meldcode kindermishandeling onvoldoende onderdeel uitmaken van hun pedagogisch beleidsplan en de hieruit volgende beleidsrealiteit, dan handhaaft de gemeente conform de regionale beleidsregels handhaving kinderopvang.
- Samen met regionale partijen werken aan doorbraakmethodes om in complexe casussen alternatieven voor uithuisplaatsing en beschermd wonen mogelijk te maken.

Volksgezondheid

De taken in het kader van Volksgezondheid liggen grotendeels bij de regio Gooi en Vechtstreek. De GGD en Jeugd en Gezin (Jeugdgezondheidszorg) voeren de taken uit. Lokaal zijn gemeenten voor de huisvesting aangewezen op één consultatiebureau per gemeente. Daarnaast werken we als gemeente op het gebied van veiligheid en gezondheid samen met de GGD en Jeugd en Gezin.

Dierenopvang

Wat willen we bereiken?

Dierenwelzijn als onderdeel van ons sociaal beleid.

Wat doen we daarvoor?

Gemeenten hebben een wettelijke taak bij de opvang van zwerfdieren. De gemeenteraad heeft in juli 2024 de beleidsnota Dierenwelzijn Wijdmeren vastgesteld, waarmee ze invulling geeft aan deze beleidstaak. We sluiten samen met de regiogemeenten dienstverleningsovereenkomsten af voor de opvang, verzorging en vervoer van zwerfdieren en in het wild levende dieren. Samen met Hilversum werken we aan een toekomstbestendige dierenopvang voor de regio.

Wat mag het kosten?
TABEL PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

P005 Sociaal domein	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	24.397	26.219	26.999	27.564	27.796	27.646
Baten	-4.692	-4.945	-4.790	-4.790	-4.790	-4.790
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	19.705	21.274	22.209	22.774	23.006	22.856
Lasten per taakveld						
Arbeidsparticipatie	371	343	367	368	367	367
Begeleide participatie	608	597	590	587	577	577
Cultureel erfgoed	17	16	14	14	14	14
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	126	115	118	118	118	118
Geëscaleerde zorg 18-	269	567	599	598	598	598
Geëscaleerde zorg 18+	-107	33	14	14	14	14
Inkomensregelingen	5.646	6.554	6.854	6.854	6.854	6.854
Maatwerkdienstverlening 18-	5.656	5.308	4.916	4.915	4.915	4.915
Maatwerkdienstverlening 18+	3.424	3.848	3.908	3.907	3.907	3.907
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.113	1.143	1.187	1.197	1.197	1.197
Media	428	459	468	468	468	468
Musea	21	102	104	104	104	104
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	990	1.113	1.189	1.188	1.188	1.188
Onderwijshuisvesting	936	1.003	1.093	1.621	1.919	1.795
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	105	112	105	119	125	130
Samenkracht en burgerparticipatie	2.144	2.286	2.435	2.429	2.372	2.348
Sportaccommodaties	662	780	788	790	771	765
Sportbeleid en activering	155	128	129	129	129	129
Volksgezondheid	887	854	1.203	1.225	1.239	1.238
Wijkteams	945	860	919	919	919	919
TOTAAL LASTEN	24.397	26.219	26.999	27.564	27.796	27.646

TABEL PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN
Baten per taakveld

Arbeidsparticipatie	-45	0	0	0	0	0
Begeleide participatie	-13	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	119	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	-3.549	-3.548	-3.548	-3.548	-3.548	-3.548
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	-172	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-82	-210	-210	-210	-210	-210
Media	-23	0	0	0	0	0
Musea	-5	-10	-10	-10	-10	-10
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-5	-177	-177	-177	-177	-177
Onderwijshuisvesting	-233	-236	-299	-299	-299	-299
Samenkracht en burgerparticipatie	-521	-530	-311	-311	-311	-311
Sportaccommodaties	-113	-235	-236	-236	-236	-236
Sportbeleid en activering	-47	0	0	0	0	0
Wijkteams	-1	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-4.692	-4.945	-4.790	-4.790	-4.790	-4.790
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	19.705	21.274	22.209	22.774	23.006	22.856
Lasten mutaties reserves	0	184	76	0	0	0
Baten mutaties reserves	-825	-323	-208	-134	-129	-119
SALDO MUTATIES RESERVES	-825	-139	-133	-134	-129	-119
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	18.880	21.135	22.076	22.639	22.877	22.737

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

6.82 Geëscaleerde Zorg € 18.000 tot € 32.000 hoger

De begroting is opgehoogd wegens hogere bijdrage aan de Regio Gooi- en Vechtstreek, conform de kadernota 2025.

6.3 Inkomensregelingen € 300.000 hoger

Bij de behandeling van de kadernota 2025 is een amendement aangenomen om voor € 200.000 de minimaregelingen te verbeteren. Daarnaast zijn op basis van indexatie de salariskosten gestegen met € 100.000.

6.72 Maatwerkdienstverlening € 18.000 tot € 392.000 lager

De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door de ingeboekte bezuiniging van € 515.000 uit het herstelplan. Deze is in afwachting van uitwerking op dit taakveld geplaatst. Daarnaast is er wegens de stijging van kosten jeugdhulp in de begroting 2025 € 100.000 toegevoegd. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

6.71 Maatwerkdienstverlening WMO € 44.000 hoger

De begroting is opgehoogd wegens hogere lasten aan de Regio Gooi- en Vechtstreek, conform de kadernota 2025 (€ 25.000). Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken € 76.000 hoger

De begroting is opgehoogd wegens hogere lasten aan de Regio Gooi- en Vechtstreek, conform de kadernota 2025 (€ 70.000). Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

4.2 Onderwijshuisvesting € 90.000 hoger

De hogere kosten in 2025 ten opzichte van 2024 worden vooral veroorzaakt door hogere kapitaallasten, incidenteel hoger budget voor huisvestingskosten basisonderwijs en hogere budgetten voor beheer en onderhoud sporthallen. Deze hogere kosten worden deels gecompenseerd door lagere doorberekening sporthallen vanuit de kostenplaats.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie € 149.000 hoger

De begroting is opgehoogd wegens hogere lasten aan de regio gooi- en vechtstreek. Reeds gemeld in de kadernota 2025 (€ 26.000). Hogere bijdrage Versa waarvan € 15.000 afkomstig is uit de kadernota 2025 wegens verhoogde kosten buurtbemiddeling. Restant van € 85.000 is doorbelasting salarissen. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

7.1 Volksgezondheid € 349.000 hoger

De begroting is opgehoogd wegens hogere lasten aan de Regio Gooi- en Vechtstreek, conform de kadernota 2025.

6.2 Wijkteams € 59.000 hoger

Op basis van indexatie zijn de salariskosten gestegen met € 46.000. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

Baten

4.2 Onderwijshuisvesting € 63.000 hoger

Als gevolg van de actualisatie van de huur zijn de baten verhoogd ten behoeve van onderwijshuisvesting (€ 60.000 hogere baten). Overige kleine verschillen € 3.000.

6.1 Samenkracht en burger € 219.000 lager

De inkomsten uit de specifieke uitkering Inburgering zijn per abuis tweemaal meegenomen. Dit wordt gecorrigeerd in de begroting. Dit geeft € 200.000 aan lagere baten. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma staat onder meer beschreven in:

- (Regionale) Beleidsnota bescherming en opvang t/m 2025
- Afsprakennotitie voorschoolse educatie 2020-2024
- Algemene Subsidieverordening Wijdmeren 2021
- Beleidsplan armoede en schuldhulpverlening Wijdmeren 2019 - 2022 (inclusief minimabeleid)
- Beleidsregels BBZ 2020
- Beleidsregels beschut werk 2015
- Beleidsregels bijzondere bijstand 2017
- Beleidsregels handhaving wet kinderopvang
- Beleidsregels jeugdhulp 2018
- Beleidsregels loonwaardebepaling 2015
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2020
- Beleidsregels verwijtbaarheid en bestuurlijke boete 2015
- Collegevoorstel 2021 t.b.v. uitvoering Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
- Convenant eerste opvang onderwijs 2022
- Cultuurnota 2018-2021
- De verordening beslistermijn schuldhulpverlening Wijdmeren 2021
- Deelverordening incidentele subsidies Wijdmeren 2021
- Evaluatie Dorpenbeleid 2019-2023
- Financieel herstelplan 2024-2027
- Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdmeren 2016
- Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek 2019 (moet in 2023 opnieuw worden vastgesteld)
- Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027 "Hart voor Elkaar"
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2037
- Maatschappelijke agenda Sociaal Domein 2024-2027
- Prestatieafspraken Wijdmeren en woningbouwvereniging tot 2023
- Regionaal programma Werk en Participatie 2023-2026
- Regionale woonvisie tot 2040 en Woonvisie Wijdmeren t/m 2024
- Samenwerkingsovereenkomst Bibliotheek Gooi plus en de gemeenten Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren en Wijdmeren, 2025-2029
- Samenwerkingsovereenkomst Talent Primair 2017
- Startnota 'Goed ouder worden in Wijdmeren'(9 februari 2022)
- Subsidiebeleid lokale basisscholen 2021
- Subsidiebeleidskader 2022-2025
- Uitvoeringsplan veranderopgave inburgering Wijdmeren
- Verordening individuele inkomenstoeslag Wijdmeren 2021
- Verordening jeugdhulp gemeente Wijdmeren 2018
- Verordening leerlingenvervoer 2019 + uitvoeringsregels leerlingenvervoer 2019
- Verordening maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2020 (inclusief Regeling mantelzorgwaardering Wijdmeren)
- Verordening onderwijshuisvesting 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid 2003
- Verordening Re-integratie, LKS en studietoelage 2023
- Verordening SMI (sociaal-medische indicatie) 2013
- Verordening subsidie voorschoolse educatie en peuteropvang 2022
- Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdmeren 2015
- Woonakkoord provincie NH (tot 2040)

Wettelijke basis voor dit programma

- Gemeentewet
- Huisvestingswet
- Jeugdwet
- Leerplichtwet 1969
- Mediawet
- Participatiewet (inclusief Wet taaleis)
- Wet Aanpak Woonoverlast
- Wet banenafpraak
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet inburgering
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet op de expertisecentra
- Wet op het onderwijstoezicht
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet passend onderwijs
- Wet publieke zorg
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI)
- Woningwet

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Aanbieders Inburgeringscursussen
- Basisscholen en andere onderwijsorganisaties
- Beheerstichtingen
- Bibliotheek Gooi+
- Buurtsportcoaches
- COA
- Consultatiebureau en Regionaal Bureau Leerlingenzaken
- Dieren opvangorganisaties
- Digi &Taalhuis
- Gezond Wijdemeren
- Huurderorganisaties
- Inwoners en ondernemers
- Kinderopvangorganisaties
- Kursusproject
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Ondernemend Wijdemeren
- Ouderenorganisaties
- Re-integratieadviseurs
- Schoolmaatschappelijk werk
- Sport- en cultuurverenigingen
- Vereniging Sport en Gemeenten
- Versa
- Vluchtelingenwerk Nederland
- Werkgeversservicepunt
- Woningbouwcorporaties
- Zorg en Veiligheidshuis, regiogemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek
- Zorg- en welzijnsorganisaties

PROGRAMMA 6 NATUUR EN MILLIEU

Programma 6 bestaat uit een taakveld van de BBV taakveldcategorie 7 (Volksgezondheid en milieu).

Beschrijving

Het programma natuur en milieu gaat over het behoud van een gezonde leefomgeving. Daarbij spelen een aantal grote transitie en maatschappelijke thema's een centrale rol. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie. Deze transitie en de handhaving van milieuthema's zijn noodzakelijk om onze leefomgeving gezond te houden. Er is een duidelijke samenhang van biodiversiteit, ecologie, stikstof, bomen, faunapassages en bermbeheer. Daarom zijn er verbindingen met alle andere programma's en beleidsvelden bij de gemeente.

De onderwerpen in dit programma vragen om een maatschappelijke transitie naar een duurzame samenleving, waarbij de gemeente afhankelijk is van diverse partners, inwoners en bedrijven. Verbinden, stimuleren, samenwerken en mogelijk maken, staan dan ook centraal in dit programma.

Aanpak Oostelijke Vechtplassen

De meest omvattende van de 3 pijlers uit het gebiedsakkoord Aanpak Oostelijke Vechtplassen is de pijler 'versterken van de ecologie'. De 7 natuurherstelprojecten zijn de grootste van het programma en zetten we ook na eind 2027 voort. De natuuropgave voor Kortenhoef-Oost betreft bijvoorbeeld een van de 7 beoogde natuurherstelprojecten. Naast deze projecten omvat de pijler 'versterken van de ecologie' ook aanleggen van faunapassages, herstel van de waterkwaliteit (Kader Richtlijn Water), maatregelen voor moerasvogels en bestrijden van exoten. Al maken de beschikbare miljoenen euro's voor de beoogde investeringen uit de OVP geen onderdeel van onze begroting uit, het vraagt een grote inzet van onze organisatie om de uitgaven te toetsen, te beoordelen en te faciliteren, mee te sturen in de projecten en de belangen voor Wijdmeren te behartigen. Naast de al beschikbare middelen in het OVP zijn er aanvullende middelen voor deze projecten bij met name de provincie Noord-Holland en het Waterschap beschikbaar. Gezien de grote opgave als het gaat om herstel van de natuur en waterkwaliteit is het van belang dat Wijdmeren de aandacht van deze belangrijke partners weet om te zetten in middelen en daadkracht.

Wat willen we bereiken?

- Een duurzame en gezonde leefomgeving. We werken toe naar een klimaatneutraal, circulair, klimaat adaptief en bio divers Wijdmeren in 2050. Dit doen we in verbinding met alle relevante beleidsdomeinen en programma's van belanghebbenden.
- Ondersteuning en financiering van duurzame oplossingen voor bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Wat doen we daarvoor?

In 2025 werken wij verder aan een programma Klimaat. In dit programma geven we invulling aan landelijke doelstellingen voor 2030 en 2050 op het gebied van duurzaamheid. De financiële middelen komen uit de Brede Doeluitkering-gelden Klimaatakkoord, diverse subsidies op projectniveau en het jaarlijkse gemeentelijke duurzaamheidsbudget.

Natuurvriendelijk isoleren

In 2025 starten wij met het opstellen van een soortenmanagementplan. Dit is een plan voor het behoud van beschermde soorten bij de isolatie van gebouwen. Voor de financiering van het soortenmanagementplan vragen wij de provinciale subsidie 'Versnelling natuurinclusief isoleren Noord-Holland 2024' aan (€ 145.828). De overige kosten ad € 150.000 onttrekken wij aan de Reserve Duurzaamheid.

Verduurzaming vastgoed

In 2025 ontvangt de gemeenteraad de visie Maatschappelijk vastgoed ter besluitvorming. In de visie krijgt duurzaamheid van ons eigen vastgoed een plek. Het restant van de in 2024 ontvangen subsidie 'Regeling ter tegemoetkoming van gestegen energiekosten door opzegging contract SEFE Energy Ltd.' stellen wij, na compensatie van de rechtstreeks bij ons afgenomen energiekosten van onze maatschappelijke huurders, beschikbaar voor de verduurzaming van ons vastgoed (€ 133.000).

Warmtetransitie

In 2025 starten we met het opstellen van een programma Warmte. Onder de omgevingswet is het verplicht om uiterlijk in 2026 een programma Warmte vast te stellen. Dit programma vervangt de in 2021 vastgestelde Transitievisie warmte. De SPUK CDOKE dekt de kosten voor het opstellen van dit programma.

Verzwarend elektranet

Wij ondersteunen de netbeheerders bij de verzwarend van het elektranet. We hebben een intentieovereenkomst gesloten met Stedin. In 2025 start Stedin met de verzwarend van het elektranet in Loosdrecht. In 2025 beogen wij eenzelfde traject met Liander te starten voor de verzwarend van het elektranet van de rest van de gemeente. De interne uren dekken wij via de provinciale subsidie 'Transformatorstations en tracés Noord-Holland' (€ 30.000).

Afvalinzameling

In 2025 bereiden wij de wisseling van bronscheiding naar nascheiding van het PMD voor. Om bewoners te informeren over de nascheiding en het belang van het scheiden van de overige afvalstromen ontwikkelt de GAD een communicatiecampagne.

Pilot Kabelgoottegels

In 2024 zijn wij een pilot gestart om te kijken naar de mogelijkheden en wenselijkheid van kabelgoottegels. In 2025 ronden wij deze pilot af en nemen wij een besluit voor het vervolg. De uitvoeringskosten dekken we vanuit het laadpalenbudget.

Ondersteuning bewoners en bedrijven bij verduurzaming

Vanuit het duurzaamheidscentrum in Kortenhoef enthousiasmeren en informeren we inwoners en ondernemers op het gebied van duurzaamheid. We faciliteren initiatieven op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulaire economie in samenwerking met de Appelboom en het Dorpenteam.

- **Buurtverkenning warmtetransitie:** Samen met de Energiecoöperatie Wijdemeren en het waterschap Amstel Gooi en Vecht werken we verder aan een warmteplan voor de Blijkpolder in Nederhorst den Berg. Hier liggen goede kansen voor een bronnet als duurzaam alternatief voor aardgas.

- **Lokale Isolatie Aanpak:** Vanuit de SPUK 'Lokale Isolatie Aanpak' ontvangen inwoners professioneel advies, begeleiding en financiering voor het isoleren van hun woning.
- **Verduurzaming bedrijven:** Via de projecten 'Zon op grote daken' en 'Stimulerend Toezicht' stimuleren wij bedrijven bij de energieopwekking en energiebesparing. Daarbij houden wij toezicht op het Besluit Activiteiten Leefomgeving en geven we invulling aan de Regionale Energiestrategie. Hier werken wij samen met de Energiecoöperatie Wijdemeren en de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek. Deze projecten bekostigen wij vanuit de provinciale subsidie 'Stimulerend energietoezicht bedrijven Noord-Holland', de reserve duurzaamheid en het jaarlijkse duurzaamheidsbudget.
- **Subsidie groene daken:** In lijn met ons Water- en Rioleringsprogramma zetten wij de subsidie op groene daken in 2025 voort.
- **Eerste Hulp Bij Energielasten:** vanuit de SPUK 'Aanpak Energiearmoede' helpen wij inwoners met het betaalbaar houden van de energierekening. We plaatsen kleine energiebesparende maatregelen in de huizen, zoals radiatorfolie en (circulaire) gordijnen tegen de tocht.

Aanpak Oostelijke Vechtplassen

Zowel bestuurlijk als ambtelijk nemen we deel aan de projectgroepen van de Aanpak Oostelijke Vechtplassen en sturen we proactief mee op het behalen van de beoogde resultaten uit het programma, terwijl we erop toezien dat de belangen van Wijdemeren behartigd worden. In 2025 is bijvoorbeeld bekend hoe het besluit luidt van de Provincie Noord-Holland over de sanering van Groenewoud. Dat besluit is cruciaal voor het verdere verloop op de natuurontwikkelopgave in Kortenhoef-Oost. Daarnaast komen ook de andere natuurherstelprojecten Ankeveen, Kortenhoef West, Ster van Loosdrecht, de Weersloot, Vuntus en Hol in 2025 op gang. Deze worden uitgevoerd door de provincie Noord-Holland. De gemeente neemt deel in de projectgroepen.

De voorbereidingen voor de aanleg van een aantal faunapassages starten en ook de andere projecten gaan steeds meer richting realisatie van maatregelen. Dit alles vraagt veel van de organisatie. Wij zorgen dat we hier goed voor ingericht zijn.

Wat mag het kosten?
TABEL PROGRAMMA NATUUR EN MILIEU

P006 Natuur en milieu	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	978	819	932	930	981	1.007
Baten	-344	0	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	634	819	932	930	981	1.007
Lasten per taakveld						
Milieubeheer	978	819	932	930	981	1.007
TOTAAL LASTEN	978	819	932	930	981	1.007
Baten per taakveld						
Milieubeheer	-344	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-344	0	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	634	819	932	930	981	1.007
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	-63	-50	-25	-25	-25
SALDO MUTATIES RESERVES	0	-63	-50	-25	-25	-25
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	634	756	882	905	956	982

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

7.4 Milieubeheer € 113.000 hoger

Het nadeel van € 113.000 wordt onder andere veroorzaakt door een hogere bijdrage (€ 81.000) aan de omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) en het verhogen van een budget in jaarschijf 2025 voor duurzaamheid energie besparen bedrijven van € 26.000. Het resterende verschil heeft betrekking op hogere salariskosten en indexering van budgetten.

Baten

Geen afwijkingen aan de orde > € 25.000

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Omgevingsvisie (2021)
- Duurzaamheidsagenda (2018)
- Grondstoffenvisie (2021)
- Regionale energiestrategie 1.0 (2021)
- Laadpalenbeleid (2019)
- Nota klimaatadaptatie (2020)
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- Roadmap circulair inkopen en opdrachtgeverschap (2019)
- Visie op weg naar Aardgasvrij (2021)
- Toekomstvisie Bedrijventerreinen (2021)
- Water- en Rioleringsprogramma (2023)

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Kader richtlijn water (KRW) en Waterwet
- Omgevingswet
- Besluit Activiteiten Leefomgeving
- Besluit Kwaliteit Leefomgeving

- Wet milieubeheer
- Klimaatakkoord en Klimaatwet
- Energiewet (vervanging van Gaswet en Elektriciteitswet)
- Wet Collectieve Warmte (voorheen Warmtewet)
- Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (wgiw)
- Wet Natuurbescherming

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Energiecoöperatie Wijdemeren
- Provincie Noord-Holland
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV)
- Regiogemeenten
- Inwoners en ondernemers
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- GAD Gooi en Vechtstreek
- Nutsbedrijven en netwerkbeheerders
- Woningcoöperaties
- Waterschap AGV

PROGRAMMA 7 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Programma 7 bestaat uit de taakvelden van de BBV taakveldcategorie 8 (volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Beschrijving

In Wijdmeren staan de woningen voornamelijk in de dorpen en deels langs de linten. Daarbuiten zijn vooral water, groen en enkele kleinschalige bedrijventerreinen. Wijdmeren heeft een hoge erfgoedwaarde die tot uitdrukking komt in een aanwijzing tot UNESCO-werelderfgoed voor de delen van Wijdmeren die bij de Hollandse Waterlinie horen. Dit maakt Wijdmeren een prachtig en uniek gebied waar niet alleen toeristen, maar ook de inwoners van genieten.

Het is prettig wonen in Wijdmeren, maar er is een tekort aan woningen, met name aan betaalbare woningen en woningen voor senioren. De energietransitie en klimaatverandering spelen een steeds grotere rol. Bij nieuwe ontwikkelingen houden we rekening met de beperkingen van het elektranet, evenals klimaat adaptieve maatregelen en water(problematiek). Met deze uitdagingen voor ons richten wij ons op toekomstbestendige gebiedsontwikkelingen die passen bij het unieke karakter van Wijdmeren.

Groenblauwe parel

In ons gebied wisselen water, moeras, bos en grasland elkaar af. Dat maakt Wijdmeren zo mooi, bijzonder en uniek. De natuur op het land en op en in het water vind je nergens anders zo. Met zeldzame trilvenen en blauwgraslanden, de grote karekiet, de roerdomp en de zwarte stern, bijzondere libellen en vlinders. Naast dat onze inwoners en ondernemers dit gebied fijn vinden om in te wonen en te werken, zijn we heel aantrekkelijk voor toerisme.

Het gebied is niet alleen voor ons belangrijk, maar ook van groot belang voor de metropoolregio Amsterdam en de regio Gooi & Vecht als het gaat om de recreatieopgave en hoe we de toenemende druk van het toerisme goed met elkaar kunnen managen. Voor de provincies Noord-Holland (en een beetje Utrecht), het Rijk en zelfs voor Europa zijn we heel belangrijk als het gaat om de grote (herstel)natuuropgaven, de drinkwateropgave en de Kader Richtlijn Water (KRW).

De kwaliteit van het water en de natuur is de afgelopen decennia hard achteruitgegaan en al dat moois staat onder druk. Dat is ernstig. Uiteindelijk gaat het op de lange termijn om het welzijn van iedereen. Hoe verenigen we de natuuropgaven met de toenemende druk van het toerisme? Toerisme dat heel belangrijk is voor onze lokale economie, maar steeds vaker op gespannen voet staat met de leefbaarheid van onze inwoners.

Wijdmeren is met zijn ruim 24.000 inwoners niet toegerust om deze lasten en opgaven alleen te dragen en het enorme gebied weer op kwaliteit te brengen, goed te beheren en te verzorgen. Daarom is het belangrijk dat we onze (overheid)partners in stelling brengen en dat zij deze grote opgaven samen met ons oppakken. Er zijn in ruime mate middelen beschikbaar vanuit de diverse samenwerkingspartners om de kwaliteit van ons gebied te behouden en te versterken.

Wat willen we bereiken?

- Omgevingsplan: We houden de regie op het omgevingsplan en verbeteren de begrijpelijkheid voor inwoners.
- Wonen en bouwen: We faciliteren kansrijke initiatieven voor woningbouw, passend in de omgeving en met inachtneming van de vastgestelde kaders.
- Groenblauwe parel: De verantwoordelijkheid voor het gebied delen we met onze partners.

Wat doen we daarvoor?

Omgevingsplan

Per 1 januari 2024 is het omgevingsplan in werking getreden. We werken samen met regionale partners aan de verbetering van het omgevingsplan en de dienstverlening aan burgers en initiatiefnemers met begrijpelijke regels in het nieuwe omgevingsplan, bijvoorbeeld met een verbeterde vergunningscheck of beter toepasbare regels. Hierdoor zien inwoners snel of ze een vergunning nodig hebben en begrijpen ze beter wat de regels inhouden. Ook maken we duidelijk welke informatie nodig is bij een aanvraag. In 2024 willen we meer toepasbare regels hebben.

Wonen en bouwen

De vraag naar woningen in Wijdmeren blijft groot, terwijl het aanbod beperkt is. Het is nodig dat de woningvoorraad toeneemt. Er is een tekort aan betaalbare, duurzame en toegankelijke woningen. De woningvoorraad bestaat grotendeels uit grondgebonden eengezinswoningen. Met name de betaalbare woningvoorraad moet uitbreiden. We bevorderen de doorstroming in de woningmarkt door gelijkvloerse woningbouw voor senioren te realiseren, zodat er woningen voor jonge gezinnen vrijkomen.

We kiezen ervoor om in alle kernen te bouwen om de vitaliteit van de dorpen te behouden en te versterken. De focus ligt op inbreiden, met waar passend in de omgeving, de realisatie van een of meer extra bouwlagen. We behartigen de belangen van woningbouw, bedrijvigheid, erfgoed, natuur en recreatie en houden dat in balans. Bouwen buiten de kernen vergt extra inspanning om deze waarden in balans te houden en is vaak niet mogelijk vanwege beschermde regimes door hogere overheden.

In de aanloop naar de fusie met Hilversum verwachten we een toename van initiatieven in de fysieke leefomgeving. De provincie Noord-Holland past haar omgevingsverordening aan, wat waarschijnlijk leidt tot meer aanvragen om medewerking te verlenen aan woningbouw. Projecten op ontwikkellocaties met een hoge realiteitswaarde krijgen voorrang op complexere ruimtelijke opgaven. Hiermee houden we de focus op resultaat.

Langlopende projecten

De westzijde van de Porseleinhaven ligt nog braak. Ons doel is om in 2025 een onherroepelijke omgevingsvergunning te hebben, zodat de ontwikkelaar kan starten met de verkoop en voorbereidingen van de bouw. De voortgang van het project Porseleinhaven hangt af van diverse juridische procedures. Voor de ontwikkeling van Ter Sype hopen we in 2025 belangrijke stappen te zetten. Voor andere langlopende projecten hopen we de juridische procedures af te ronden.

Verkopen van gemeentelijk eigendom

We dragen bij aan het realiseren van extra woningen door verkoop van gemeentelijke percelen, zoals de Dennenlaan, de Terpstraschool en het Kininelaantje. Ideeën uit de motie 'Bouwen Het Kan' die haalbaar en kansrijk zijn en aansluiten bij het tijdspad, pakken we naar aanleiding van de quickscan op.

Groenblauwe parel

Vanaf 2024 bundelen we de bestaande programma's en visies tot een werkbaar en overzichtelijk integraal programma.

Wat mag het kosten?
TABEL PROGRAMMA RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

P007 Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	3.293	3.370	2.152	2.192	2.001	1.992
Baten	-1.001	-2.164	-583	-625	-583	-583
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.293	1.206	1.569	1.568	1.417	1.409
Lasten per taakveld						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	88	1.515	17	58	18	18
Ruimtelijke ordening	1.044	915	1.039	1.039	939	931
Wonen en bouwen	2.162	940	1.095	1.095	1.044	1.043
TOTAAL LASTEN	3.293	3.370	2.152	2.192	2.001	1.992
Baten per taakveld						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-5	-1.505	0	-41	0	0
Ruimtelijke ordening	-242	-135	-55	-55	-55	-55
Wonen en bouwen	-753	-523	-528	-528	-528	-528
TOTAAL BATEN	-1.001	-2.164	-583	-625	-583	-583
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.293	1.206	1.569	1.568	1.417	1.409
Lasten mutaties reserves	66	304	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-70	-304	-46	-46	-46	-46
SALDO MUTATIES RESERVES	-5	0	-46	-46	-46	-46
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.288	1.206	1.523	1.522	1.371	1.363

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

H8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) € 1.498.000 lager

Op basis van de actualisatie van de grondexploitatie, die jaarlijks wordt uitgevoerd, zijn de verwachte uitgaven in de begroting opgenomen (€ 1.498.000 lager). Zie ook paragraaf grondbeleid.

8.1 Ruimtelijke ordening € 125.000 hoger

De hogere lasten in 2025 worden onder andere veroorzaakt door kapitaallasten, salariskosten en door verlaging budget advies- en onderzoek kosten omgevingswet.

8.3 Wonen en bouwen € 155.000 hoger

De kosten nemen in 2025 toe als gevolg van hogere kapitaallasten en salariskosten.

Baten

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) € 1.505.000 lager

Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties, die twee keer per jaar wordt uitgevoerd, zijn de verwachte inkomsten in de begroting opgenomen (€ 1.505.000 lager). Zie ook de paragraaf grondbeleid.

8.1 Ruimtelijke ordening € 80.000 lager

In 2025 is minder begroot aan opbrengsten voor door de gemeente aan derden gedeclareerde uren voor projecten (€ 80.000 lager).

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Huisvestingsverordening
- Handboek Inrichting Openbare ruimte (HIOR)
- Welstandsnota
- Monumentennota
- Erfgoednota
- (Regionale) Woonvisie
- Woonvisie Wijdmeren 2021-2024
- Notitie woonboten
- Nota snippergroen
- Nota grondbeleid 2020 - 2024
- Beleidsregels landgoederen Wijdmeren 2004
- Beleidsregels paardenbakken 2006
- Omgevingsvisie Wijdmeren 2040 (structuurvisie)
- Bouwkostenbeleid 2014
- Nota plattelandswoningen
- Woondeal MRA

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Omgevingswet
- Woningwet
- Huisvestingswet 2015
- Wet goed verhuurderschap
- Wet betaalbare huur

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Inwoners en ondernemers (belanghebbenden)
- Iedereen die van de gemeente grond wil kopen, huren, pachten of gebruiken.
- Eigenaren van woningen
- Ontwikkelaars
- Woningcorporaties
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Provincie Noord-Holland
- Provincie Utrecht
- Nood- en hulpdiensten
- Scholen
- OFGV
- Mooi Noord-Holland

ALGEMENE BATEN & LASTEN, DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden € 54.000 hoger

De hogere kosten hebben betrekking op indexatie van de salariskosten.

0.8 Overige baten en lasten € 2.473.000 lager

Bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen is door de Raad besloten de reserve onderhoud gebouwen voor € 1.898.000 om te zetten naar een voorziening. Verder is in jaarschijf 2025 een voordelige post opgenomen van € 300.000 in verband met toerekening van salariskosten aan kredieten. Resterende verschil betreft met name herijking van doorberekening van salariskosten in jaarschijf 2025 levert een voordeel van € 276.000 op.

0.5 Treasury 300.000 hoger

Voor de financiering van een aanvullende langlopende lening is vanaf 2025 een budget opgenomen van € 300.000.

Baten

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

€ 1.820.000 hoger

De hogere uitkering gemeentefonds 2025 is het gevolg van een hogere uitkeringsfactor ten opzichte van 2024.

0.8 Overige baten en lasten € 100.000 hoger

De hogere baten van € 100.000 in 2025 ten opzichte van 2024 heeft betrekking op de stelpost verkoop vastgoed (herstelplan).

0.62 OZB niet-woningen € 53.000 hoger

Conform de kadernota 2025 en een correctie in de primitieve raming is er in 2025 ten opzichte van 2024 per saldo sprake van een voordeel van € 53.000.

0.61 OZB woningen € 307.000 hoger

Op basis van de indexering conform de kadernota 2025 is sprake van een voordeel van € 307.000.

Relevante informatie

Relevante bedrijfsstukken

- Financiële verordening
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota paragraaf risicomanagement
- Nota afschrijvingsbeleid Wettelijke basis voor dit programma
- Gemeentewet
- Besluit begroting en verantwoording (BBV)
- Gemeenschappelijk Financieel Toezicht Kader (GTK)

Betrokken partijen

- Provincie Noord-Holland
- Rijk

Wat mag het kosten?

TABEL ALGEMENE BATEN EN LASTEN

P998 Algemene baten en lasten	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	1.570	3.021	890	890	832	818
Baten	-46.170	-47.824	-50.109	-48.435	-49.514	-50.505
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-44.600	-44.803	-49.219	-47.545	-48.682	-49.687
Lasten per taakveld						
Beheer overige gebouwen en gronden	153	170	224	224	175	161
Belastingen overig	929	503	491	491	491	491
Overige baten en lasten	432	2.338	-135	-135	-144	-144
OZB woningen	10	10	10	10	10	10
Treasury	45	1	301	301	301	301
TOTAAL LASTEN	1.570	3.021	890	890	832	818
Baten per taakveld						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-36.067	-37.934	-39.754	-37.500	-38.002	-38.515
Belastingen overig	-248	-203	-208	-208	-208	-208
Overige baten en lasten	-121	-200	-300	-500	-600	-600
OZB niet-woningen	-2.112	-1.966	-2.019	-2.118	-2.216	-2.314
OZB woningen	-6.959	-7.468	-7.775	-8.058	-8.438	-8.818
Treasury	-663	-52	-51	-51	-50	-50
TOTAAL BATEN	-46.170	-47.824	-50.109	-48.435	-49.514	-50.505
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-44.600	-44.803	-49.219	-47.545	-48.682	-49.687
Lasten mutaties reserves	540	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	-1.898	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	540	-1.898	0	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-44.061	-46.701	-49.219	-47.545	-48.682	-49.687

OVERHEAD

Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Globaal gaat het dan om de kosten van de Bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig), directie en teammanagement.

Wat willen we bereiken?

In lijn met het financieel herstelplan en de aanbevelingen van het onderzoeksbureau Necker van Naem investeren we in de versterking van de bedrijfsvoering, het management, de integrale samenwerking, de professionele ontwikkeling van medewerkers en het bestuurlijk-ambtelijke samenspel.

Daarbij houden we rekening met de bestuurlijke fusie, door op gebied van bedrijfsvoering al zoveel mogelijk de samenwerking aan te gaan met de toekomstige fusiepartner.

Wat doen we daarvoor?

De uitwerking van de concrete activiteiten wordt uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat mag het kosten?
TABEL OVERHEAD

P999 Overhead	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	11.873	14.154	14.669	14.662	14.358	14.283
Baten	-41	-19	-20	-20	-20	-20
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	11.831	14.135	14.649	14.642	14.338	14.263
Lasten per taakveld						
Overhead	11.873	14.154	14.669	14.662	14.358	14.283
TOTAAL LASTEN	11.873	14.154	14.669	14.662	14.358	14.283
Baten per taakveld						
Overhead	-41	-19	-20	-20	-20	-20
TOTAAL BATEN	-41	-19	-20	-20	-20	-20
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	11.831	14.135	14.649	14.642	14.338	14.263
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-95	-6	-6	-6	-6	-5
SALDO MUTATIES RESERVES	-95	-6	-6	-6	-6	-5
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	11.737	14.129	14.643	14.636	14.332	14.259

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Lasten

0.4 Overhead € 515.000 hoger

De hogere lasten bij het onderdeel overhead worden onder andere veroorzaakt door kapitaallasten, salariskosten en door indexering van diverse budgetten. Verder is in het kader van onderhoud digitale personeels- en administratiesysteem aanvullend € 40.000 geraamd voor de jaren 2025 en 2026. (Kadernota 2025)

Baten

Geen afwijkingen aan de orde > € 25.000

Relevante informatie

Relevante bedrijfsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- IV-Visie (gemeentelijke visie op informatievoorziening, 2019)
- Uitvoeringsplan IV-visie 2019-2022

Wettelijke basis voor dit programma

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht
- cao gemeenten en het Personeelshandboek

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Gemeente Hilversum

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Wijdmeren is de groenblauwe parel van Midden-Nederland. Het college wil dat dit gebied aantrekkelijk blijft voor onze inwoners en voor de vele toeristen die er voor kiezen ons mooie gebied te bezoeken. Wijdmeren trekt jaarlijks vele toeristen die voor een dagje of een korte of langere vakantie hier verblijven. Tweede huizen zijn in trek, evenals hotels, B&B's en vakantiehuizen. Het college heeft, als een van de maatregelen vanuit het financieel herstelplan, ervoor gekozen om de recreanten en toeristen meer mee te laten betalen aan (het onderhoud van) de voorzieningen en het onderhoud van natuur en landschap. Deze verhoging wordt gecombineerd met het verhogen van de OZB, waarmee de begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028 reëel sluitend kan worden gemaakt.

Beschrijving

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belastingen en rechten die de gemeente oplegt aan burgers, ondernemingen, organisaties en toeristen. De ontwikkelingen in het gemeentelijk belastinggebied worden geschetst en de voorstellen voor aanpassing van belastingen en rechten worden toegelicht. Ook is er aandacht voor het kwijtscheldingsbeleid.

Beleidskader

Gemeentelijke heffingen bestaan uit ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Wijdmeren zijn dit onroerende zaakbelastingen woningen en niet-woningen (OZB), roerende ruimtebelastingen (RRB of ook RZB), hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Voor de gebonden heffingen is kenmerkend, dat de geraamde opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Wijdmeren gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en lijkbezorgingsrechten.

Uitgangspunten in 2025

- De raming van de opbrengsten uit onroerende zaakbelastingen woningen wordt, conform de door het CPB geraamde prijsontwikkeling, ten opzichte van 2024, voor 2025 verhoogd met een index van 2,4 %. De extra verhoging van 5% met een structureel effect voor het jaar 2025 en volgende jaren is vervallen. Zie voor een nadere toelichting kadernota 2025.
- De tarieven voor de roerende zaakbelasting zijn, wettelijk verplicht, gelijk aan die van de OZB.
- De tarieven van de overige ongebonden heffingen worden voor 2025, conform de in de voorjaars nota van het Rijk voorgestelde prijsontwikkeling met 2,4% verhoogd.
- Bij de gebonden heffingen streven we naar volledige kostendeckking. Verderop in dit document vindt u terug wat dit beleid concreet voor de diverse heffingen in 2025 betekent.

Geraamde inkomsten

De volgende tabellen geven een overzicht van de werkelijke, respectievelijk geraamde bruto-opbrengsten over de jaren 2023 tot en met 2028.

- De raming 2025 van de opbrengsten uit onroerende zaakbelasting is gebaseerd op de voorlopige opbrengst 2024, verhoogd met de geraamde inflatiecorrectie 2,4%.
- De raming van de roerende zaakbelasting is gebaseerd op de raming 2024, verhoogd met de geraamde inflatiecorrectie van 2,4%.
- De toeristen- en forensenbelasting worden in het jaar volgend op het betreffende boekjaar opgelegd. De raming 2025 van de landtoeristenbelasting is gebaseerd op de verwachte opbrengsten van de over de jaren 2023 en 2024 opgelegde aanslagen. De tarieven voor landtoeristenbelasting worden verhoogd met 2,4%. De tarieven van de watertoeristenbelasting worden eveneens verhoogd met 2,4%. In de loop van 2024 wordt de huidige verordening geactualiseerd op basis van de uitkomsten van een inventarisatie, die door een externe partij in 2024 is uitgevoerd.
- De heffingssystematiek van de forensenbelasting is met ingang van 2022 gewijzigd. Zie onder 4. Ook deze opbrengstsoort is onderwerp van onderzoek.
- De raming 2024 van de opbrengsten hondenbelasting is gebaseerd op de realisatie 2023 en de voorlopige opbrengst 2024, verhoogd met 2,4% inflatie.

TABEL: OPBRENGSTEN

Bedragen X € 1.000

Opbrengsten ongebonden heffingen	Rek 2023	Begr 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028
Onroerende zaakbelastingen	9.071	9.434	9.795	10.176	10.654	11.132
Roerende ruimtebelastingen	80	76	77	77	77	77
Toeristenbelastingen	397	817	1.075	1.125	1.225	1.225
Forensenbelasting	918	684	700	700	700	700
Hondenbelasting	118	128	131	131	131	131
SUBTOTAAL	10.584	11.139	11.778	12.209	12.787	13.265
Opbrengsten gebonden heffingen						
Afvalstoffenheffing	3.456	4.457	4.864	5.023	5.093	5.093
Rioolheffing	2.982	4.642	4.973	5.322	5.407	5.753
Leges	1.428	704	705	705	705	705
Lijkbezorgingsrechten	315	275	282	282	282	282
SUBTOTAAL	8.181	10.078	10.824	11.332	11.487	11.833
TOTAAL GENERAAL	18.765	21.217	22.602	23.541	24.274	25.098

De heffingen

1. Onroerende zaakbelastingen

In 2025 worden de onroerende zaakbelastingen woningen (OZB) ten opzichte van de raming 2024 verhoogd met de door het CPB in de septembercirculaire geraamde prijsontwikkeling van 2,4%. De extra structurele verhoging van 5% voor het jaar 2025 en volgende jaren (vanuit het financieel herstelplan) is op basis van de kadernota 2025 teruggedraaid. Verder is voor de OZB niet-woningen vanaf 2025 structureel een meeropbrengst ingeboekt van € 98.000. De tarieven zijn op het moment van de samenstelling van deze paragraaf nog niet berekend (de omslagheffing). Ze zijn afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in 2024. Een betrouwbaar beeld van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken zullen wij bij de behandeling van de belastingverordeningen 2025 te geven.

Redelijk peil 2024 en belastingcapaciteit

De financiële verhoudingswet bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 van voornoemde wet. Hierbij wordt voornamelijk gekeken naar het gemiddelde percentage waarmee de gemeente de waarde van de woningen en niet-woningen belast.

Bij het opmaken van het dekkingsplan wordt gekeken naar het gemiddeld gewogen OZB-tarief. Dit wordt afgeleid van het tarief dat wordt gehanteerd bij een aanvragen van een artikel 12-status.

Het Rijk heeft bepaald dat alvorens in aanmerking te kunnen komen voor een artikel 12-status het gemiddeld gewogen OZB-tarief 2023 van een gemeente 0,1614% moet bedragen. Het gemiddelde OZB-tarief 2023 in onze gemeente moet nog met gemiddeld 30% stijgen om dit zogenaamde 'Redelijk peil' te bereiken. Omgerekend naar de situatie van de gemeente Wijdemeren betekent dit dat de belastingopbrengsten eerst nog met afgerond € 2.500.000 moeten worden verhoogd om in aanmerking komen voor de artikel 12-status.

2. Roerende ruimtebelastingen

Deze belasting is bedoeld om eigenaren en gebruikers van roerende ruimten in een vergelijkbare heffing als de OZB te betrekken. Daarom zijn de regels voor het waarderen van roerende ruimten gelijk. Er is ook wettelijk bepaald, dat de tarieven gelijk moeten zijn aan die van de OZB.

3. Toeristenbelasting

De tarieven voor de toeristenbelasting zijn in 2025 geïndexeerd met 2,4%.

TABEL: TARIEVEN TOERISTENBELASTING

	2024	2025
1. Het tarief per persoon per overnachting:	3,50	3,58
2. In afwijking van van het in lid 1 genoemde tarief, per persoon per nacht bij verblijf in kampeeronderkomens op gehuurde bedraagt het tarief standplaatsen bij (mini-)campings en kampeerterreinen:	1,75	1,79

4. Watertoeristenbelasting

De tarieven 2024 voor de watertoeristenbelasting zijn geïndexeerd met 2,4%.

Bij verblijf aan boord van een vaartuig gelegen op een vaste ligplaats bedraagt het tarief per persoon per etmaal (afgerond).

TABEL: TARIEVEN WATERTOERISTENBELASTING	2024	2025
- bij een vaartuig met een lengte van 4 tot 7 meter;	1,71	1,75
- bij een vaartuig met een lengte van 7 tot 9 meter;	2,06	2,11
- bij een vaartuig met een lengte van 9 tot 12 meter;	2,86	2,93
- bij een vaartuig met een lengte van 12 meter of meer.	3,35	3,43

5. Forensenbelasting

De heffingsmaatstaf, die uit gaat van een vast percentage van de WOZ-waarde van het object, stijgt van 0,3% (2024) met 2,4% verhoogd tot 0,307% van de WOZ-waarde. Daarbij wordt een tarief gehanteerd met een minimum van € 402,50 (€ 393+2,4%).

Het vaste bedrag per gemeubileerde woning, waarvoor geen WOZ-waarde is vastgesteld, is bepaald op € 350,20 (€ 342+2,4%).

Ook in 2025 wordt de inventarisatie van de objecten die vallen onder de toeristen- en forensenbelasting, opnieuw gecontroleerd.

6. Hondenbelasting

In het onderstaande overzicht zijn de oude en nieuwe tarieven opgenomen. Omdat de hondenbelasting bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf. Voor 2025 worden de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,4%.

TABEL: TARIEVEN HONDENBELASTING	2024	2025
Voor een eerste hond	98,24	100,60
Voor iedere hond boven het aantal van 1	123,55	126,52
Honden gehouden in een kennel	323,17	330,93

7. Afvalstoffenheffing

De totale lasten voor het inzamelen en het verwerken van huishoudelijk afval, verhoogd met de kosten van het heffen van de afvalstoffenheffing worden voor 2025 geraamd op € 4.864.000 inclusief BTW en toerekening overheadkosten (2024 € 4.457.000). De totale lasten voor het inzamelen van de afvalstoffen nemen ten opzichte van de raming 2024 met € 407.000 toe. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere verplichte bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling, die de dienst uitvoert, de GAD. Daarnaast worden extracomptabel, conform de financiële verordening, kosten toegerekend aan het taakveld afval. Dat betreft btw, kosten kwijtschelding en straatreiniging en toerekening van overhead. De overheadtoerekening is op basis van de kadernota 2025 voor het jaar 2025 met € 150.000 (€ 75.000 voor het jaar 2024 en € 75.000 voor het jaar 2025) neerwaarts bijgesteld.

Het tarief dat per woning wordt berekend, wordt bepaald door het aantal woningen, dat wordt aangeslagen en het aantal personen dat er woont. Het Plassenschap Loosdrecht e.o. haalt huisvuil op bij de recreatiewoningen op de eilanden in de Loosdrechtse plassen.

TABEL: KOSTENDEKKENDHEID AFVALSTOFFENHEFFING 2023-2028

Bedragen X € 1.000

Afvalstoffenheffing	Rek 2023	Begr 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028
Bijdrage GAD	2.739	2.762	3.032	3.089	3.145	3.145
Straatreiniging	0	204	263	263	263	263
Overheadtoerekening	0	723	869	885	897	897
Correctie overheadtoerekening 27,4%	0	0	-150	-75	-75	-75
Kwijtschelding	81	80	80	80	80	80
BTW 21%	579	580	637	649	660	660
Overige kosten	120	109	133	133	124	124
TOTALE LASTEN	3.518	4.457	4.864	5.023	5.093	5.093
TOTALE OPBRENGSTEN	-3.455	-4.457	-4.864	-5.023	-5.093	-5.093
KOSTENDEKKENDHEID	98,22%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

8. Rioolheffing

De in 2025 geraamd opbrengst Rioolheffing bedraagt € 4.973.000. De hogere lasten van € 271.000 ten opzichte van 2024 zijn met name het gevolg van hogere kosten toerekenbare overhead, overige kosten (salariskosten) en lagere BTW. De kostendekkende opbrengsten zijn gebaseerd op het geactualiseerde water-, en rioleringsplan 2023-2027, dat in oktober aan de raad is gepresenteerd.

De verdeling tussen de eigenarenheffing en de gebruikersheffing is aan strikte regels gebonden. Aan de gebruikers mag maximaal een evenredig deel van de kosten worden doorberekend. Als de belastingplichtige gebruikers bijvoorbeeld 15% van het totale waterverbruik voor hun rekening nemen, mag maximaal 15% van de kosten, die aan het gebruik van de voorzieningen zijn gerelateerd, aan hen worden doorberekend. Het deel van de kosten dat niet aan de gebruikers wordt doorberekend, mag aan de eigenaren worden doorberekend.

Overheadtoerekening

Op basis van artikel 16 van de financiële verordening wordt de overhead bij de begroting op basis van een vast opslagpercentage berekend door de totale overhead te delen door de totale lasten van de taakvelden exclusief overhead. Voor het jaar 2025 is dit opslagpercentage bepaald op 27,4%.

TABEL: KOSTENDEKKENDHEID RIOOLRECHTEN 2023-2028

Bedragen X € 1.000

Rioolrechten	Rek 2023	Begr 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028
Rente en afschrijving	794	946	880	1.242	1.326	1.565
Straatreiniging	256	204	263	263	263	263
Overheadtoerekening	0	776	926	994	1.011	1.076
Overheadtoerekening en apparaatskosten	796	0	0	0	0	0
Storting voorziening	0	747	747	747	747	747
BTW 21%	344	524	353	386	393	434
Sloten	0	60	60	60	60	60
Overige kosten	1.593	1.445	1.744	1.631	1.608	1.608
TOTALE LASTEN	3.784	4.702	4.973	5.322	5.407	5.753
TOTALE OPBRENGSTEN	-2.982	-4.642	-4.973	-5.322	-5.407	-5.753
ONTTREKKING RIOOLFONDS	-790	0	0	0	0	0
KOSTENDEKKENDHEID	99,70%	98,73%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

9. Leges

Legestarieven mogen zodanig worden vastgesteld, dat de totale opbrengst daarvan niet uitgaat boven de geraamde lasten. Dat betekent dat een tekort in de opbrengst van een bepaald onderdeel uit de tarieventabel in beginsel mag worden gecompenseerd door een verhoogde opbrengst op een ander onderdeel ('kruissubsidiëring'). Door Europese wetgeving (de Europese dienstenrichtlijn, EDR) is deze mogelijkheid vanaf 2010 beperkt. De leges die de gemeente berekent voor diensten en producten aan ondernemingen, die binnen de EU diensten verrichten, mogen per onderdeel niet meer opbrengen dan de kosten. De tarieven worden verhoogd met 2,4% inflatiecorrectie. Bij de tariefberekening zijn de bedragen, zoals gebruikelijk, veelal afgerond. Bij leges Burgerzaken is in een aantal gevallen sprake van een wettelijk maximum, indien van toepassing worden de bedragen aan het wettelijk maximum aangepast.

De legesverordening bestaat uit 3 titels.

- Titel 1: Algemene dienstverlening (hoofdzakelijk Burgerzaken)
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

10. Lijkbezorgingsrechten

Voor 2025 wordt de geraamde opbrengst 2024 verhoogd met de reguliere inflatiecorrectie van 2,4% als totaalopbrengst 2025 gepresenteerd. De geraamde opbrengst bevat een onzekere factor, omdat deze wordt opgebouwd uit het aantal lijkbezorgingen en de verlenging van de grafrechten.

11. Lokale lastendruk

De meest voorkomende heffingen voor huishoudens in Wijdemeren met een eigen woning zijn de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor eigenaren. Om de lastendruk in beeld te brengen wordt een vergelijking gemaakt van het totaal van deze drie heffingen. De bedragen voor 2025 worden bij presentatie van de belastingverordeningen in de raad van december gepresenteerd.

In de volgende tabel wordt de vergelijkbare lastendruk in 2024 van vier buurgemeenten vermeld, bij eenzelfde WOZ-waarde. Uitgangspunt van deze gemeenten is de waarde op peildatum 1-1-2023.

TABEL: SOORT HEFFING	Hilversum	Stichtse Vecht	Gooise meren	De Ronde Venen	Wijdemeren
Onroerendzaak- belastingen	397	587	405	401	608
Afvalstoffen- heffing (3 personen)	398	411	403	378	448
Rioolheffing (150 m ³)	205	280	242	235	367
TOTAAL	1000	1278	1050	1014	1423

Op basis van de waardering van de woningen in Wijdemeren bedraagt de gemiddelde waarde van een woning in 2024 € 563.000 (Waarstaatjegemeente.nl). De gemiddelde WOZ-waarde per peildatum 1-1-2024 is nog niet bekend, maar zal bij het aanbieden van de belastingverordening wel bekend zijn en worden meegenomen in de tariefbepaling.

TABEL: OMSCHRIJVING	2023	2024	2025
Woningwaarde	537.000	515.000	PM
Onroerendzaakbelastingen	705	608	PM
Afvalstoffenheffing (3 personen)	355	448	PM
Rioolheffing (150 m ³)	235	367	PM
TOTAAL	1295	1423	PM

12. Kwijtscheldingsbeleid

Natuurlijke personen die de belasting niet kunnen voldoen, kunnen daarvoor kwijtschelding aanvragen. Voor de beoordeling van de aanvragen gelden wettelijke regels, die inhouden dat zowel het inkomen als het vermogen van de aanvrager aan normen wordt getoetst. Een van de normen bij de inkomenstoets is het bedrag van de bestaanskosten, dat per situatie verschilt. De gemeenten hebben de vrijheid om hiervan tussen de 80 en 100% in aftrek te brengen op het inkomen. In Wijdemeren wordt met 100% van de norm gerekend, waardoor de aanvrager de meest gunstige uitkomst krijgt. Door de vermogenstoets komen eigenaren van woningen alleen in aanmerking voor kwijtschelding als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde van de woning (én hun inkomen beneden de norm ligt). Verder wordt geen kwijtschelding verleend voor heffingen voor diensten van de gemeente die op aanvraag worden verleend, zoals leges. Als gevolg hiervan beperkt de kwijtschelding zich in de praktijk tot de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting. Voor 2025 is, op basis van de werkelijke lasten 2023, voor kwijtschelding een bedrag van totaal € 80.000 geraamd.

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het wettelijk kader van BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt dat de paragraaf over het weerstandsvermogen ten minste moet bevatten:

- A.** Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- B.** Een inventarisatie van de risico's;
- C.** Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- D.** Een kengetal voor de:
 - a.** Netto schuldquote
 - b.** Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c.** Solvabiliteitsratio
 - d.** Grondexploitatie
 - e.** Structurele exploitatieruimte
 - f.** Belastingcapaciteit
- E.** Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als het vermogen van de gemeente om financiële risico's/tegevallen op te kunnen vangen. Dit vermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken, en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is.

De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen. Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

Weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder benodigde weerstandscapaciteit verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico beperkende acties. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname.

Berekening weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- Algemene reserve
- Onvoorzien
- Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt € 8.222.521,- (stand per 1 januari 2024).

Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen

De Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen bedraagt € 526.400,- (stand per 1 januari 2024).

Onvoorzien

De post onvoorzien is een incidenteel budget dat dient als dekking van optredende risico's. In de begroting is hiervoor in de verschillende jaarschijven een budget van € 50.000 opgenomen.

Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Conform de nota risicomanagement kunnen stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa worden meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Een aantal legakkers die in het bezit van de gemeente zijn, zijn getaxeerd en voor verkoop beschikbaar. Deze stille reserves worden vooralsnog geschat op € 100.000.

Op basis van bovenstaande informatie komen we tot de volgende berekening van de beschikbare weerstands-capaciteit in deze begroting:

TABEL: WEERSTANDSCAPACITEIT	Bedragen X € 1.000
a. Algemene reserve	8.223
b. Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	526
c. Stille reserves	100
d. Saldo rekening/begroting	PM
e. onvoorzien	50
D. BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	8.899

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen onder andere een inventarisatie van de risico's dient te bevatten en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. In onderstaand overzicht treft u het resultaat van de inventarisatie van de risico's waarvoor in 2025 geen of geen volledige beheersmaatregelen zijn getroffen.

Berekening Risicobedrag (kanseffect)

De gewenste weerstandscapaciteit is bepaald conform de Nota risicomanagement 2024, die op 4 juni 2024 door de raad is vastgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van kans-klassen. Op grond van de kansen van optreden zijn de risico's bepaald tussen de 20% en 60%. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig voorzien. Bij de waardering van grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen.

TABEL: RISICO'S

Omschrijving Risico	Omvang maximum in €	Omvang na beheersmaat-regel in €	Kans in % van kansklassen	Risicobedrag obv kans-effect in €
A Gronden in exploitatie	2.396.000	2.396.000	30%	700.600
B Ruimtelijke projecten	1.576.500	1.205.000	32%	391.000
C Financiële risico's	1.911.500	1.040.000	43%	443.000
D Hogere uitgaven Sociaal domein	1.340.000	1.040.000	50%	512.000
E Asbest en bodemverontreiniging	400.000	250.000	50%	125.000
F Wet Sociale Werkvoorziening	50.000	50.000	20%	10.000
G Riolering	200.000	100.000	50%	50.000
H Bruggen	400.000	100.000	30%	30.000
I Beschoeiingen	400.000	150.000	30%	45.000
J Onderhoud kapitaalgoederen	1.327.500	742.500	40%	294.250
K Provinciale bodemtaken	50.000	50.000	40%	20.000
L Feitelijke bestuursdwang	50.000	50.000	30%	15.000
M Informatiebeveiliging	445.000	445.000	40%	175.500
TOTAAL ALLE RISICO'S:	10.546.500	7.618.500		2.811.350

In de nota Risicomanagement 2024 zijn de kansen en financiële gevolgen ingedeeld in klassen. Deze staan in onderstaand overzicht vermeld.

Kansklassen
TABEL: KANSKLASSEN

Klasse	Frequentie dat risico zich voordoet	Kans (waarschijnlijkheid)	Te hanteren percentage in risicoprofiel	Financieel gevolg (in euro)
1	< of 1x per 10 jaar	Zeer klein	20%	< 50.000
2	1x per 5 - 10 jaar	klein	30%	> 50.000 en < 100.000
3	1x per 2 - 5 jaar	Gemiddeld	40%	> 100.000 en < 250.000
4	1x per 1 - 2 jaar	Groot	50%	> 250.000 en < 500.000
5	1x per jaar of meer	Zeer groot	60%	> 500.000

Berekening beschikbare ruimte Algemene reserve

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit kunnen we een berekening maken van de ruimte in de Algemene reserve per 1 januari 2024. In onderstaand overzicht treft u het resultaat van die berekening.

TABEL: OVERZICHT BEREKENING BESCHIKBARE RUIMTE ALGEMENE RESERVE

Omschrijving	Bedragen X € 1.000		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
a Algemene reserve	3.623	3.623	8.223
b Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen	526	0	526
c Stille reserves	100	100	100
d Saldo rekening/begroting	pm	pm	pm
e onvoorzien	50	50	50
F BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	4.299	3.773	8.899
g Totaal risico's	6.983	6.559	7.619
h minus correctie kansberekening	-4.411	-4.236	-4.807
I BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT	2.571	2.322	2.811
J BESCHIKBARE RUIMTE ALG. RESERVE	1.728	1.450	6.088

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. Dit wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De ratio van het weerstandsvermogen kan per 1 januari 2024 als volgt worden berekend:

TABEL: WEERSTANDSCAPACITEIT

Omschrijving	Bedragen X € 1.000
A - Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 8.899
B - Benodigde weerstandscapaciteit	€ 2.811
Ratio Weerstandsvermogen (A / B)	3,17 (was 1,67)

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen, gebruiken we onderstaande normering van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement:

TABEL: WEERSTANDSVERMOGEN

Ratio weerstandsvermogen	Bedragen X € 1.000	Betekenis
Ratio > 2,0		Uitstekend
1,4 < ratio < 2,0		Ruim voldoende
1,0 < ratio < 1,4		Voldoende
0,8 < ratio < 1,0		Matig
0,6 < ratio < 1,0		Onvoldoende
Ratio < 0,6		Ruim onvoldoende

Bij een ratio van 1,0 is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit. In de nota risicomanagement 2024 is de ondergrens van de ratio weerstandsvermogen op 1,0 vastgesteld. Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van Wijdemeren voldoende in staat is om de onderkende risico's op te vangen. Jaarlijks wordt het weerstandsvermogen getoetst om te zien of de gewenste ratio nog steeds wordt bereikt.

Als gevolg van de dotatie van het resultaat van de jaarrekening 2023 aan de algemene reserve van 4,6 miljoen euro zien een forse stijging van de weerstandsratio. Deze is ondanks toename van de onzekerheden in met name ruimtelijke projecten en het sociaal domein gestegen. Met een ratio van 3,17 is er sprake van een uitstekend weerstandsvermogen.

Toelichting op de risico's

A. (Grond)exploitaties

Aan de grondexploitaties zitten hoge risico's verbonden. Voor de gronden die al in exploitatie zijn genomen zijn voorzieningen gevormd ter hoogte van het geprognosticeerd tekort. Daarnaast is per grondexploitatie een risicoanalyse gemaakt. Gestreefd wordt naar het elimineren of verminderen van een risico. In het voorkomende geval moet een risico geaccepteerd worden. Indien het resultaat hierdoor dusdanig verslechtert dat een verhoging van een voorziening noodzakelijk is, zal deze bij de eerstvolgende herziening (of tussentijds) worden bijgesteld. Meerdere risico's die bij de grondexploitaties worden onderkend hebben een relatie met een tijdige doorlooptijd. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen maar ook door vertraging van de vergunningverlening. De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 50% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen.

B. Ruimtelijke projecten

Aan de uitvoering van projecten zijn risico's verbonden. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen maar ook door vertraging van de vergunningverlening. De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen.

C. Financiële risico's

Onder deze risico's valt onder andere het risico bij gegarandeerde geldleningen. Dit risico is gering, omdat in veel gevallen het Waarborgfonds Sociale Woningbouw eerst garant staat. En bij hypotheek het Waarborgfonds Eigen Woningen. Andere risico's kunnen zich voordoen op gebied van renteontwikkeling als gevolg van hoge inflatie en onzekerheden in de algemene uitkering.

D. Hogere uitgaven Sociaal domein

Binnen de uitvoering van het sociaal domein, bestaande uit de WMO, de Jeugdzorg en de uitvoering van de participatiewet, bestaan er meerdere risico's. In 2023 is al een lichte kentering conform de landelijke trend dat de zorgvraag stijgt waargenomen. Ook naar de toekomst wordt ondanks een raming van een toename van de kosten, rekening gehouden met het risico van extra stijging.

E. Asbest en bodemverontreiniging

Bij reconstructie projecten is de kans aanwezig op asbest en bodemverontreiniging wat niet op voorhand bekend is ondanks de bodemonderzoeken die vooraf worden verricht. Tot op heden heeft dit risico zich niet voorgedaan.

F. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

De WSW is ondergebracht in de Participatiewet. Het Werkvoorzieningschap Tomingroep voert dit voor de deelnemende gemeenten uit. Er bestaat een risico dat de Tomingroep in enig jaar tegenvallende resultaten heeft. Maatregelen worden blijvend ingezet om te zorgen dat de opbrengsten de kosten blijven dekken. Toch resteert er voor de gemeenten een risico dat zij eventuele onvoorziene tekorten moeten aanvullen.

G. Riolering

Het rioelstelsel is afgelopen jaar veel beter in kaart gebracht. Hierdoor weten we beter hoe het functioneert en kunnen we risico's verkleinen. Grote calamiteiten hebben zich de laatste jaren niet voorgedaan. De meest waarschijnlijke calamiteiten zijn het gedeeltelijk instorten van het stelsel, een onvoorziene langdurige buiten gebruikstelling en milieuschade. De komende jaren zullen we vanuit het vastgestelde water- en rioleringsplan (WRP) onder meer rioelgemalen renoveren, planmatig het stelsel reinigen en inspecteren en foutieve lozingen op het oppervlaktewater reduceren. Voor normale onderhoudskosten en kapitaallasten van investeringen is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met calamiteiten.

H. Bruggen

Jaarlijks inspecteren wij onze bruggen en voeren reparaties uit. Bij onvoldoende onderhoud en/of een te zware aslast kan een brug beschadigen. In dat geval moeten omleidingen worden ingesteld, wellicht een noodbrug geplaatst worden, reparaties worden uitgevoerd of een nieuwe brug worden gebouwd. In de afgelopen drie jaar hebben zich geen calamiteiten met bruggen voorgedaan.

I. Beschoeiingen

De gemeente heeft een grote hoeveelheid beschoeiingen in onderhoud. De staat van een aantal delen is nog slecht. De achterstanden in het onderhoud zijn in kaart gebracht in het Beheerplan overige waterwerken. Met de uitvoering van dit beheerplan worden gedurende de jaren 2024-2028 fasegewijs de achterstanden ingelopen. Hiermee wordt de hoogte van eventuele schades beperkt. Het risico is dat door het wegslaan van beschoeiing de aanliggende wegconstructie ernstig verzakt.

J. Onderhoud kapitaalgoederen

Naast de genoemde risico's bij riolering, bruggen en beschoeiingen, is het onderhoud van de overige zaken, zoals wegen, speeltoestellen andere aspecten binnen de openbare ruimte, in kaart gebracht. Ook hieruit blijken achterstanden, waarbij vanuit de eind 2023 vastgestelde beheerplannen deze achterstand gefaseerd wordt ingelopen. Hiermee wordt de hoogte van eventuele schades zoveel mogelijk beperkt.

K. Provinciale bodemtaken

Tezamen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) worden de provinciale bodemtaken overgedragen aan de gemeenten. In het Algemeen Bestuur van de OFGV is met de deelnemers afgesproken dat met de overdracht het budget dat uit het provinciefonds naar het gemeentefonds wordt overgeheveld, leidend is voor de bijdragen voor deze taak bij de OFGV. Er wordt van uitgegaan dat het Rijk op de overheveling van het budget van provincie naar gemeenten geen korting toepast. Dit is echter nog geen garantie.

L. Feitelijke bestuursdwang

Bij het toepassen van feitelijke bestuursdwang mag het aspect van het kostenverhaal in principe niet meewegen of kan niet meewegen. Het wordt namelijk toegepast in zeer spoedeisende gevallen of in die gevallen waar het dreigende verbeuren van een last onder dwangsom geen soelaas biedt om tot beëindiging of herstel van een overtreding te komen.

M. Informatiebeveiliging

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Om datalekken te voorkomen zijn er technische en organisatorische maatregelen getroffen. Echter, er blijft altijd een risico op een datalek. Indien de gemeente succesvol aansprakelijk wordt gesteld voor een datalek dan is de vervolgschade gedekt op de aansprakelijkheidspolis. Voorts de organisatie bewust maken door te (blijven) stimuleren en naleven van verantwoordelijkheden (zoals bijhouden verwerkingsregister, melden datalekken, actief rekening houden met privacyaspecten bij projecten, DPIA's uitvoeren, etc.). Een eventuele boete is niet verzekerd. Aan de gemeente zijn nog geen boetes opgelegd.

Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Bij deze kengetallen worden een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van de gemeente. De vijf kengetallen zijn:

1. a. Netto schuldquote
2. b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Grondexploitatie
5. Structurele exploitatieruimte

TABEL: FINANCIËLE KENGETALLEN

Bedragen X € 1.000

Omschrijving	B 2024	Rek 2023	B 2025	B 2026	B 2027	B 2028
1a. Netto schuldquote	96%	44%	103%	127%	137%	166%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	98%	46%	106%	129%	139%	168%
2. Solvabiliteitsratio	17%	24%	13%	12%	12%	10%
3. Grondexploitatie	-1%	0%	0%	0%	0%	0%
4. Structurele exploitatieruimte	3%	0%	2%	-2%	0%	1%
5. Belastingcapaciteit	135%	158%	158%	158%	158%	158%

1a. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Voor een gemeente geldt dat het licht op oranje springt boven de 100% en op rood springt als deze quote hoger is dan 130%. Wijdemeren heeft een verslechterde positie vanaf 2026, vanwege de leningen die moeten worden afgesloten voor realisatie van de investeringen.

1b. Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is sprake van onderstaande quote:

De netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bevindt zich in de periode 2024-2027 tussen de 91 % en 130%. Met iedere € 1.000.000 die geleend wordt, neemt de schuldquote met 1,6% toe. Wijdemeren heeft een verslechterde positie vanaf 2026.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) daarbij opgeteld het resultaat uit het overzicht van en lasten en baten (saldo per 31-12). Een solvabiliteitsratio van onder de 30% wordt als laag aangemerkt. De solvabiliteitsratio bedroeg in 2022 landelijk gemiddeld 24,7%, de solvabiliteitsratio van de gemeente Wijdmeren bedroeg in dat jaar 24,5% (Bron VNG jaar 2022: Waar staat je gemeente september 2022).

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. In deze begroting is nog sprake van één exploitatie Porseleinhaven. Op de exploitatie wordt de reeds getroffen voorziening in mindering gebracht. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage. Een percentage van meer dan 10% wordt gezien als kwetsbaar. Naar verwachting wordt de laatste grondexploitatie voltooid in 2027.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De cijfers en de kengetallen geven aan dat voor 2025 sprake is van een positieve verhouding tussen de lasten en de baten. Indien het kengetal voor de structurele exploitatieruimte een relatief hoog getal is, kan dat duiden op te weinig ambities en/of te hoge belastingopbrengsten. Als gevolg van de daling van de algemene uitkering vanaf 2026 neemt de exploitatieruimte verder af.

5. Belastingcapaciteit (verhouding woonlasten Wijdmeren versus landelijk gemiddelde)

Dit kengetal gaat over de ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen, dit wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten wordt verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t= 2024 te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 =2023 en uit te drukken in een percentage. De woonlasten voor een gemiddelde woning in Wijdmeren bedraagt voor 2024 € 1.576. Het landelijk gemiddelde is door COELO voor 2023 berekend op € 994. (bron: Atlas lokale lasten 2024 Coelo, pagina 19) Het daaruit volgende percentage bedraagt 158%. Dit betekent dat de lastendruk voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in Wijdmeren 58% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente Wijdemeren. Het is de plaats waar mensen wonen, werken en recreëren en elkaar ontmoeten. Bovendien is het de natuurlijke habitat voor veel flora en fauna. De gemeente is verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van de openbare ruimte, zodat mensen zich er prettig voelen en planten en dieren ook de plaats krijgen die zij verdienen. De openbare ruimte in beheer bij de gemeente vertegenwoordigt een grote kapitaalswaarde. Efficiënt en effectief beheer en onderhoud is daarvan van groot belang om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Openbare ruimte algemeen

De voornaamste kapitaalgoederen betreffen de wegen, riolering, civiele kunstwerken en beschoeiing, openbare verlichting, openbaar groen/bomen en openbare gebouwen. Het beheer hiervan is complex en begint bij het vastleggen van diverse gegevens in beheersystemen. In deze systemen worden gegevens bijgehouden als materiaal, ouderdom, locatie en staat van onderhoud.

In 2021 is, in opdracht van de gemeenteraad, het rapport 'Beheer en onderhoud kapitaalgoederen 'in control – Doelmatigheidsonderzoek kapitaalgoederen' opgesteld. Het rapport bevat een aantal aanbevelingen op onder meer bestuurlijk, organisatorisch, financieel en technisch-inhoudelijk vlak om in control te komen en te blijven op het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen.

In de afgelopen periode zijn deze aanbevelingen uitgewerkt in concrete acties. Belangrijk uitgangspunt daarbij was dat de systematiek en wijze van beheer zowel op strategisch als op tactisch en operationeel niveau goed is beschreven en verankerd in een planmatig kader. Dit planmatig kader heeft vorm gekregen in een beleidsplan integraal beheer openbare ruimte met onderliggende sectorale beheerplannen. Deze plannen vormen de input voor de begroting en het investeringsplan.

Kwaliteitsniveaus

Het nationale kenniscentrum CROW onderscheidt diverse kwaliteitsniveaus. CROW hanteert de in onderstaande tabel weergegeven niveaus voor groen en wegen, bij de kwaliteitsbepaling van de kapitaalgoederen.

TABEL: KWALITEITSNIVEAUS

Score	Kwalificatie	Betekenis
A+	Zeer goed	Nagenoeg ongeschonden
A	Goed	Mooi en comfortabel
B	Voldoende	Functioneel
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder
D	Te slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies

Voorafgaand aan het opstellen van het beleidsplan integraal beheer met onderliggende sectorale beheerplannen, is een aantal mogelijke beheerscenario's uitgewerkt. Elk scenario bestaat uit een bepaalde (combinatie van) beeldkwaliteiten. Hierbij worden onder meer de benodigde middelen (arbeidsbehoefte en geld) berekend.

De basis voor het beleidsplan Integraal beheer wordt gevormd door de in scenario 2 bepaalde beeldkwaliteitsniveaus, die in beginsel voor alle beheerdomeinen gelden. Voor scenario 2, 'Huidige ambitie + hogere ambitie aantal functionele gebieden' geldt als uitgangspunt dat de gehele gemeente op beeldkwaliteitsniveau C wordt beheerd en onderhouden, met uitzondering van een aantal zogeheten 'functionele gebieden' die op niveau B worden onderhouden. Deze functionele gebieden zijn: winkelgebieden, begraafplaatsen, monumentale bruggen en de doorgaande asfaltwegen (lintwegen).

Op basis van de arealen en de kwaliteitseisen is met behulp van landelijke normen een berekening gemaakt voor het beheer en onderhoud en de werkzaamheden in de openbare ruimte. Deze zijn op maat gemaakt voor de omstandigheden in Wijdemeren zoals grondslag en eisen aan dienstverlening en gespiegeld aan de budgetten en arbeidsinzet.

Voor het beheerdomein Riolering en water wordt niet beheerd op basis van beeldkwaliteitsniveaus. Beheer vindt hier plaats op basis van landelijk vastgestelde (functionele en technische) normen in combinatie met een risicobeoordeling.

Beleids- en beheerplannen

In 2022 is gestart met werken aan een beleidsplan integraal beheer openbare ruimte. Dit beleidsplan beschrijft het strategische en financiële kader voor het beheer van de openbare ruimte. De actualisatie van de beheerplannen wegen, riolering, openbaar groen, bomen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair en speel- en beweegvoorzieningen zijn meegenomen in dit traject. Het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte en de sectorale beheerplannen zijn in het vierde kwartaal van 2023 bestuurlijk vastgesteld.

Per heden is daarom sprake van onderstaande actuele beleids- en beheerplannen en geplande actualisaties.

TABEL: BELEIDS- EN BEHEERPLANNEN

Onderdeel	Beleids- en beheerplan	Actualisatie
Riolering	Beheerplan Wegen 2024-2028	2028
Civiele kunstwerken	Water- en rioleringsprogramma 2023-2027	2027
Openbare verlichting	Beheerplan Civiele kunstwerken 2024-2027	2027
Openbaar groen	Beheerplan Openbare Verlichting 2024-2027	2027
Bomen	Groenbeheerplan 2024-2027	2027
Straatmeubilair	Beheerplan Bomen 2024-2027	2027
Speel- en beweegvoorzieningen	Beheerplan Straatmeubilair 2024-2027	2027
Gem. gebouwen	Beheerplan Speel- en beweegvoorzieningen 2024-2027	2027

Verantwoording baten en lasten

De lasten en baten, die voortvloeien uit het onderhoud van de kapitaalgoederen worden op totaalniveau verantwoord in programma 3, Openbare ruimte. In deel 2 van de begroting zijn de financiële overzichten met betrekking tot de exploitatiekosten van de programma's en de investeringen opgenomen.

Investeringsplan

De investeringen die de gemeente Wijdmeren de komende jaren wil doen zijn opgenomen in het investeringsplan (IP) 2025-2028. Bij het ramen van de budgetten voor het IP is rekening gehouden met de gestegen prijzen van bouwmaterialen en brandstof. Ook zijn de kosten voor voorbereiding, engineering, toezicht en projectmanagement (eigen uren) integraal mee geraamd in de budgetten.

In het investeringsplan 2025-2028 worden investeringen voorgesteld en geraamd tot en met 2028 van in totaal afgerond € 57.903.876. Dit bedrag bestaat voor € 24.648.000 uit investeringen in wegen, voor € 1.039.610 uit investeringen in openbare verlichting, voor € 695.366 uit investeringen in groen, voor € 42.900 uit investeringen in beschoeiingen en voor € 1.525.000 uit investeringen in revitalisering bedrijventerreinen. Voor een bedrag van € 29.953.000 komt dekking uit de voorziening riool en de riooltarieven.

Wegen

De gemeente Wijdmeren heeft in totaal 1.103.000 m² verhardingen in beheer. Hiervan is 474.500 m² asfaltverharding en 628.500 m² elementenverharding. Naast deze verhardingen is ook nog 1.400 m² betonverharding en 2.800 m² halfverharding (voornamelijk voetpaden en in-/uitritten) aanwezig. De kapitaalwaarde van deze verhardingen zijn samen ruim 83 miljoen euro. Het bestaande areaal is onder te verdelen in onderdeeltypen, zoals hoofdrijbanen, fietspaden, voetpaden en trottoirs, parkeervakken en overige. Onder de categorie 'overige' vallen bijvoorbeeld in- en uitritten, bushaltes en rabatstroken.

Uitgevoerde onderzoeken

In 2025 worden nieuwe inspecties uitgevoerd in gemeente Wijdmeren door een deskundig bureau. Het gaat hier om het zuidelijk areaal. Deze is voor het laatst in 2021 geïnspecteerd. Het zuidelijk areaal beslaat de kern Loosdrecht en het areaal ten zuiden van de lijn Kerklaan – Leeuwenlaan in Kortenhoef. Het noordelijk areaal beslaat de kernen Nederhorst den Berg en Ankeveen en het areaal ten noorden van de lijn Kerklaan – Leeuwenlaan in Kortenhoef, inclusief de Kerklaan en de Leeuwenlaan.

Huidige kwaliteit

Het gemiddelde kwaliteitsniveau van de wegverhardingen ligt net over de grens tussen niveau B en C, op kwaliteitsniveau C. In vergelijking met 2021 is de kwaliteit van de verhardingen iets afgenomen.

De kwaliteit van de asfalt- en elementenverhardingen is lager dan van een goed en evenwichtig onderhouden wegennet. Er is een groot percentage asfaltwegen met kwaliteit 'basis' en met kwaliteit 'zeer laag', en een groot percentage wegen met elementenverhardingen die 'zeer laag' scoren. Dit komt door achterstallig onderhoud.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om het wegenareaal van de gemeente Wijdmeren goed te blijven beheren, wordt advies gegeven op de volgende thema's: achterstallig onderhoud en efficiënt beheer.

Openbaar groen

De groenvoorzieningen van de gemeente bestaan uit de categorieën 'beplanting' en 'gras- en kruidachtigen'. De beheerstrategie rondom bomen wordt in een apart beheerplan besproken. Het areaal aan beplanting is in totaal ruim 150.000m², waarbij het overgrote deel bestaat uit bosplantsoen en heesters. Onder de gras- en kruidachtigen verstaan we terreinen met gras- en/of kruidachtige vegetatie (bijvoorbeeld inheemse kruiden), die niet in gebruik zijn voor grasproductie. Het areaal aan gras- en kruidachtigen is in totaal ruim 515.000 m², waarbij het overgrote deel bestaat uit grasveld en ruig gras.

Uitgevoerde onderzoeken

Ieder groenobject inspecteren we eens per 4 jaar op basis van de beeldsystematiek van CROW. Dit doen we volgens de landelijke standaard voor de technische inspectie Groen (NEN-2767, groenbeheersystematiek CROW). Het resultaat van de technische inspectie Groen geeft daarmee inzicht in de technische kwaliteit van de groenvoorzieningen.

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de openbare ruimte is er in het voorjaar van 2023 een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd aan de hand van de beeldmeetlatten van CROW. Het resultaat van deze meting maakt inzichtelijk wat de huidige kwaliteit is van de openbare ruimte en hoe deze zich verhoudt tot de gewenste kwaliteit (ambitieniveau).

Huidige kwaliteit

Uit het resultaat van de technische inspectie in het voorjaar van 2023 blijkt dat 91,1% van het areaal aan beplantingsvakken en 93,9% van de gras- en kruidachtigen voldoen aan het ambitieniveau.

In het voorjaar van 2023 is er een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd, waarbij de groenvoorzieningen in de gehele gemeente zijn beoordeeld op verschillende kwaliteitsaspecten. Het totaalresultaat van deze meting voldoet aan een B-kwaliteit en is daarmee hoger dan het ambitieniveau.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Voor de implementatie van het Groenbeheerplan zijn enkele aanbevelingen opgenomen, die bijdragen aan de uitwerking van de beleidsdoelstellingen en de organisatie van het beheer en onderhoud van onze groenvoorzieningen. De aanbevelingen zijn: uitwerken beleidsambities en aanpak vervangingsopgave.

Bomen

Gemeente Wijdemeren heeft momenteel ongeveer 9.100 bomen in haar bomenbestand. Er moeten nu nog 300 bomen terug geplant worden vanwege de herplantingsplicht. In totaal zal het areaal aan bomen dan 9.400 aantal zijn.

Uitgevoerde onderzoeken

De conditie van de bomen in het bomenbestand van Wijdemeren vloeit voort uit de cijfers die uit de BoomVeiligheidsControle (BVC) komen. Bij een BVC wordt de conditie en technische toestand van de bomen beoordeeld en vastgelegd. Jaarlijks wordt 1/3e deel van de gemeente geïnspecteerd. Dit betekent dat elke boom eens per drie jaar wordt beoordeeld.

De BVC toetst alleen op conditie en onderhoudstoestand, niet op kwaliteit. Om ook de kwaliteit in beeld te krijgen, wordt gebruik gemaakt van de normen en richtlijnen zoals deze beschreven staan in het 'Handboek bomen' van de Stichting Norminstituut Bomen. Bij deze methodiek wordt de boom gewaardeerd met een zogeheten W-cijfer. Een boom wordt via deze aanpak, net zoals bij de BVC, eens per drie jaar getoetst. Cobra heeft dit W-cijfer dit jaar voor het eerst gemeten.

Huidige kwaliteit

De huidige kwaliteit van de bomen aan de hand van het W-cijfer is als volgt: ongeveer 22% scoort uitstekend of zeer goed, 45% scoort voldoende, 22% scoort onvoldoende en 7% is slecht of zeer slecht. Over de laatste 4% is geen informatie beschikbaar, omdat dit over de nieuwe aanplant gaat.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om het bomenareaal van de gemeente Wijdmeren goed te blijven beheren, wordt advies gegeven op de volgende thema's: duurzaamheid, data gestuurd werken en kwaliteitsbehoud.

Kunstwerken

Onder kunstwerken worden in deze gemeente bruggen en beschoeiingen verstaan.

Bruggen

In totaal zijn er 84 bruggen in het beheer van de gemeente. De totale vervangingswaarde bedraagt ongeveer € 13.000.000. De meeste bruggen zijn aangelegd in de jaren 1970 tot 2000. De levensduur van een brug ligt gemiddeld rond de 40 jaar. Dit betekent dat de komende tijd een relevant deel van de bruggen aan vervanging toe is. Bij (te lang) uitstel van vervanging komen zowel veiligheid als bereikbaarheid in het geding.

Beschoeiingen

Onder de categorie beschoeiingen behoren 17,7 km beschoeiingen, waaronder 6 km damwanden, en 5 steigers. De totale vervangingswaarde van deze categorie bedraagt ongeveer € 15 miljoen euro. De aanlegjaren van de beschoeiingen (en damwanden) zijn niet goed in beeld.

Waarschijnlijk zijn de aanlegjaren van de beschoeiingen gelijk aan de aanlegjaren van de wegen of van de aangrenzende bebouwing waarnaast zij gelegd zijn.

Uitgevoerde onderzoeken

Eens per vier jaar worden alle kunstwerken (bruggen en beschoeiingen) visueel geïnspecteerd. Op basis van de inspectie die recent, in 2023, voor het laatst is uitgevoerd, en eventueel aanvullende constructieberekeningen en detailinspecties, worden de minimaal benodigde technische onderhoudsmaatregelen gepland.

Huidige kwaliteit

Om het onderhoudsniveau van civiele kunstwerken te bepalen, worden de richtlijnen van het CROW gehanteerd. Hiervoor wordt de richtlijn 323 'Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2013' gebruikt. Bij het onderhoud is minder aandacht voor cosmetische toonbaarheid. De focus ligt voornamelijk op het voorkomen van kapitaalvernietiging door achterstallig onderhoud en het verhelpen van schades die de levensduur (fors) doen afnemen. Inventarisaties uit voorgaande jaren en de meest recente visuele inspectie dit jaar toonden aan dat er momenteel sprake is van achterstallig onderhoud in het beheer van bruggen en beschoeiingen.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Hieronder is voor zowel bruggen als beschoeiingen een aantal acties geformuleerd waarmee we de achterstanden weg willen gaan werken en waarmee we de veiligheid van weggebruikers de komende jaren willen blijven garanderen. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn het tegengaan van kapitaalvernietiging en het garanderen van (weg) veiligheid.

Bruggen

Van de bruggen die in het beheer zijn van de gemeente, is in kaart gebracht wat de huidige staat is en welke bruggen op korte termijn vervangen moeten worden. Dit betreft concreet zeven bruggen die in slechte conditie verkeren. De hiermee gemoeide kosten bedragen ongeveer € 200.000 per jaar voor de komende vier jaar. Daarnaast wordt een cyclisch beheer kunstwerken ingevoerd. Hierdoor zullen de bruggen op cyclische wijze geïnspecteerd en onderhouden worden, waardoor duidelijk is wat de huidige conditie van de bruggen is en hierop gestuurd kan worden voor dagelijks of eventueel vervangingsonderhoud.

Beschoeiingen

Waar de areaalgegevens van de bruggen grotendeels op orde zijn, is dit voor de beschoeiingen nog niet het geval. Voor beschoeiingen is het daarom noodzakelijk het gegevensbeheer (verder) op orde te krijgen. Verder is geconstateerd dat er sprake is van een grote achterstalligheid op het gebied van beheer en onderhoud van beschoeiingen. Een groot deel van het areaal heeft te maken met houtrot, waardoor beschoeiingen op instorten staan. Ook de stalen of betonnen beschoeiingen zijn aan vervanging toe.

Openbare verlichting

Het bovengrondse OVL-areaal binnen de Gemeente Wijdmeren bestaat uit 4578 masten en 4589 armaturen. Het overgrote deel van de OVL-installatie is aangesloten op het voedingsnet van netbeheerders Liander en Stedin. Op ons eigen net zijn ongeveer 70 masten aangesloten. De vervangingswaarde van het openbare verlichtingsareaal is ongeveer 4,6 miljoen euro.

Uitgevoerde onderzoeken

Voor het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit en toestand van het areaal, staan twee instrumenten tot onze beschikking: de jaarlijkse schouw en periodieke inspecties. Tijdens een schouw wordt alles gecontroleerd, zoals werking, scheefstand en netheid. Daarnaast zijn er drie soorten inspecties die uitgevoerd dienen te worden: de visuele controle op het functioneren en de stand van de mast, meting en beproeving van de elektrische veiligheid van de installatie en het testen van de mechanische veiligheid van lichtmasten.

Huidige kwaliteit

De kwaliteit van de lichtmasten is, op basis van eerdere waarnemingen, redelijk tot goed. Het areaal van de armaturen verkeert op basis van eerdere waarnemingen, in redelijke staat.

Op basis van de economische levensduur is een achterstand in zowel de vervanging van masten als armaturen. Voor de masten geldt dat circa 30% de economische levensduur heeft overschreden (aandeel masten van voor 1984); voor de armaturen bedraagt dit percentage ongeveer 50% (aandeel armaturen van voor 2004).

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om de openbare verlichting in de gemeente Wijdmeren te verbeteren en de doelstelling van het Energieakkoord te halen, wordt advies gegeven op de punten vervanging, Energieakkoord en dimmen, netbeheer en databeheer.

Straatmeubilair

Binnen het straatmeubilair wordt een aantal categorieën onderscheiden, namelijk: afzettingen, bebording, verkeersobjecten, reclameobjecten, afvalbakken en overig straatmeubilair. De totale vervangingswaarde van straatmeubilair komt uit op ruim € 1,76 miljoen euro. Bebording is de grootste post hiervan: meer dan de helft van de totale vervangingswaarde bestaat uit verkeersborden, dragers en straatnaamborden.

Uitgevoerde onderzoeken

De beeldkwaliteit van objecten in de openbare ruimte wordt gemeten aan de hand van de kwaliteitscatalogus van het CROW. In 2017 is een inventarisatie van de bebording (verkeersborden + straatnaamborden) uitgevoerd. Daarbij is beoordeeld op basis van beeldkwaliteitsniveau. Voor de afzettingen, verkeersobjecten, reclameobjecten, afvalbakken en overig straatmeubilair is de (beeld)kwaliteit tot op heden nog niet bepaald.

Huidige kwaliteit

Uit de inventarisatie van 2017 bleek dat 35% van de verkeersborden zeer laag en 25% laag scoren. 43% van de straatnaamborden scoort zeer laag en 26% laag. Zoals eerder vermeld, is voor de rest van het areaal de (beeld)kwaliteit nog niet inzichtelijk gemaakt.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

In het afgelopen jaar is een begin gemaakt met het in kaart brengen van het areaal straatmeubilair. De verschillende categorieën straatmeubilair zijn onderzocht en gekwantificeerd en er is een eerste indruk van de kwaliteit van het areaal verkregen. In de komende planperiode zal door middel van aanvullend onderzoek en aanvullende inventarisaties het beheer van het straatmeubilair verder geprofessionaliseerd worden. Voor de komende planperiode wordt op twee thema's advies gegeven: beeldkwaliteit en (digitaal) beheersysteem.

Speel- en beweegvoorzieningen

De gemeente Wijdemeren heeft op dit moment 49 speel- en beweegplekken met 220 toestellen. Gebaseerd op de controle van januari 2023 is de waarde van het totale areaal aan toestellen ruim 1,1 miljoen euro excl. installatie en ondergronden. De ondergrond is afhankelijk van de hoogte van het toestel en de daaraan verbonden vrijevalruimte.

Uitgevoerde onderzoeken

Alle speeltoestellen met de daarbij vereiste (val)ondergrond worden tweemaal per jaar door een externe partij gecontroleerd. Dit betreft een operationele, visuele en functionele inspectie. Hierbij worden evidente defecten als gevolg van vandalisme, gebruik of weersomstandigheden gesignaleerd.

Daarnaast controleert een daarvoor opgeleide medewerker van de buitendienst de speelplekken en toestellen, afhankelijk van de situatie, maandelijks of tweemaandelijks. Eventuele meldingen van defecten door bewoners worden direct opgevolgd. Zo nodig worden er adequate maatregelen uitgevoerd.

Huidige kwaliteit

De levensduur van de nieuwe toestellen is geraamd op gemiddeld 15 jaar. Daarna volgt het onderhoud en vervanging op basis van de levenscyclus. Hierbij heeft de aanschaf van houten toestellen niet de voorkeur in verband met de vele onderhoudsmeldingen.

In de berekende (theoretische) vervangingsopgave zijn na 2024 grote pieken en dalen te zien. De beschouwde periode loopt van 2024 tot 2039. De vervanging is gebaseerd op de installatiedatum en de daaraan gekoppelde verwachte levensduur van een toestel. De voorspelling is dat regelmatige controles en reparaties tot een betere spreiding van de vervangingen over de jaren zal leiden.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Het beheer en onderhoud van de speel- en beweegvoorzieningen is grotendeels op orde. De wettelijke taken voor controles en inspecties worden planmatig uitgevoerd. Daarnaast worden alle gegevens in een actueel logboek bijgehouden. Voor de komende planperiode wordt op de thema's veiligheid en vervangingsopgave advies gegeven.

Water en riolering

In 2022 is gestart met het actualiseren van het gemeentelijk rioleringsplan. Het Water- en Rioleringsprogramma (WRP) 2023-2027 is een vervolg op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2021. Het GRP 2018-2021 is verlengd tot en met 2022. Het WRP 2023-2027 is in het laatste kwartaal van 2023 bestuurlijk vastgesteld.

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling, het transport en eventuele lokale verwerking van overtollig afval-, hemel- en grondwater. De riolering dient grote belangen: de volksgezondheid en een schone leefomgeving. Met de aanleg, het beheer en onderhoud ervan is veel geld gemoeid. Omdat riolering een lange levensduur heeft, is een planmatig beheer van deze dure, veelal onzichtbare infrastructuur belangrijk.

Waar staan we nu

Van het areaal water en riolering is momenteel het areaal gemeentelijke riolering het meest gedetailleerd in beeld. De totale vervangingswaarde van de huidige riolering wordt geraamd op circa € 185 miljoen euro. In onderstaande tabel zijn de beschikbare kengetallen van het areaal terug te vinden.

Het areaal gemeentelijk water wordt onderhouden op basis van kennis bij de buitendienst en aannemers. In de komende planperiode wordt het areaal water ook op dit niveau in beeld gebracht en vastgelegd.

TABEL: AREAAL GEMEENTELIJK WATER

Hoofdgemalen	Aantal	Per
Droogweerafvoer	33	Stuk
Droog- en regenwaterafvoer	3	Stuk
TOTAAL AANTAL OBJECTEN	36	Stuk
Minigemalen/Drukriolering	Aantal	Per
Centrale voedingskast	40	Stuk
Dochterkasten	478	Stuk
Moeder-/dochterkasten	87	Stuk
Moederkasten	10	Stuk
TOTAAL AANTAL OBJECTEN	615	Stuk
Bergbezinkvoorzieningen	Aantal	Per
BBB zonder pomp	2	Stuk
BBB en BBL met pomp	2	Stuk
TOTAAL AANTAL OBJECTEN	4	Stuk

TABEL: AREAAL GEMEENTELIJK WATER

Overige beheerobjecten	Aantal	Per
Watergangen beheer	n.t.b.	Meter
Watertalud beheer	n.t.b.	Meter
Aansluitingen	stuks	Meter
HWA	n.t.b.	n.t.b.
DWA	n.t.b.	n.t.b.
Doorlaten	3	Stuk
Afsluiters	107	Stuk
Meldingen	n.t.b.	Stuk
Overstorten	39	Stuk
Sensoren	153	Stuk
Pompen	646	Stuk
Kolken	8.247	Stuk
Voorjaarsrond R&I	1.073	Stuk
Najaarsronde R&I	8.247	Stuk
Knopen (puntobjecten)	25.108	Stuk

Wat willen we bereiken (visie, ambitie en beleid)

In de komende jaren gaan we inzetten op het voortzetten van 'Doelmatig en Sober' en intensiveren van het bestaande beleid. Dit gebeurt aan de hand van tien thema's:

1. Doelmatig stedelijk waterbeheer
2. Meten en data op orde
3. Reiniging en inspectie
4. Riolvernieuwing
5. Wijdemeren klimaatbestendig
6. Grondwater
7. Waterveiligheid
8. Veilig en gezond water Wijdemeren
9. Wijdemeren duurzaam
10. Beheersbaar en betaalbaar

Beleidskader

Het financieel herstelplan, het MJOP (MeerJarenOnderhoudsPlan) en het Integraal Huisvestingsplan (onderwijs).

Gemeentelijk vastgoed

Het vastgoed van de gemeente Wijdemeren wordt ingezet voor het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. Een deel van het vastgoed is verouderd, de maatschappelijke behoefte en gebruik ten aanzien van het soort accommodatie verschuift en versnipperd en daarbij zijn de onderliggende contractuele juridische afspraken gedateerd.

Het vastgoed heeft achterstallig onderhoud en er staat een aantal gebouwen leeg. In 2024 zijn voor een groot deel van de objecten meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) conform de NEN 2767 opgesteld op basis waarvan het benodigde onderhoudsbudget totaal en per object is bepaald, alsmede planmatig het onderhoud kan worden uitgevoerd. De aangepaste onderhoudsbudgetten zijn in de begroting 2025 opgenomen.

Na het zomerreces 2024 is gestart met een onderzoek naar de verkooppotentie van gemeentelijk vastgoed. Waar mogelijk zijn trajecten voor verkoop reeds in gang gezet.

Door het verkopen van de panden worden de structurele kapitaallasten in de meerjarenbegrotingen verlaagd en kan ook voor deze objecten het onderhoudsbudget worden geschrapt. Hiermee wordt een totale besparing van € 100.000 in 2025 oplopend naar structureel € 500.000 vanaf 2027/28 verwacht. De incidentele opbrengsten van de verkopen komen ten gunste van de algemene reserve.

Om dit te realiseren verbeteren we de dienstverlening aan maatschappelijke organisaties rondom het maatschappelijk vastgoed en ligt de focus van het team vastgoed op het beheer van de gebouwen en de begeleiding van de eventuele verkoop.

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente regelt dat zij steeds voldoende geld heeft om alle rekeningen te betalen. Dreigt de gemeente tijdelijk te weinig 'in kas' te hebben, dan moet zij lenen. Heeft de gemeente tijdelijk teveel in kas, dan worden bedragen van boven een drempel, wettelijk verplicht, gestort in de schatkist. Zie ook de toelichting bij saldo- en liquiditeitenbeheer. Ook sluit de gemeente langlopende geldleningen af, om bijvoorbeeld de aankoop van gronden of grote investeringen te financieren. Al deze activiteiten leiden ertoe dat de gemeente een financieringsportefeuille heeft. Die moet worden beheerd om de daaraan verbonden kosten en risico's te beperken.

Volgens artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- 1.** De gemeente mag leningen of garanties op grond van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij;
- 2.** De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie, indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van het treasurystatuut;
- 3.** Van financiële derivaten wordt geen gebruik gemaakt.

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico, renterisico en kredietrisico.

Risicobeheer

Koersrisico

De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury door daarbij uitsluitend vastrentende waarden en/of hoofdsomgarantieproducten te gebruiken. Bovendien beperkt de gemeente de koersrisico's door overeenkomstig artikel 7 van het treasurystatuut de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitenplanning.

Risico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Deze limiet wordt conform de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend naar een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2025 bedraagt de kasgeldlimiet € 5,80 miljoen euro (2024 € 5,6 miljoen euro). Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Over het moment waarop een kortlopende schuld wordt omgezet in een langlopende schuld spelen rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

TABEL: KASGELDLIMIET

	Bedragen X € 1.000			
	2025	2026	2027	2028
1. toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	68.184	69.399	69.986	70.268
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	5.796	5.899	5.949	5.973
2. Omvang vlottende korte schuld				
Schulden in rekening-courant	0	0	0	0
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	20.000	40.000	50.000	70.000
3. Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Liquide middelen	500	500	500	500
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	500	500	500	500
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende middelen	500	500	500	500
Toegestane kasgeldlimiet	5.796	5.899	5.949	5.973
Ruimte(+) c.q. overschrijding (-)	6.296	6.399	6.449	6.473

In artikel 4 van het treasurywettelijk kader is onder lid 1 de volgende bepaling opgenomen: "De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden. Indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder."

Risico vaste schuld (renterisiconorm)

Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een norm van maximaal 20% per jaar. Dit houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20 % van het totaal van de begroting mag worden geherfinancierd (herfinanciering als gevolg van aflossingen dan wel renteherzieningen). Deze norm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In onderstaand overzicht is dit voor onze gemeente weergegeven voor de komende vier jaren. Het overzicht is inclusief de voorgenomen investeringen uit het investeringsplan 2025-2028.

TABEL: RENTERISICONORM

	Bedragen X € 1.000			
	2025	2026	2027	2028
1. Renteherziening				
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2. Mutatie vaste schuld				
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	-	-	-	-
Nieuwe vaste schuld IP 2025-2028	20.000	40.000	50.000	70.000
Nieuwe verstrekte lange leningen	PM	PM	PM	PM
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	20.000	40.000	50.000	70.000
3. Betaalde aflossingen	2.733	1.733	1.733	1.733
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	2.733	1.733	1.733	1.733
5. Renterisico op vaste schuld (1+4)	2.733	1.733	1.733	1.733
6. Renterisiconorm				
Begrotingstotaal (lasten)	68.184	69.399	69.986	70.268
Toegestane renterisiconorm	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	13.637	13.880	13.997	14.054
7. Toets renterisiconorm				
Renterisiconorm	13.637	13.880	13.997	14.054
Renterisico op vaste schuld (1+4)	2.733	1.733	1.733	1.733
Ruimte(+) c.q. overschrijding (-)	10.904	12.147	12.264	12.321

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restantbedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage dat is overeengekomen in de garantstelling.

De risico's van de verstrekte gemeentegaranties en /of gemeentelijke leningen aan toegelaten instellingen (woningbouwcorporaties) zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Hiervoor hebben de gemeente en het Rijk een zogenaamde achtervangpositie ingenomen waarvoor een achtervangovereenkomst met het WSW is afgesloten, ieder voor 50%. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervangpositie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Financieringsbehoefte

Voor de berekening van de financieringsbehoefte wordt het totaal van de geraamde boekwaarden van de activa afgezet tegen het totaal van het eigen en vreemd vermogen. De berekening van de financieringsbehoefte geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk zal zijn. In onderstaande raming van de boekwaarde is het investeringsplan 2025, voor zover van toepassing, in het bedoelde jaar verantwoord. De uiteindelijke financieringsbehoefte wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd en de invloed van mutaties binnen de nog overgebleven grondexploitatie.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari en 31 december 2025 is als volgt (deze raming is inclusief het investeringsplan 2025-2028, jaarschijf 2025):

TABEL: KAPITAALBEHOEFTE

Bedragen X € 1.000

Financieringstekort/overschot	1-1-2025	31-12-2025
Boekwaarde geïnvesteerd bedrag	75.937	81.073
Boekwaarde IP 2025	7.219	29.228
Af : Reserves en voorzieningen	39.122	38.403
Af : Geldleningen (inclusief waarborgsommen)	45.988	43.255
Af : Geldleningen IP 2025	0	20.000
Financieringoverschot/tekort	-1.954	8.643

Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor korter dan één jaar gelden de volgende uitgangspunten:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rente-compensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities.
2. Indien het saldo in rekening-courant de doelmatigheidsdrempel overstijgt (2% van de begrote lasten over dat begrotingsjaar) wordt het meerdere, wettelijk verplicht, dagelijks afgestort naar de schatkist. Zie Schatkistbankieren.

3. Naast het verplichte schatkistbankieren, is het aanhouden van gelden in rekening-courant bij de bank voor een periode korter dan één jaar toegestaan.
4. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringsmiddelen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak in samenhang met de totale gemeentelijke financieringsbehoefte.
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
3. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen maakt de gemeente gebruik van onderhandse leningen.

Schatkistbankieren (zie ook bovenstaande toelichting)

De Wet FIDO is eind 2013 in werking getreden. Vanaf dat moment werd het schatkist-bankieren verplicht en moeten gemeenten overtollige middelen in de schatkist afstorten, met inachtneming van een doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal in 2025, zijnde € 68.084.000. Schatkistbankieren impliceert voor Wijdemeren dat liquide middelen boven het bedrag van € 1.361.600 verplicht bij het Rijk moeten worden ondergebracht.

Liquiditeit

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door de treasuryactiviteiten te baseren op een meerjarige liquiditeitsplanning met een looptijd van minimaal vier jaar.

De rekening-courantverhouding met de BNG Bank N.V. is zodanig dat de overtollige liquiditeiten, beneden de eerder genoemde doelmatigheidsdrempel van de schatkist, binnen een circuit van rentecompensatie worden geconcentreerd tegen zo gunstig mogelijk condities.

Opgenomen langlopende geldleningen

De geraamde leningenportefeuille voor de periode 2025-2028 ziet er als volgt uit (incl. investeringen opgenomen in IP 2025-2028):

Leningenportefeuille	Bedragen X € 1.000			
	2025	2026	2027	2028
Stand vaste geldleningen per 1-1	45.988	43.255	41.523	39.790
Nieuwe leningen	0	0	0	0
Nieuwe leningen (IP 2025-2028)	20.000	40.000	50.000	70.000
Reguliere aflossingen	-2.733	-1.733	-1.733	-1.733
Aflossingen nieuwe geldleningen	PM	PM	PM	PM
Stand vaste geldleningen per 31-12	63.255	81.522	89.790	108.057

Berekening rente-omslagpercentage

De renteomslag is een berekening van de gemiddelde rente die wordt toegerekend aan alle investeringen, met uitzondering van de investeringen die met eigen vermogen zijn gefinancierd, de grondexploitaties en investeringen waaraan een vaste rente wordt toegerekend. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor diverse verstrekte geldleningen.

Bij het bepalen van het financieringstekort wordt de boekwaarde investeringen bepaald op basis van de stand van de boekwaarde aan het einde van het vorige begrotingsjaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatst bekende rekeningcijfers. Ook wordt ervan uitgegaan dat ramingen uit het investeringsprogramma van het vorige begrotingsjaar en restanten van voorgaande jaren in het vorige begrotingsjaar zijn uitgevoerd. In de gemeente Wijdemeren worden over nieuwe investeringen in het eerste jaar geen rente berekend. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het eerste jaar na aanschaf of ingebruikname. De berekende omslagrente per 1 januari 2025 bedraagt afgerond 0,90%.

Investeringsplan

De infrastructuur van onze gemeente is tot stand gekomen in de periode na de Tweede Wereldoorlog en nadert het einde van de levensduur.

Het investeringsplan voorziet in de noodzakelijke vervangingen en aanpassingen aan de opgaven van deze tijd (klimaatadaptie/ duurzaamheid). Het investeringsplan is met het uitgangspunt sober en doelmatig opgesteld, waarbij onder meer het van 'gevel tot gevel' beleid en een complete herinrichting niet vanzelfsprekend zijn.

In het investeringsplan 'IP 2025-2028' worden investeringen voorgesteld voor in totaal afgerond € 79.059.000. De projecten die zijn genoemd starten in ieder geval in deze planperiode. Voltooiing en vertaling van

de financiële gevolgen zijn voor een aantal investeringen pas van toepassing na 2028. De investeringen waarover in deze begroting wordt gestart met afschrijven bedragen in totaal € 53.753.000. Over de overige investeringen zijnde € 25.306.000 start de afschrijving na voltooiing van de werkzaamheden, dat is in de periode na 2028. De kosten daarvan zijn nu niet zichtbaar in de ramingen van deze begroting, maar leiden tot hogere kapitaallasten in de jaren vanaf 2029.

Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen bij toelichting op de 'netto schuldquote'.

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

De huidige begroting is beleidsarm en gebaseerd op het financieel herstelplan en de kadernota 2025. Dit geldt ook voor personele ontwikkelingen. Uitzondering hierop is op de personeelsuitbreiding die opgenomen was in het financieel herstelplan.

Op 10 juli 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot een bestuurlijke fusie met de gemeente Hilversum. Voor de ambtelijke organisatie heeft dit tot gevolg dat naast de reguliere werkzaamheden ook extra aan de voorbereiding voor de fusie zal moeten worden gewerkt. Rekening houdend met de kaders van het financieel herstelplan moeten we zorgen dat de organisatie klaar is om over te gaan naar een nieuwe organisatie. De prioriteit ligt hierbij op het op orde brengen van de interne werkprocessen. Door deze zoveel mogelijk te laten aansluiten op de huidige processen van Hilversum óf deze gezamenlijk te verbeteren kunnen we ervoor zorgen dat beide organisaties straks klaar zijn voor de vorming van een nieuwe gemeente.

Wendbaar, flexibel en slim

In de jaren tot fusie gaat het MT van Wijdmeren uit van wendbaar, flexibel en slim. Bij het invullen van vacatures en het inpassen van nieuwe taken vragen we ons af: doen we het zelf, doen we het samen met de nieuwe organisatie, kan de nieuwe organisatie de taak alvast voor ons uitvoeren of besteden we de taak uit.

Medewerkers zijn het kapitaal

We zetten de komende tijd in op taakvolwassenheid, het verminderen van verzuim en op ambtelijk bestuurlijk samenspel. Dat betekent aandacht en tijd voor onze medewerkers en opleiden en ontwikkelen daar waar nodig. Zowel op taakhoud als op de benodigde vaardigheden. Bij het invullen van vacatures passen we maatwerk toe en we besteden werk uit indien nodig. De personele uitbreiding uit het financieel herstelplan is verwerkt in de formatie. De raad heeft daarbij de opdracht gegeven om de benodigde investeringen in de organisatie duidelijk uiteen te zetten.

Om dit te realiseren:

- Zetten we in om te zorgen dat medewerkers 'fit for the job' zijn bij de fusiedatum:
 - Dat betekent dat we weten wat iemand kan en wil.
 - Dat betekent dat we weten wat de competenties zijn die nodig zijn om je functie goed in te vullen.
 - Inventariseert de leidinggevende samen met de medewerker of er extra kennis of vaardigheden nodig zijn om de functie goed in te vullen.
 - Stuur de leidinggevende op de (persoonlijk) ontwikkeling van de medewerkers om te komen tot taakvolwassen medewerkers.
 - Sturen medewerkers in samenwerking met leidinggevendenden op een gezonde werkvoorraad en een goede werk & privébalans.
- Heeft elke leidinggevende twee keer per jaar een GROW gesprek met de vaste medewerkers. Medewerkers doen verslag van deze gesprekken en de verslagen worden in AFAS vastgelegd.
- Blijven we inzetten op het vast invullen van vacatures, vooral op uitvoerende diensten.

Afdeling bedrijfsvoering

Financiën

Ook in 2025 is de verwachting dat het financiële team voor een flink deel uit inhuur krachten zal blijven bestaan. Met name de moeilijke personeelsmarkt is hier debet aan. De ervaring leert dat in de aanloop naar de fusie het lastig zal zijn om vast personeel te werven. Wel blijft de inzet om bij voorkeur te werken met vast personeel.

In 2025 en 2026 zal, naast de reguliere werkzaamheden, veel inzet moeten worden gedaan op de voorbereiding van de fusie. Het stroomlijnen van de financiële processen en het zoveel mogelijk als aanpassen van deze processen op de situatie na de fusie kan veel voordelen opleveren. Zo mogelijk dienen procesverbeteringen samen met de fusiepartner te worden opgezet of kan, indien gewenst, mogelijk worden overgegaan op de wijze waarop in Hilversum wordt gewerkt. Het feit dat beide gemeente hetzelfde financieel systeem gebruiken en ook beide dezelfde applicatiebeheerders hebben helpt hierbij.

Communicatie

Communicatie, zowel intern als extern, speelt ook in 2025 een belangrijke rol bij de aanstaande (lichte) herindeling. Voor het informeren en betrekken van inwoners en ondernemers zetten we onder meer een speciale herindelingswebsite in. Gedurende de looptijd van het proces voeren we het goede gesprek met de samenleving, onder andere door de inspraak voor het herindelingsontwerp vorm te geven. Hiervoor blijft extra ondersteuning in (piek)periodes noodzakelijk. Dit wordt opgevangen binnen de projectbegroting herindeling.

HRM & ondersteuning bestuurlijke processen

In 2025 werkt HR verder met het op orde brengen van haar basistaken. In bedrijfsmatig opzicht heeft HR een vooraanstaande rol in de naderende herindeling. Denk hierbij aan het opstellen van een sociaal statuut, het organiseren van personeelsbijeenkomsten en overleg met OR en vakbonden. Extra ondersteuning blijft in (piek)periodes noodzakelijk, wat wordt opgevangen binnen de projectbegroting herindeling.

Informatisering en automatisering

In 2024 is de technologische achterstand ingelopen en zijn alle ICT-systemen weer up-to-date. Dat betekent dat alle medewerkers weer kunnen beschikken over een stabiele en betrouwbare ICT-ondersteuning. Hierbij is gebruik gemaakt van de investeringen die in voorgaande jaren hiervoor zijn gereserveerd.

De inzet in 2025 zal gericht zijn en blijven op het ondersteunen van de primaire processen met goede informatievoorziening. Dit is van belang in een tijd waar de samenleving steeds digitaler wordt.

In het licht van de komende bestuurlijke fusie ligt in 2025 de nadruk op het onderhouden en bijhouden van de huidige systemen. Er worden geen nieuwe systemen aangeschaft of extra investeringen gedaan.

Blijvende aandacht wordt geschonken aan het bewustzijn met betrekking tot de thema's privacy en informatiebeveiliging. Als overheidsinstantie zijn we extra kwetsbaar op dit punt. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan zowel de technische als de menselijke kant van beide thema's binnen de bestaande mogelijkheden.

In 2025 worden de externe eisen op dit gebied verder aangescherpt onder de noemer NIS-2. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen hiervoor.

De capaciteiten van de organisatie op het gebied van informatieveiligheid worden op verschillende manieren getest. Omdat meerdere gemeenten eenzelfde opgave hebben, zoeken we samenwerking voor de uitvoering van de onderliggende taken.

Formatie ambtelijke organisatie

De toegestane formatie van de ambtelijke organisatie (excl. Griffie) is 211,30 Fulltime Equivalent (FTE) groot. De huidige daadwerkelijke bezetting is 174,81 fte (excl. Griffie).

Financiële toelichting 2025 ten opzichte van jaarschijf 2024

Salarissen

In 2024 is voor salarissen een bedrag van begroot van € 20.368.900 en in 2025 een bedrag van € 22.220.300.

Het verschil van € 1.851.400 wordt veroorzaakt door de personele uitbreiding voortkomende uit het financieel herstelplan en de loonindexering voor 2025.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente werkt samen met verbonden partijen, andere gemeenten en andere partijen om invulling te geven aan haar publiekrechtelijke taken en om haar maatschappelijke doelen te kunnen bereiken. Er is sprake van een verbonden partij wanneer de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft in de samenwerking.

Bij alleen een bestuurlijk belang of alleen een financieel belang is geen sprake van een verbonden partij. De samenwerking is dan bijvoorbeeld gebaseerd op een overeenkomst (opdracht en/of samenwerking), een incidenteel gezamenlijk belang (hierbij kan worden gedacht aan het regionaal aanbesteden van in te kopen producten of diensten of de samenwerking op diverse onderdelen met de gemeente Hilversum).

De gemeente Wijdmeren is aandeelhouder in twee andere partijen zonder verantwoordelijk te zijn voor eventuele tekorten: dit zijn de BNG Bank en drinkwaterbedrijf Vitens.

Organisatievormen van een verbonden partij zijn:

- Gemeenschappelijke regeling (publiekrechtelijk)
- Regeling tussen gemeenten en/of provincie(s)
- Deelname in een stichting
- B.V. of N.V. (privaatrechtelijk)
- Een publiek- private samenwerking

In deze paragraaf wordt het doel van deze samenwerkingen en een overzicht van de verbonden partijen weergegeven.

De verbonden partijen zijn gerangschikt naar omvang van de financiële bijdrage (van groot naar klein). Per partij is onder andere de volgende informatie opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente Wijdmeren een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- De bijdrage van de gemeente aan de verbonden partij in 2025;
- De stemverhouding;
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- De eventuele risico's.

Rol van de raad

De afgelopen jaren zijn er diverse ontwikkelingen geweest in de samenwerkingsverbanden van de gemeente, waaronder de omzetting van de regionale samenwerking voor de gemeentelijke belastingen naar een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Hilversum. In een samenwerking met meerdere partijen wordt de individuele invloed van de gemeente minder. Een gedeeld belang om te gaan samenwerken kan betekenen dat op onderdelen moet worden ingeleverd en/of losgelaten.

Een organisatie op afstand vraagt een andere sturing. Een niet onbelangrijk aspect daarbij is dat de verbonden partijen van de gemeente onderling zeer verschillen. Te denken is daarbij aan verschillen in aantal deelnemers, omvang, belangen en wel of geen wettelijke verplichting(en). Deze verschillen maken het niet eenvoudig om als raad overzicht te houden op de verbonden partijen van de gemeente, wat precies wordt beoogd en welke rol de raad daarin vervult. Een vraag die dan ook met enige regelmaat door raadsleden, maar ook accountants, wordt gesteld, is de vraag over welke sturingsinformatie een gemeente beschikt en op welke wijze de gemeente (de raad) invloed kan uitoefenen op het beleid van de verbonden partij.

NAAM VP	REGIO GOOI EN VECHTSTREEK
Programma	5, 6
Nummer VP	1
Vestigingsplaats	Bussum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Uitvoering regionale taken en behartiging deelnemende gemeenten op de gebieden waaronder WMO, jeugdzorg, GGD, afvalinzameling en energietransitie.
Taken	De Regio kan voor de gemeenten de navolgende taken uitvoeren: belangenbehartiging/lobby; delen kennis, capaciteit en deskundigheid; bevorderen onderlinge afstemming; visieontwikkeling; verwerving van budgetten; beleidsvoorbereiding; inkoop en contractbeheer; gezamenlijk beheer. Regionale samenwerkingsagenda: Op basis van de door de gemeenteraden vastgestelde speerpunten voor de Regionale Samenwerkingsagenda (2023 - 2026) is een uitvoeringsprogramma opgesteld.
Bevoegdheden	De gemeente Wijdmeren heeft bevoegdheden aan de Regio overgedragen voor: a. het verlenen van ambulancezorg op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg en de uitvoering van het ambulancedeel in de meldkamer die gemeenschappelijk met politie en brandweer wordt beheerd; b. de uitvoering van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer inzake afvalstoffen, voor zover deze aan gemeenten is opgedragen, met uitzondering van het bepaalde over afvalwater; c. de uitvoering van de artikelen 2 (algemeen), 5 (jeugdgezondheidszorg), 5a (ouderengezondheidszorg) 6 lid 1 (algemene infectieziekte bestrijding), 15 (beschikbaarstelling deskundigheid) en 15a (vaststelling meldcode signalen huiselijk geweld en kindermishandeling) van de Wet publieke gezondheid. d. de Regio is voor de gemeenten belast met de uitvoering van het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling Gooi en Vechtstreek als bedoeld in het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein, programma 3 Openbare ruimte, programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme, programma, programma 6 Natuur en milieu en programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling.
Beleidsrealisatie	Zie ontwikkelingen/veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren en Eemnes (partieel). Elk lid heeft 1 stem in het AB.
Bestuurder(s)	AB: één wethouder per gemeente, DB: drie wethouders. Wethouder G. Zagt neemt deel in het AB, Wethouder G. Zagt is voorzitter AB-portefeuille Economie en Innovatie en wethouders E. Kruijt en G. Zagt zijn portefeuillehouders voor Ruimte en Mobiliteit.

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

REGIO GOOI EN VECHTSTREEK

In 2023 is de Regionale samenwerkingsagenda vastgesteld worden door de gemeenteraden. Het doel hiervan is om de gemeenteraden in staat te stellen te sturen op de samenwerking op de regionale opgaven.

In 2024 is een tweede strategische samenwerkingsagenda met de provincie opgesteld. Met deze agenda sturen provincie en regiogemeenten integraal op de gedeelde gebiedsopgaven in Gooi en Vechtstreek.

In 2024 is er meer helderheid over het accommodatiebeleid van de Regio. Dit is onder andere een strategische heroriëntatie op haar huisvesting. Daarbij wordt met name gekeken naar het gehele huisvestingsopgaven van de GAD. Zo is het verplaatsen van de vestiging van de GAD op de Hooftlaan wenselijk is gezien de binnenstedelijke locatie. Daarnaast voldoet het scheidingsstation Bussum niet meer aan de eisen van deze tijd. Aan de hand van scenario's wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om deze opgave voor de GAD te realiseren. Hierbij wordt continu gekeken naar mogelijke andere maatschappelijke partners zoals onder andere diensten van de Regio (RAV en Vervoer), de Tomin-groep en de gemeenten.

Een overkoepelende opgave is om de kansen van de transities te pakken, slim te bundelen en de omgeving zorgvuldig te begeleiden op de weg naar een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Opgaven waar aan gedacht kunnen worden zijn onder andere; voedselproductie, wonen, klimaatverandering, hoge inflatie, wonen en zorg. Zo is er ook het regeerakkoord met tal van afspraken. Hierbij kan gedacht worden aan energietransitie, woningmarktcrisis en mobiliteit.

Risico's In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Risico score Risico: laag
Impact: hoog

TABEL: BALANS REGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	16.321.000	15.895.000	15.744.000	15.743.000
Vreemd vermogen	58.899.000	59.408.000	58.474.000	55.484.000
Bestemming Rekeningresultaat	0	0	0	0
Restitutie aan Gemeenten	0	0	0	0
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	107.853.000	107.342.000	107.556.000	107.300.000
Bijdrage gemeente	6.243.086	6.313.936	6.387.341	6.397.155

NAAM VP

VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Programma

2

Nummer VP

2

Vestigingsplaats

Hilversum

Vorm

Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Visie/Openbaar belang

Op basis van de Wet Veiligheidsregio (Wvr) is de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek opgericht

Taken

Brandweezorg, geneeskundige zorg, bevolkingszorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Bevoegdheden

Ter uitvoering van genoemde taken

Link met programma

Programma 2 Veiligheid

Beleidsrealisatie

Zie ontwikkelingen/veranderingen in het belang

Deelnemende partijen en stemverhouding

Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren. Elk lid heeft 1 stem in het AB.

Bestuurder(s)

AB: een burgemeester per gemeente, DB: twee burgemeesters, De Burgemeester van Wijdmeren neemt deel in het AB en DB.

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Het aandeel van de gemeente Wijdmeren bedraagt € 2.237.201 op een begrotingstotaal van € 31.239.921 in de regiobegroting 2025.

De beleidsthema's voor 2025 zijn: 1) Versterking crisisbeheersing en veiligheidsregio's; 2) Transitie meldkamer van regionaal naar Midden-Nederland; 3) Klimaatbestendig optreden; 4) Verplichtend karakter/Vitale vrijwilligheid; 5) Bekwaam in energietransitie; 6) Duurzaamheid; 7) Goed werkgeverschap; 8) Versterking informatievoorziening; 9) Flexibiliteit; 10) Omgevingswet.

Risico's

In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Risico score

 Risico: laag
Impact: hoog

TABEL: BALANS VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	4.324.091	3.967.512	3.452.512	3.521.524
Vreemd vermogen	24.968.194	22.787.165	21.123.831	19.285.498
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	31.239.921	30.169.254	30.170.053	30.169.852
Bijdrage gemeente	2.237.201	NB	NB	NB

NAAM VP	WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP
Programma	5
Nummer VP	3
Vestigingsplaats	Hilversum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep (het Schap) voert namens de deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) die gericht zijn op het aanbieden van aangepast werk aan mensen met een arbeidsbeperking.
Taken	Tomingroep heeft als doel om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling, te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tomingroep. De sw-werknemers werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst en zijn collectief gedetacheerd bij Tomingroep BV. In een samenwerkingsovereenkomst zijn de verhoudingen tussen het werkvoorzieningsschap Tomingroep en de Tomingroep BV vastgelegd.
Bevoegdheden	De gemeenten hebben hun bevoegdheden en verplichtingen uit hoofde van de Wsw overgedragen aan het werkvoorzieningsschap.
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein
Beleidsrealisatie	In de begroting wordt voor 2025 uitgegaan van een bezetting in SE (Standaard Eenheden) die gedurende 2024 en 2025 met 4,0% en 7,0% daalt (voor 2025 betekent dit een daling van 43 personen ongeveer 35 FTE). Een standaardeenheid is een fte voor geïndiceerde inwoners, gecorrigeerd naar de zwaarte van arbeidsbeperking. De krimpende bezetting wordt veroorzaakt door het feit dat de wet sociale werkvoorziening per 1 januari 2015 is beëindigd, in die zin dat geen nieuwe instroom meer plaatsvindt.
Deelnemende partijen en stemverhouding	Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren. In het algemeen bestuur hebben de leden stemrecht naar rato van het gemiddeld gemeentelijk aandeel in het aantal SE sw-werknemers over de afgelopen tien jaar (tienjaars voortschrijdend gemiddelde), gemeten op 31 december van het voorgaande jaar.
Bestuurder(s)	AB: een lid van het college van B&W per gemeente, DB: een te benoemen lid uit het AB en de voorzitter en de vicevoorzitter van het Schap. Wethouder Zagt neemt deel in het AB en DB.

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP

Tomingroep heeft in 2023 een aantal ontwikkelingen gehad dat van invloed is op de financiële resultaten van 2025. Dit betreft onder meer een verhoging van het wettelijk minimumloon.

Daarnaast is te zien dat het aantal fte doelgroep afneemt. Dit komt enerzijds doordat de uitstroom uit de Wsw sneller verloopt dan was aangenomen en anderzijds doordat nog niet alle gemeenten de afgesproken aantallen Participatiewet-mensen laten instromen.

Risico's

Onvoldoende resultaat in Tomingroep BV. De Tomingroep BV is winstgevend en compenseert negatieve resultaten van het werkvoorzieningsschap. Sociaaleconomische ontwikkelingen die leiden tot verdere bezuinigingen op de rijkssubsidie dan nu voorzien in de begroting. In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Risico score

Risico: laag
Impact: hoog

TABEL: BALANS WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP

Balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	11.862.000	10.784.000	9.627.000	8.402.000
Vreemd vermogen	700.000	350.000	0	0
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	21.936.000	21.043.000	20.206.000	19.383.000
Bijdrage gemeente	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk

NAAM VP	OMGEVINGSDIENST FLEVOLAND GOOI EN VECHTSTREEK
Programma	4, 6
Nummer VP	4
Vestigingsplaats	Lelystad
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/Openbaar belang	Adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek.
Taken	De OFGV heeft een producten- en dienstencatalogus (PDC). De door de OFGV overgenomen taken van de gemeenten betreffen grotendeels basistaken conform de wet VTH. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn extra taken die per deelnemende partij kunnen verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk hebben belegd bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gaat via uitgebrachte offertes.
Bevoegdheden	Bevoegdheden die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Link met programma	Programma 2 Veiligheid
Beleidsrealisatie	<p>Vergunningverlening</p> <p>De OFGV heeft als doel het afhandelen van vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen. Daarnaast worden meldingen beoordeeld op juistheid en volledigheid binnen de met de partners afgesproken termijnen.</p> <p>Handhaving</p> <p>De OFGV zet zich in voor het behouden dan wel verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid). Dit wordt onder andere gedaan door het houden van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Daar waar nodig wordt handhavend opgetreden. Het doel van de OFGV is dat alle controles uit de jaarprogramma's van alle deelnemende partijen worden uitgevoerd. De afhandeling van klachten gebeurt binnen de met de deelnemers afgesproken termijn.</p> <p>Beleids- en juridische expertise</p> <p>De OFGV verstrekt passend en kwalitatief goed advies aan de deelnemende partijen over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Dit geldt voor de taakgebieden bodem, water, energie, asbest, stortplaatsen, geluid, lucht, externe veiligheid en zwemwater. De kennis van vakspecialisten op bovengenoemde taakgebieden en de aanwezige juridische kennis worden hiervoor ingezet.</p>
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdmeren en Zeewolde, de provincies Flevoland en Noord-Holland. De verdeling van de stemmen geschiedt naar rato van de omvang van de ingebrachte taken en derhalve naar rato van de financiële bijdrage per deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat een deelnemer niet meer dan 49% van het totaal aantal stemmen kan hebben.

NAAM VP

Bestuurder(s)

OMGEVINGSDIENST FLEVOLAND GOOI EN VECHTSTREEK

AB: Een lid van het college van B&W per gemeente en of van GS per provincie. DB: dagelijks bestuur bestaat uit een lid namens de provincies, twee leden namens de Noord-Hollandse gemeenten en twee leden namens de Flevolandse gemeenten. Deze leden worden door en uit het AB aangewezen. Wethouder Zagt neemt deel in het AB.

Financieel belang

Zie financiële gegevens

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

De doelstellingen afkomstig uit de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024- 2027 zijn:

- 1) Bevorderen van de naleving van wet- en regelgeving en vergunningvoorschriften door bedrijven in het werkgebied.
- 2) Verbeteren van de bodemkwaliteit en voorkomen van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de bodem en het grondwater door toe te zien op bodembedreigende activiteiten en het toepassen van bodem beschermende maatregelen.
- 3) Bevorderen van omgevingsveiligheid en minimaliseren van risico's voor mens, milieu en infrastructuur.
- 4) Beperken van geluidsoverschrijdingen en overmatige hinder.
- 5) Verminderen van het energiegebruik en stimuleren van alternatieve energiebronnen in de regio.
- 6) Voorbereiden op en bijdragen aan een circulaire economie in 2050.
- 7) Tegengaan van ondermijning en milieucriminaliteit door verbeterde detectie, preventie en handhaving.
- 8) Voorkomen of beperken van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in de leefomgeving.
- 9) Voorkomen van gezondheidsrisico's als gevolg van asbest door het beperken van asbestvezels in de lucht, bodem en water.
- 10) Bijdragen aan een betere luchtkwaliteit en verminderen van geuroverlast.

Risico's

In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Risico score

Impact: hoog

TABEL: BALANS OMGEVINGSDIENST FLEVOLAND GOOI EN VECHTSTREEK

Balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	961.280	961.280	961.280	961.280
Vreemd vermogen	4.769.387	4.769.387	4.769.387	4.769.387
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	18.946.045	18.468.042	19.013.132	19.707.398
Bijdrage gemeente	687.100	715.893	742.504	770.177

NAAM VP	PLASSENSCHAP LOOSDRECHT EN OMSTREKEN
Programma	4
Nummer VP	5
Vestigingsplaats	Loosdrecht
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51
Visie/Openbaar belang	Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, exploitatie, toezicht en beheer van recreatievoorzieningen en terreinen en treedt op als belangenbehartiger op het gebied van recreatie.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	Programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme en programma 6 Natuur en Milieu
Beleidsrealisatie	zie de toelichting bij: Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Provincie Utrecht en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht, en Wijdemeren. Ieder lid van de plassenraad heeft 1 stem. Voor Wijdemeren komt het stemrecht op 1/4 = 25%.
Bestuurder(s)	Het bestuur bestaat uit vier leden, te weten: een vertegenwoordiger van de gemeente Stichtse Vecht, een vertegenwoordiger van de gemeente Wijdemeren, een vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland, een vertegenwoordiger van de provincie Utrecht. De wethouder van Stichtse Vecht is voorzitter van het bestuur
Financieel belang	Zie financiële gegevens
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	In 2024 is een uitvoeringsplan 2024-2027 opgesteld waarin het groot onderhoud (MJOP) en de investeringen (MJIP) zichtbaar zijn.
Risico's	1)
Risico score	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij. Impact: laag

TABEL: BALANS PLASSENSCHAP LOOSDRECHT EN OMSTREKEN

Balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	943.500	875.000	486.800	486.800
Vreemd vermogen	10.538.200	12.687.700	14.686.400	15.904.100
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	3.359.100	3.598.900	4.190.900	4.032.800
Bijdrage gemeente	701.561	762.972	832.882	891.149

NAAM VP	BNG BANK N.V.
Programma	0.4
Nummer VP	6
Vestigingsplaats	Den Haag
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51
Visie/Openbaar belang	De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	
Beleidsrealisatie	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Wijdmeren heeft 33.930 aandelen van de 55.690.720 en daarmee 0,01% stemrecht op de AVA (Algemene vergadering van Aandeelhouders). De gemeente wordt op de AVA vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders
Financieel belang	
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	BNG Bank behaalde over het jaar 2023 een nettowinst van 254 miljoen euro. Het dividend bedraagt € 2,16 per aandeel.
Risico's	
Risico score	Risico: laag Impact: laag

TABEL: BALANS BNG BANK N.V.

Balans	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	4.615.000	4.721.000
Vreemd vermogen	107.495.000	110.819.000
Financieel resultaat	300.000.000	254.000.000
Aantal aandelen	33.930	33.930
Dividend	84.825	73.289

NAAM VP	VITENS N.V.
Programma	0.4
Nummer VP	7
Vestigingsplaats	Zwolle
Vorm	Naamloze vennootschap
Visie/Openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Wijdemeren. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	
Beleidsrealisatie	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders
Financieel belang	
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	
Risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.
Risico score	Risico: laag Impact: laag

TABEL: BALANS VITENS N.V.

Balans	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	649.500	667.700
Vreemd vermogen	1.446.600	1.559.700
Financieel resultaat	49.200	28.200

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Kern van de paragraaf grondbeleid is het – als ware de gemeente een bedrijf – door de gemeente exploiteren van de in gemeentelijk eigendom zijnde (bouw)gronden. De gemeente zet het grondbeleid in voor de ontwikkeling van onder andere woningbouw en om daar waar mogelijk bij te dragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling.

Beleidskader

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Ook wordt de financiële positie van de grondexploitaties uiteengezet.

Doelstellingen grondbeleid

Op 6 februari 2020 is de nota grondbeleid 2020-2024 vastgesteld door de gemeenteraad. In de nota is vastgelegd dat de gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Een situationeel grondbeleid betekent dat de gemeente per ontwikkeling overweegt welk type grondbeleid het meest geschikt is voor die ontwikkeling en de motivering daarvoor vastlegt in een startdocument per project. De faciliterende rol past de gemeente nog steeds goed en is de voorkeursrol, maar daar waar

marktpartijen niet (tijdig) in staat en bereid zijn om de gemeentelijke ambities op die plek te realiseren, kan de gemeente een actievere rol overwegen.

De gemeente scheidt bij faciliterend grondbeleid de voorwaarden voor de locatie ontwikkeling via een omgevingsvisie en het omgevingsplan en legt de actieve rol neer bij marktpartijen/grondeigenaren. Wanneer de gemeente er niet in slaagt vooraf een overeenkomst af te sluiten, kan kostenverhaal afgedwongen worden via kostenverhaalsregels in het omgevingsplan (voorheen: exploitatieplan).

Het voeren van actief grondbeleid bij het ontwikkelen van locaties houdt in dat de gemeente zelf probeert de benodigde gronden in handen te krijgen om deze vervolgens zelf te verkopen. De gemeente kan vervolgens kiezen om grond zelf bouw- en/of woonrijp te maken en uit te geven of het concessiemodel toe te passen waarbij de ontwikkelaar dit doet. Een manier voor de gemeente om de risico's te beperken is het weer verkopen van eventueel aangekochte gronden aan het einde van de planvormingsfase.

Het belangrijkste argument voor de gemeente om te kiezen voor een situationeel grondbeleid is dat dit de mogelijkheid biedt om maatwerk te leveren. De gemeente ziet de landelijke opgave om de komende 10 jaar een aanzienlijke woningopgave te realiseren, voldoende werkgelegenheid te hebben en tegelijk zorgvuldig de kwetsbare natuur te beschermen. Hierbij is bovendien een versnelling gewenst, maar regelgeving beperkt de mogelijkheden in onze gemeente in grote mate. Verwachting is dat hiervoor in sommige gevallen een actievere rol dan voorheen nodig is, overigens met nadrukkelijk oog voor de daarmee gepaard gaande (financiële) risico's.

Het belangrijkste nieuwe instrument in de Nota Grondbeleid 2020 – 2024 is het hanteren van een aparte reserve (stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen) om plussen en minnen die samenhangen met (nieuwe) gebiedsontwikkelingen te verevenen.

Faciliterend versus actief grondbeleid

Voor faciliterend (passief) grondbeleid geldt:

- Toerekenen van de door de gemeente gemaakte plan- en uitvoeringskosten inclusief kosten voor bovenwijkse voorzieningen als dit kostenverhaal juridisch is toegestaan;
- Zo optimaal mogelijke borging van de gewenste ruimtelijke kwaliteit en fasering in de tijd.

Voor actief grondbeleid geldt:

- Opstellen van een globale grondexploitatieberekening waarbij eveneens een inschatting wordt gemaakt van de beschikbare interne capaciteit en risico's;
- Grond wordt in exploitatie genomen indien uit een exploitatieberekening blijkt dat het verwachte resultaat positief zal zijn of, indien een negatief resultaat wordt geprognosticeerd, het verwachte tekort wordt afgedekt door een verliesvoorziening;
- Het mogelijk maken van een gewenste ontwikkeling door het tijdig doen van strategische aankopen binnen de randvoorwaarden voor het strategisch verwervingsbeleid;
- In een vroeg stadium bepalen waarop de aankoopstrategie gericht is en hoe het eigen bezit wordt geëxploiteerd;
- Zorgen dat de verworven gronden en opstallen tijdelijk beschikbaar komen voor gemeentelijke grondexploitatie, of bij tijdelijk beheer marktconform worden verhuurd.

Oordeel Hoge Raad Didam arrest

De Hoge Raad heeft in 2021 een uitspraak gedaan met grote gevolgen voor de praktijk van gebiedsontwikkeling. Gemeenten moeten bij gronduitgifte gelegenheid bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar een locatie. Grond aanbieden aan één partij is slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk. Het arrest vraagt extra tijd en aandacht bij alle voorgenomen grondverkoop binnen de gemeente om zorgvuldige afwegingen te maken.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Wet modernisering vennootschapsbelasting heeft als gevolg dat ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 2016 belastingplichtig zijn geworden, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Uit een eerste inventarisatie en impactanalyse blijkt dat vooralsnog de grondexploitaties de belangrijkste Vpb-belaste prestaties van de gemeente zijn. In het licht van de tussentijds gepresenteerde resultaatsverslechtering van de grondexploitaties is het niet waarschijnlijk dat de gemeente Vpb hoeft te betalen op korte termijn. Het voornemen om komende jaren diverse gemeentelijke grondposities te verkopen vraagt in dit kader aandacht. Overigens is veel afhankelijk van feiten en omstandigheden en het standpunt van de Belastingdienst in deze.

Omgevingsvisie

In 2021 is de Omgevingsvisie Wijdmeren 2040 - Groenblauwe parel in de metropoolregio vastgesteld. De gemeente heeft in haar eerste omgevingsvisie een toekomstbestendige basis gelegd voor een integrale ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is van belang in verband met (eventueel) publiekrechtelijk kostenverhaal. Het primaire streven bij het kostenverhaal is de privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst tussen gemeente en private partij(en). Echter, in het geval dit niet mogelijk blijkt te zijn, zal de gemeente terugvallen op het publiekrechtelijke kostenverhaal door middel van kostenverhaalsregels in het omgevingsplan.

Woonvisie

De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid. De woonvisie is vastgesteld door de gemeenteraad op 8 juli 2021.

Risico's

Het voeren van een grondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. Risico's doen zich in alle stadia van het proces voor. De risico's verschillen van aard en omvang. Tijdig vooronderzoek in de beginfase brengt de risico's in beeld. In dat stadium gaat het in hoofdzaak om onderzoek op het gebied van archeologie en milieu. Zodra het nieuwe plan planologisch mogelijk is gemaakt, veranderen de risico's van aard. In deze fase krijgt de gemeente (meer) te maken met risico's waarop zij geen invloed heeft, renteschommelingen, economische conjunctuur en dergelijke. Het uitsluiten van risico's is onmogelijk. Het zo goed mogelijk beheersen van risico's kan natuurlijk wel. In de grondexploitaties wordt gewerkt met het geïndexeerd laten stijgen van de kosten en de opbrengsten. Verder bevatten de grondexploitatieposten onvoorzien, om eerste tegenvallers op te kunnen vangen. Om de risico's financieel af te dekken is een voldoende hoog weerstandsvermogen nodig. Twee keer per jaar, bij de jaarrekening en de begroting, wordt de risicoparaagraaf van de grondexploitaties geactualiseerd en de uitkomsten verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen van de gemeente.

Budgetbewaking grondexploitaties

Het bewaken van grondexploitaties geschiedt ambtelijk op basis van de door de raad vastgestelde grondexploitaties. Uit de grondexploitaties worden kredieten beschikbaar gesteld. Op basis van deze jaarschijven worden budgetten afgegeven ten behoeve van te verrichten werkzaamheden in het kader van het project. De jaarschijven worden door toetsing van de budgetaanvragen aan de onderbouwing van de grondexploitatie en aframing van restbudgetten bewaakt. Mutaties van meer dan €50.000 op het eindresultaat van de grondexploitaties worden op grond van de actieve informatieplicht van het college, buiten de P&C-cyclus om, gemeld aan de raad.

Bougrond In Exploitatie (BIE)

Er is sprake van een BIE wanneer door de gemeenteraad een grondexploitatie wordt vastgesteld voor een bepaald ruimtelijk plan waar de gemeente grond in eigendom heeft en deze wenst te transformeren naar woningbouw of een andere (bouw-)bestemming. De gemeente kent op dit moment twee grondexploitaties: Nedervecht en Porseleinhaven, waarbij Nedervecht naar verwachting op 31-12-2024 wordt afgesloten.

Verliezen

Wanneer sprake is van geprognosticeerde verliezen geldt dat hiervoor een voorziening wordt gevormd op het moment dat deze voorzienbaar en onafwendbaar zijn. Een dergelijke voorziening is niet statisch en wordt jaarlijks, dan wel bij aanpassing van de planuitkomsten, bijgesteld. De voorziening is gelijk aan het negatieve (verwachte) resultaat van de grondexploitatie van het betreffende complex op eindwaarde. De storting in de voorziening wordt verwerkt in de lopende begroting/jaarrekening.

De Porseleinhaven

Het project Porseleinhaven kent een lange historie. Het project betreft de realisatie van een kleinschalig dorpscentrum. Het plan voorziet zowel in ruimte voor woningen als voor winkels en andere commerciële activiteiten aan een aantrekkelijk plein aan het water. De gemeente heeft een ontwikkelovereenkomst met een ontwikkelaar gesloten, waarbij uitgangspunt is dat de gemeente de gronden bouw- en woonrijp maakt en de ontwikkelaar het beoogde bouwprogramma realiseert.

Actualisatie grondexploitaties

De grondexploitatie van bovengenoemd project is per 1 januari 2024 geactualiseerd, waarbij de werkelijke kosten en opbrengsten uit 2023 zijn verwerkt en waar nodig nieuwe ramingen voor de nog te maken kosten en opbrengsten zijn opgenomen. Deze actualisatie is in voorliggende begroting verwerkt. Per 1 januari 2025 vindt de eerstvolgende actualisatie plaats.

In onderstaande tabel zijn de resultaten op eindwaarde vermeld. De verliesvoorziening is bij de jaarrekening 2023 aangepast op basis van onderstaande uitkomsten.

TABEL: GRONDEXPLOITATIES

Bedragen X € 1.000

Grondexploitatie	Resultaat op eindwaarde	Positief / negatief	Einddatum	2028
Porseleinhaven	€ 9.336.700,-	Negatief	31-12-2027	0

De grondexploitatie Nedervecht wordt eind 2024 afgesloten.

Stimuleringsreserve Ruimtelijke Ontwikkelingen

De stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen is sinds mei 2021 ingesteld als uitvloeisel van het vaststellen van de nota grondbeleid 2020-2024. Deze reserve kent de volgende twee doelen:

- Het verevenen van winsten en verliezen uit (toekomstige) gebiedsontwikkelingen en;
- Het vormen van een buffer voor de bijbehorende risico's.
-

PARAGRAAF 8 WET OPEN OVERHEID

Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan jaarlijks in de begroting aandacht besteedt aan beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo. Deze paragraaf is een invulling van die verplichting.

De Woo is ingevoerd om de transparantie van de overheid te bevorderen en het vertrouwen van burgers in overheidsinstanties te versterken. Vanaf 2025 gelden extra wettelijke verplichtingen om meer overheidsinformatie openbaar te maken en toegankelijk te houden (zie tijdpad onderaan de paragraaf). Samengevat zijn de eisen onder te verdelen in 2 categorieën: openbaarmaking op verzoek (reactief) en openbaarmaking op eigen initiatief (actief).

Reactieve openbaarmaking houdt in dat burgers het recht hebben om verzoeken in te dienen voor inzage in overheidsinformatie. Onze gemeente moet dergelijke verzoeken tijdig en correct afhandelen. Dit vergt extra inspanningen om gegevens zorgvuldig te beheren en beschikbaar te stellen. We zetten ons maximaal in om de achterstanden op dit vlak verder weg te werken in 2025.

Naast reactieve openbaarmaking legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Dit betekent dat wij bepaalde informatie uit eigen beweging openbaar moeten maken, zonder dat daar eerst om wordt gevraagd. Denk hierbij aan besluiten, beleidsstukken en verslagen. Om dit proces goed te kunnen inrichten zijn omvangrijke investeringen noodzakelijk in digitale systemen en communicatie. Met het oog op de naderende fusie is het niet opportuun om deze investeringen te doen. Gekozen wordt voor een inspanning waarbij we aansluiten op de minimale wettelijke eisen, zoals het aanwijzen van een Woo-coördinator en inschrijving in het Woo-register. Ook worden declaraties van bestuurders dan voortaan specifiek gepubliceerd in de jaarrekening en de gemeentelijke website.

Een beknopt tijdpad met specifieke data en (wettelijke) deadlines met betrekking tot de Wet open overheid (Woo):

1. Inwerkingtreding Woo: 1 mei 2022

- a. Start van de verplichtingen tot actieve en reactieve openbaarmaking.
- b. Gemeenten moeten hun informatiebeheer en openbaarmakingsprocessen in lijn brengen met de Woo.

2. Start gefaseerde invoering actieve openbaarmaking: 1 januari 2023

- c. Eerste set van verplichte documenten en informatiecategorieën moet actief openbaar worden gemaakt.
- d. Gemeenten beginnen met het publiceren van een aantal kernstukken zoals beleidsplannen en jaarverslagen.

3. Volgende fase actieve openbaarmaking: 1 januari 2024

- e. Uitbreiding van de categorieën documenten die actief openbaar gemaakt moeten worden.
- f. Informatie zoals aanbestedingen en subsidiegegevens wordt toegevoegd aan de verplichtingen.

4. Implementatie van extra wettelijke verplichtingen: 1 januari 2025

- g. Volledige implementatie van alle Woo-verplichtingen.
- h. Alle relevante overheidsinformatie die onder de Woo valt, moet nu actief openbaar worden gemaakt.
- i. Gemeenten moeten hun systemen en processen volledig hebben aangepast aan de Woo om naleving te garanderen.